

AJUNTAMENT DE SANT BOI DE LLOBREGAT

LA PETJADA EDUCATIVA

Percepció de la comunitat educativa
sobre la situació i les trajectòries formatives
del jovent a Sant Boi

Unitat d'Assistència a la Planificació i a l'Avaluació (UAPA)
Àrea de Governança i Ciutadania

Desembre de 2010

Unitat d'Assistència a la
Planificació i a l'Avaluació (UAPA)

Servei de Planificació i Avaluació
de Polítiques Públiques
Àrea de Governança i Ciutadania

Ajuntament de Sant Boi de Llobregat

Pl de l'Ajuntament, 1 – Tel. 93 635 12 35 – Fax 93 630 18 56 - planific@santboi.cat - www.santboi.cat

ESTUDI DE LA PERCEPCIÓ DE LA COMUNITAT EDUCATIVA SOBRE LA SITUACIÓ I LES TRAJECTÒRIES FORMATIVES DEL JOVENT A SANT BOI

Índex

Abstract	3
Introducció	5
Necessitats d'informació – Concreció de l'encàrrec	9
Context	11
Nota metodològica	13
Estudi de la percepció de la comunitat educativa sobre la situació i les trajectòries formatives del jovent a Sant Boi.	17
1. Quina percepció es té respecte l'educació o formació que s'està impartint?	19
2. Quines són les motivacions per no continuar dins del sistema?	25
3. Quines són les motivacions i dificultats de qui acredita i no continua dins del sistema?	39
4. Quines són les motivacions i dificultats de qui acredita i continua dins del sistema?	43
5. Hi ha necessitat d'una línia IOC (Institut Obert de Catalunya) per suplir el tancament de les línies de nocturn existents?	45
6. Quina incidència té la mobilitat respecte als nivells educatius més baixos?	47
7. Quines entitats fan formació?	49
8. Quins col·lectius assisteixen a les activitats formatives d'entitats sense ànim de lucre?	53
Conclusions	57
Annex: Nivell d'instrucció i situació sociolaboral de la població jove d'entre 16 i 29 anys	61
Resum d'indicadors sociolaborals	
Annex: Metodologia emprada de les tècniques qualitatives de l'Estudi	

Abstract

Aquest document és el resultat de la investigació duta a terme a Sant Boi per saber la percepció que té la comunitat educativa sobre la situació i les trajectòries formatives del jovent a Sant Boi, i que respon a la demanda d'informació, concretada en vuit qüestions, de l'equip de govern de l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat sobre aspectes del sistema educatiu i centrat en la població de 16 a 29 anys.

Per dur-la a terme, durant l'any 2010, s'han aplicat tècniques d'investigació social, principalment qualitatives, a diversos segments de la comunitat educativa de la ciutat i s'han complementat amb una enquesta telefònica a un miler de joves d'aquestes edats.

Les conclusions d'aquest estudi assenyalen que l'educació de les persones és fonamental per a la societat i que tots els esforços que es fan perquè sigui millor, més flexible i que aculli la diversitat, funcionen més o menys bé, però els recursos encara són insuficients. També veurem que els diversos agents de la comunitat educativa no coincideixen sempre en les percepcions que tenen del propi sistema educatiu.

Durant la realització de l'anàlisi s'ha anat reiterant que el sistema educatiu és inherent de la nostra societat perquè en forma part, però té diversos riscos. Un dels principals és que no compti amb tots els possibles agents, és a dir, amb la implicació d'altres àmbits: el món laboral, les famílies, etc. per millorar de manera continuada.

També es detecta un altre risc important, i és que la responsabilitat directa de l'educació de la ciutadania adulta de demà ha quedat diluïda quant als rols perquè abans ho era de les famílies i dels docents principalment, i ara la trobem delegada en la societat en general, però ningú és, o se sent, del tot responsable que una bona part del jovent no s'engresqui prou amb l'aprenentatge, o pitjor encara, veiem com a normal la consolidació del fracàs escolar, i que no arribi a assolir els coneixements bàsics o que abandoni.

Per acabar, es detecta la necessitat de mantenir una xarxa de diàleg a la societat i poder arribar a acords, compromisos, implicació, i a la corresponsabilitat de tothom i des dels seus diferents rols, sobre el què volem i esperem que sigui el nostre sistema educatiu.

Introducció

El document que presentem pretén donar resposta a una sèrie d'incògnites i necessitats d'informació sobre el sistema educatiu. Aquestes es van plantejar en un encàrrec inicial que, atesa l'amplitud de les temàtiques i de les dimensions que afecten aquesta comunitat educativa, va ser necessari fer un exercici de concreció per acotar-lo en una demanda més abastable ja que els recursos de què disposem són finits.

Les respostes sorgeixen de les argumentacions i recomanacions i de les dades aportades i el conjunt d'aquesta informació ha de permetre poder prendre decisions i alhora ser una plataforma a la reflexió.

Aquesta demanda es va acotar en vuit preguntes, les primeres quatre expliquen la percepció que té la comunitat educativa respecte:

- l'educació impartida,
- les motivacions que porten a no assolir l'ESO,
- les motivacions i dificultats de qui acredita però no continua,
- i les motivacions de qui acredita i continua dins del sistema.

Les altres quatre preguntes, a diferència de les primeres, són més concretes i abasten: detectar si hi ha necessitat d'una línia d'Institut Obert de Catalunya (IOC), la incidència de la mobilitat en nivells educatius baixos, quines entitats fan formació, i el perfil dels col·lectius que utilitzen les entitats sense ànim de lucre amb finalitat formativa.

Veurem al document que per obtenir resposta a les preguntes plantejades més amunt, s'han utilitzat diferents tècniques, tant qualitatives com quantitatives.

Per una banda, de les tècniques qualitatives han estat utilitzades l'entrevista semiestructurada amb referents professionals dels centres públics del municipi i d'un centre concertat, l'entrevista amb les tutores de dos cursos de Pla de Transició al Treball (PTT), dues dinàmiques grupals amb els alumnes dels dos PTT, el focus grup amb representants de les AMPA'S dels centres públics, les entrevistes grupals a professionals de dues entitats del municipi que imparteixen formació, la visualització de documents gràfics i l'anàlisi documental. El període d'aquest treball de camp va ser de gener a maig de 2010.

Pel que fa a la tècnica quantitativa de més envergadura, entre març i juny de 2010 es va dur a terme una enquesta telefònica assistida per ordinador a població d'edats compreses entre 16 i 29 anys. Aquesta població s'ha estratificat en quatre grups en funció del seu nivell d'instrucció, el mostreig ha estat l'aleatori simple dins de cada grup, i s'ha agafat com a base el Padró Municipal d'Habitants a 1 de gener de 2010. També s'ha emprat en aquest vessant quantitatiu l'anàlisi de dades proporcionades pel Servei Local de Transició Escola Treball (SLTET) i del Centre de Formació de Persones Adultes Lluís Castells.

El document s'estructura a través de les preguntes acotades i ja descrites anteriorment. A cada pregunta s'especifica quines han estat les eines i les fonts emprades per respondre les respectives incògnites plantejades combinant la informació sorgida de les tècniques qualitatives amb les dades aportades per

l'enquesta telefònica. En el cas de la segona qüestió també hi ha les dades quantitatives aportades pel SLTET i del CFPA Lluís Castells. I cadascuna té la informació obtinguda de cada font per separat com a resposta.

No obstant, tornem a observar la diferència entre les primeres quatre preguntes i la resta. En les primeres, l'exposició de dades es fa replicant la mateixa lògica: comença amb la pregunta, a continuació es detalla quines han estat les fonts i la tècnica emprada per recollir les seves opinions i recomanacions, després es reflecteixen aquestes informacions obtingudes de cadascun dels agents de la comunitat educativa resumides, per separat i ordenades tal com surt al detall de l'inici de les preguntes, es conclou amb el recull de recomanacions fruit de les diferents dinàmiques de treball amb les fonts.

En el segon grup de preguntes, aquelles que plantegen qüestions més concretes, s'ha actuat de forma diferent per a cadascuna, ja que la incògnita plantejada requereix un tractament específic.

Així, la cinquena pregunta, referida a la detecció de la necessitat d'una línia (IOC) per suplir el tancament de línies de secundària nocturnes, s'ha explorat en els diferents espais i amb les diferents fonts per arribar a les conclusions i les propostes que es presenten al document. Pel que fa a la sisena, la incidència de la mobilitat en nivells educatius baixos, s'ha tractat amb el mateix procediment.

En canvi per respondre a la setena pregunta, i detallar quines entitats fan formació, s'ha partit de les dades disponibles de l'Avaluació Intermèdia vinculades amb el treball de camp efectuat amb les entitats del municipi, i s'ha complementat amb informació de la Guia d'Educació Permanent de Sant Boi.

A la vuitena pregunta, i esbrinar quins col·lectius usen amb finalitat formativa les entitats sense ànim de lucre, atès el gran nombre d'entitats que fan formació, va ser necessari determinar l'àmbit d'actuació, i per cobrir models i barris diferents es va comptar amb dues entitats: Cultura Viva i Fundació Marianao. Es recullen les principals aportacions derivades de les entrevistes grupals a cada entitat, i acaba amb les recomanacions i reflexions sorgides d'aquestes dinàmiques.

El final d'aquest estudi conté dos annexes. El primer que trobem és la presentació dels resultats de l'estudi quantitatiu amb una sèrie de variables sobre la situació sociolaboral en funció del nivell d'instrucció assolit i on els resultats no analitzen la població jove com un sol conjunt, sinó que ho fa estratificadament com s'ha exposat abans.

Aquest mateix estudi quantitatiu també ofereix altres resultats en relació amb la situació laboral, l'ús dels serveis d'orientació i informació a la seva disposició, les condicions laborals dels treballadors en actiu, els sectors productius que ocupen els joves i altres indicadors de caire social, com la situació de convivència i les condicions de vida.

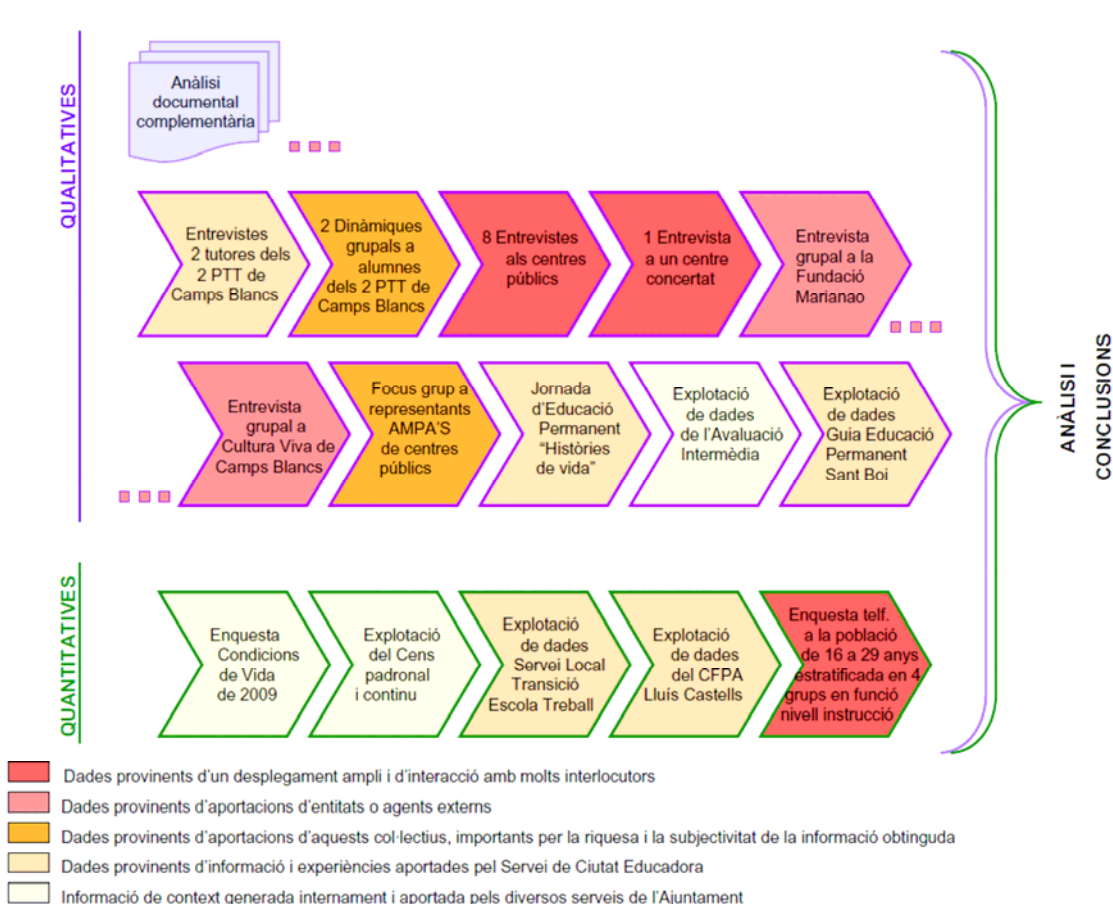
La informació obtinguda a l'explotació de dades de l'enquesta, està complementant la informació de les tècniques qualitatives en les preguntes que s'escau, però a

l'annex esmentat hi ha tota la interpretació de la informació completa i com a resum de les principals dades derivades d'aquesta enquesta telefònica.

I abans dels annexes, trobarem unes conclusions obtingudes de la reflexió i l'anàlisi realitzades per l'equip encarregat de fer aquest Estudi, la Unitat d'Assistència a la Planificació i Avaluació, sobre totes les aportacions dels agents de la comunitat educativa que han participat, dels resultats de l'enquesta realitzada i de la resta d'informació de què hem disposat.

Per acabar, i hi ha el segon i darrer annex, que són les fitxes metodològiques de les tècniques emprades en l'obtenció d'informació d'aquests agents de la comunitat educativa esmentats.

Diagrama de les fonts d'on s'han obtingut les dades:

Necessitats d'informació – Concreció de l'encàrrec

Inicialment l'encàrrec de l'Equip de govern transmès a aquesta Unitat, era avaluar l'impacte de les diferents polítiques educatives endegades al nostre territori els últims deu anys.

Posteriorment, en entrevistes dutes a terme a nivell polític, aquest encàrrec va adquirir una altra dimensió, i es va concretar en què es pretén copsar quines són les necessitats formatives de la població santboiana. Amb aquest objectiu es van acotar una sèrie de temes a explorar que es van correspondre amb les preguntes que es presenten a continuació.

- 1. Quina percepció es té respecte l'educació o formació que s'està impartint?**
- 2. Quines són les motivacions per no continuar dins del sistema?**
- 3. Quines són les motivacions i dificultats de qui acredita i no continua dins del sistema?**
- 4. Quines són les motivacions i dificultats de qui acredita i continua dins del sistema?**
- 5. Hi ha necessitat d'una línia IOC (Institut Obert de Catalunya) per suplir el tancament de les línies de nocturn existents?**
- 6. Quina incidència té la mobilitat respecte als nivells educatius més baixos?**
- 7. Quines entitats fan formació?**
- 8. Quins col·lectius assisteixen a les activitats formatives d'entitats sense ànim de lucre?**

Aquest **treball** que ha centrat l'**objecte d'estudi** en la percepció de la comunitat educativa sobre la situació i les trajectòries formatives del jovent a Sant Boi de Llobregat està orientat a respondre les preguntes i inquietuds sobre la situació educativa a Sant Boi, amb argumentacions que permetin prendre decisions respecte les competències municipals i dissenyar o reorientar polítiques públiques.

El volum d'informació que s'està recollint per a un document definitiu posterior, i vista l'envergadura que pot assolir, seria recomanable poder optar per aprofundir en algun dels temes que es considerin importants.

També cal tenir en compte que durant aquest procés d'estudi, pel que fa a l'obtenció d'informació a través de diverses fonts, s'ha obtingut el parer sobre les de la població, i en alguns casos, ha estat inevitable recollir-ne sobre algunes que no són competència d'aquesta administració local, i sí que ho són d'altres administracions.

Context

Població

La població total a data 1 de gener del 2010 és de 82.742 persones, de les quals 41.121 són homes i 41.621 són dones, repartides entre sis districtes:

- **Ciutat Cooperativa-Molí Nou:** 9.603 persones (4.884 homes, 4.719 dones)
- **Marianao:** 32.249 persones (15.888 homes, 16.361 dones)
- **Barri Centre:** 14.465 persones (7.173 homes, 7.292 dones)
- **Vinyets-Molí Vell:** 15.831 persones (7.898 homes, 7.933 dones)
- **Camps Blancs:** 4.920 persones (2.435 homes, 2.485 dones)
- **Casablanca:** 5.674 persones (2.843 homes, 2.831 dones)

L'edat mitjana de la població de Sant Boi és de 39,7 anys, lleugerament més alta per a les dones que per als homes. El 59,6% de la població de Sant Boi ha nascut a Catalunya, mentre que el 28,4% ho va fer a la resta de l'estat i el 12% restant, a l'estranger. Malgrat això, la taxa de població immigrada és del 10,7%, ja que aquesta magnitud té en compte la nacionalitat i no pas el lloc de naixement.

Sant Boi presenta l'estructura de població per edats següent:

2010	Homes	Dones	Total	% Homes	% Dones	% Total
Menors de 16 anys	6.924	6.510	13.434	16,8%	15,6%	16,2%
Entre 16 i 29 anys	7.232	6.898	14.130	17,6%	16,6%	17,1%
Entre 30 i 44 anys	11.490	10.421	21.911	27,9%	25,0%	26,5%
Entre 45 i 64 anys	10.039	10.537	20.576	24,4%	25,3%	24,9%
Majors de 64 anys	5.436	7.255	12.691	13,2%	17,4%	15,3%
Total	41.121	41.621	82.742	100,0%	100,0%	100,0%

I aquesta estructura de població per edat, de deu en deu anys, és així:

2010	Homes	Dones	Total
0 a 9	4.670	4.339	9.009
10 a 19	3.874	3.669	7.543
20 a 29	5.612	5.400	11.012
30 a 39	7.952	7.115	15.067
40 a 49	6.463	6.165	12.628
50 a 59	4.855	5.229	10.084
60 a 69	4.071	4.477	8.548
70 a 79	2.590	3.183	5.773
80 a 89	926	1.721	2.647
De 90 i més	108	323	431
Total	41.121	41.621	82.742

Estudis

El nombre de persones a cada nivell d'estudis, segons dades del 2009 és:

Sense titulació bàsica: 30.677
Titulació bàsica: 17.612
Formació Professional: 10.811
Batxillerat: 6.702
Estudis universitaris: 5.038

Nivell d'estudis de la població de més de 10 anys per barri:

Nivell d'estudis	Barris C.Coop.- Molí Nou	Marianao	B.Centre	Vinyets-Molí Vell	Camps Blancs	Casa-blanca
No llegeix ni escriu	595	1795	675	849	382	324
Sense estudis	1578	3455	1495	1854	912	741
Primària/EGB parcial/certif. Esc.	2038	5668	2737	3118	1061	980
Batx.elem./EGB/Graduat Esc./ESO	2098	7173	3036	3706	1216	1385
FP1/Oficialia/CF Grau Mig	642	2438	989	1134	241	415
FP2/Mestratge/CF Grau Sup.	457	2019	873	973	152	395
BUP/COU/Batxillerat	717	2867	1448	1358	235	378
Diplomats universitaris	269	1374	727	638	83	150
Llicenciat/Arquitecte/Enginyer	239	1273	831	517	70	105
Doctorat/Postgrau	11	92	38	36	2	6

Centres educatius

Imparteixen Primària:

- 13 centres públics, són: CEIP Amat Verdú, Escola Antoni Gaudí, CEIP Antoni Tàpies, CEIP Barrufet, CEIP Benviure, CEIP Massallera, CEIP Ciutat Cooperativa, CEIP Josep Maria Ciurana, CEIP María Fernández Lara, CEIP Marianao, CEIP Montbaig, CEIP Parellada, CEIP Rafael Casanova.
- 8 centres concertats, són: Col·legi Joan Bardina, Escola Institució Llor, Escola Salesiana Mare de Déu dels Dolors, Col·legi Molí Nou, Col·legi Sagrat Cor-Vedruna, Col·legi Pedagogium Cos, Escola Sant Josep, Escola Santo Tomás

Imparteixen ESO:

- 5 centres públics, són: IES Camps Blancs, IES Ítaca, IES Joaquim Rubió i Ors, IES Marianao, IES Rafael Casanova
- 5 centres concertats, són : Col·legi Joan Bardina, Escola Institució Llor, Escola Salesiana Mare de Déu dels Dolors, Col·legi Pedagogium Cos, Escola Sant Josep

Imparteixen Batxillerat:

- 5 centres públics, són: IES Camps Blancs, IES Ítaca, IES Joaquim Rubió i Ors, IES Marianao, IES Rafael Casanova
- 2 centres concertats, són : Escola Institució Llor i Escola Sant Josep

Imparteixen Cicles Formatius de Grau Mig i Grau Superior:

- 2 centres públics: IES Camps Blancs i IES Marianao

Imparteix Estudis Universitaris:

- Campus 365: UNED – Extensió de Sant Boi de Llobregat

Imparteix Formació de Persones Adultes:

- Centre de Formació de Persones Adultes Lluís Castells

Nota metodològica

Per realitzar aquest estudi han estat utilitzades diverses tècniques d'obtenció d'informació provinents de diferents persones, professionals i grups.

Les diferents fonts d'informació han estat:

- Les tutores dels Pla de Transició al Treball (PTT), un dels Programes de Qualificació Professional Inicial (PQPI) de Camps Blancs, mitjançant entrevista.
- Alumnes d'aquests PTT esmentats, amb les respectives dinàmiques grupals.
- Representants de les AMPA'S de quatre dels cinc centres públics convidats de Sant Boi: Camps Blancs, Ítaca, Joaquim Rubió i Ors i Marianao, a través de focus grup.
- Participants a la Jornada d'Educació Permanent "Històries de vida", visualització de la grabació d'aquesta.
- 8 entrevistes amb els i les referents de cadascun dels centres públics:
 - IES Ítaca: coordinador pedagògic
 - IES J. Rubió i Ors: psicopedagoga en temes d'orientació
 - IES Rafael Casanova: coordinadora pedagògica de desenvolupament al Centre - currículum/coordinació, i coordinadora pedagògica de 3r i 4t d'ESO i batxillerat, i psicopedagoga del Centre
 - IES Camps Blancs: coordinadora pedagògica d'ESO
 - IES Camps Blancs: coordinador i cap d'estudis de cicles formatius amb la coordinadora de batxillerat
 - IES Marianao: cap d'estudis de cicles formatius
 - IES Marianao: coordinador de batxillerat
 - IES Marianao: professor de cicles formatius
- Entrevista a la sotsdirectora i professora de català i al coordinador del pla de prevenció de drogues, tutor i cap de departament d'humanitats, també professor de socials del centre concertat Col·legi Pedagogium Cos.
- 3 coordinadores de l'entitat Cultura Viva de Camps Blancs, entrevista grupal.
- El cap de la Comunitat Educadora, la responsable de Prevenció Prelaboral de la Comunitat Inclusiva, la responsable d'Acompanyament al Programa Accés i la responsable de Projectes de Suport a l'Escolarització al Programa Adolescència de la Fundació Marianao, entrevista grupal.
- Explotació de les dades obtingudes del Servei Local de Transició Escola Treball (SLTET).
- Explotació de les dades obtingudes del Centre de Formació de Persones Adultes Lluís Castells.
- Explotació de dades obtingudes de l'Avaluació Intermèdia vinculades amb la formació que proporcionen les entitats de Sant Boi.
- Explotació de dades obtingudes de la Guia d'Educació Permanent de Sant Boi.

Tota aquesta informació anterior, de caràcter qualitatiu en la majoria de casos, ha estat complementada amb una enquesta telefònica assistida per ordinador a una població objecte d'estudi configurada en residents a Sant Boi d'edats compreses entre 16 i 29 anys.

També hem disposat d'informació documental referida al Centre de Formació de Persones Adultes Lluís Castells, i dades del Servei Local de Transició Escola Treball, facilitades pel Servei de Ciutat Educadora de l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat.

Nota d'aclariment: La nomenclatura utilitzada en aquest estudi no s'ajusta completament a la normativa vigent, però per qüestions de practicitat s'ha mantingut la terminologia emprada amb els interlocutors/es i així ha quedat recollida en el document.

La fitxa tècnica de l'enquesta és la següent:

GRUPS DE MOSTREIG I D'ANÀLISI

S'estratifica la població en quatre grups en funció del seu nivell d'instrucció i es dissenya el mostreig en funció d'aquests per tal d'obtenir resultats per a cada un dels grups considerats. No és objecte d'aquest estudi obtenir dades del conjunt de la població juvenil, sinó de cadascun dels grups per separat. Com a base de mostreig s'utilitza el Padró Municipal d'Habitants a 1 de gener de 2010.

Grup 1: El seu nivell d'instrucció és inferior a l'ESO, 3.723 persones

Grup 2: Nivell d'instrucció ESO o equivalent, 5.787 persones

Grup 3: Nivell d'instrucció Cicles Formatius de qualsevol nivell, o equivalent, 1.594 persones

Grup 4: Nivell d'instrucció Batxillerat superior o títol universitari, 3.021 persones

MÈTODE DE MOSTREIG: Aleatori simple dins de cada un dels grups

MÈTODE D'ENQUESTA: Telefònica assistida per ordinador

TREBALL DE CAMP: Realitzat entre març i juny de 2010

MOSTRA RESULTAT I ERROR MOSTRAL RELATIU

Grup 1: 300 enquestes ($\pm 5,43\%$)

Grup 2: 277 enquestes ($\pm 5,75\%$)

Grup 3: 195 enquestes ($\pm 6,58\%$)

Grup 4: 225 enquestes ($\pm 6,29\%$)

Tots els errors mostrals relatius s'han calculat amb una confiança del 95,5%

- Tot aquest estudi ha comptat amb la col·laboració de diferent personal del Servei de Ciutat Educadora pel que fa a proporcionar i contrastar informació i a facilitar la interlocució amb les persones esmentades més amunt.
- També s'ha comptat amb la col·laboració de professionals externs, proveïdors de l'organització de material gràfic.
- Per realitzar el treball de camp i introducció de les dades obtingudes amb l'enquesta telefònica hem comptat amb un pla d'ocupació.
- Els tècnics que componen la Unitat d'Assistència a la Planificació i a l'Avaluació (UAPA) i que han desenvolupat aquesta anàlisi compten amb els coneixements adquirits en les diferents disciplines universitàries i procedents de diverses universitats catalanes i estatals: Universitat de Barcelona, Universitat Pompeu Fabra, Universitat Autònoma de Barcelona, i Universidad Complutense de Madrid. També d'institucions estatals com AEVAL (Agencia Estatal de Evaluación de las Políticas Públicas y la Calidad de los Servicios).
- Així mateix s'ha pogut disposar durant aquest desenvolupament de l'assessorament extern de la Càtedra d'Investigació Qualitativa de la Universitat Autònoma de Barcelona.

ESTUDI DE LA PERCEPCIÓ DE LA COMUNITAT EDUCATIVA SOBRE LA SITUACIÓ I LES TRAJECTÒRIES FORMATIVES DEL JOVENT A SANT BOI

1. Quina percepció es té respecte l'educació o formació que s'està impartint?

Entrevistes a centres de secundària de Sant Boi
Entrevistes i dinàmiques grupals a PQPI
Focus grup a representants AMPA'S d'IES
Entrevista grupal a Fundació Marianao
Recomanacions recollides a les entrevistes i dinàmiques grupals

2. Quines són les motivacions per no continuar dins del sistema?

Entrevistes a centres de secundària de Sant Boi
Entrevistes i dinàmiques grupals a PQPI
Focus grup a representants AMPA'S d'IES
Entrevista grupal a Fundació Marianao
Resultats obtinguts de l'enquesta telefònica
Dades derivades del SLTET
Dades del CFPÀ Lluís Castells
Recomanacions recollides a les entrevistes i dinàmiques grupals

3. Quines són les motivacions i dificultats de qui acredita i no continua dins del sistema?

Entrevistes a centres de secundària de Sant Boi
Resultats obtinguts de l'enquesta telefònica
Recomanacions recollides a les entrevistes

4. Quines són les motivacions i dificultats de qui acredita i continua dins del sistema?

Entrevistes a centres de secundària de Sant Boi
Resultats obtinguts de l'enquesta telefònica
Recomanacions recollides a les entrevistes

5. Hi ha necessitat d'una línia IOC (Institut Obert de Catalunya) per suplir el tancament de les línies de nocturn existents?

Anàlisi documental, treballs de camp qualitatiu i quantitatiu

6. Quina incidència té la mobilitat respecte als nivells educatius més baixos?

Anàlisi documental, treballs de camp qualitatiu i quantitatiu

7. Quines entitats fan formació?

Informació derivada de l'Avaluació Intermèdia de l'àmbit de Participació Ciutadana i de la Guia d'Educació Permanent de Sant Boi

8. Quins col·lectius assisteixen a les activitats formatives d'entitats sense ànim de lucre?

Entrevista grupal a Cultura Viva
Entrevista grupal a Fundació Marianao
Recomanacions sorgides de l'entrevista amb Cultura Viva
Reflexions sorgides de l'entrevista amb Fundació Marianao

1. Quina percepció es té respecte l'educació o formació que s'està impartint?

Per obtenir informació i donar resposta al que planteja aquesta primera qüestió, la percepció sobre l'educació que s'està impartint, s'ha comptat amb:

- Entrevistes a professionals de centres de secundària de Sant Boi
- Entrevistes a les tutores de dos PTT de PQPI
- Dinàmiques grupals a l'alumnat de dos cursos de PTT de PQPI
- Focus grup a representants de les AMPA'S d'IES
- Entrevista a professionals de la Fundació Marianao

Aquesta informació de cadascuna de les participacions, ha estat resumida per poder-la abastar en els apartats que responen les qüestions o preguntes exposades.

En totes les situacions de treball de camp, les persones participants van fer aportacions com a recomanacions. Aquestes han estat agrupades en un sol bloc al final de cada apartat. En aquesta primera pregunta, amb el títol:

Recomanacions recollides a les entrevistes i dinàmiques grupals

Centres de secundària de Sant Boi

S'han dut a terme entrevistes a professionals dels IES públics següents:

IES Ítaca (Coordinador pedagògic)

IES Joaquim Rubió i Ors (Psicopedagoga en temes d'orientació)

IES Rafael Casanova (Coordinadora pedagògica de desenvolupament al Centre - currículum/coordinació, i coordinadora pedagògica de 3r i 4t ESO i batxillerat, i psicopedagoga del Centre)

IES Camps Blancs (2 entrevistes diferents: coordinadora pedagògica d'ESO; coordinador i cap d'estudis de cicles formatius amb la coordinadora de batxillerat)

IES Marianao (3 entrevistes diferents: cap d'estudis cicles formatius; coordinador de batxillerat; i professor de cicles formatius)

També s'han entrevistat conjuntament professionals de l'escola concertada següent:

Col·legi Pedagogium Cos (Sotsdirectora-professora de català i el coordinador del pla de prevenció de drogues –tutor -cap de departament d'humanitats- professor de socials)

Les respostes obtingudes en les diferents sessions no són totalment homogènies però sí que podem inferir uns trets generals que són fruit de les diverses visions de la realitat de cada centre. **

** Aquesta llista dels diferents professionals entrevistats/des a cadascun dels centres de secundària, per tal de no ser reiteratiu, ja no es tornarà a detallar a les preguntes

2, 3 i 4, tot i que s'ha d'entendre que el procediment seguit ha estat igual que el que s'explica en aquesta pregunta número 1.

Tots els centres disposen de **diversos recursos curriculars**, que s'adapten a les necessitats concretes de l'alumnat del centre. Així trobem aules d'acollida, aules obertes, USEE (Unitat de Suport a l'Educació Especial). A cada centre s'estableixen aquests recursos en el moment curricular que es considera adient per al seu alumnat.

El **treball de les AMPA'S** en l'etapa de secundària està molt diluït en relació amb la tasca que feien a primària. En general, tenen una posició subjectiva de pensar que els nens i nenes ja són grans. Pel que fa a progenitors/es, és a dir, sense associar, tampoc tenen un paper compromès envers els estudis i l'acompanyament que caldria fer en aquesta etapa vital. Es ressalta també en les entrevistes la situació complicada d'algunes famílies.

Es comprova que hi ha **diferents perfils professionals de reforç als instituts**: de psicologia, de psicopedagogia i la tutoria. A més a més, podem trobar centres que disposen de més recursos (logopeda, professor/a d'educació especial, mestre/a terapèutic/a, comissió d'atenció a la diversitat Cad, etc.).

També compten amb **recursos per reforçar** la seva acció, entre ells destaquen els Serveis Socials, El Punt d'Informació Juvenil, Servei Local Transició Escola-Treball, Participació Ciutadana, Servei Local de Seguretat, entitats de barri, Coordinadora LIC (Llengua Interculturalitat) . Se senyala en alguns centres l'ús de recursos provinents de la Fundació Marianao, del Centre Obert Don Bosco , de tallers de l'Ajuntament (serigrafia i fusteria), UAC.

En general l'**actitud i les accions d'aquests instituts són proactives**, en el seguiment que estan fent de cada alumne/a, amb la qual cosa existeixen previsions de l'evolució curricular que tindrà. Es fa l'acompanyament, juntament amb la seva família, a diverses opcions que poden plantejar-se i es fan reunions de seguiment de les derivacions. De manera general, els i les alumnes a partir de 3r d'ESO, comencen a conèixer l'oferta d'altres possibilitats a part de batxillerat i de cicles formatius, i a 4t, se'ls acompanya a visitar aquests centres que en disposen.

En aquells casos que es detecten de forma preventiva que **no acreditaran l'ESO** i que solen ser alumnes que no tenen els hàbits, actituds i habilitats necessaris per estudiar, se'ls explica el ventall de PQPI de Sant Boi i altres centres propers de la Comarca. La problemàtica que es genera als instituts és el nombre de places insuficient d'aquest recurs, això significa no poder romandre a Sant Boi per una banda i no poder accedir a l'especialitat desitjada inicialment.

Programes de Qualificació Professional Inicial (PQPI)

Amb el mateix objectiu que en el punt anterior, es va actuar sobre l'experiència de dos grups de Pla de Transició al Treball (PTT), un dels PQPI (Programes de Qualificació Professional Inicial) que es desenvolupa al nostre territori, concretament a l'edifici Milà i Gelabert situat al barri de Camps Blancs.

Per esbrinar la percepció sobre el sistema educatiu, primer es va fer una entrevista a les tutores per conèixer la situació dels cursos, de l'alumnat, i la possibilitat de realitzar les dinàmiques grupals que es pretenien dur a terme i com fer-les.

Seguidament es van realitzar dues dinàmiques grupals a aquests dos cursos. Atesa l'especificitat d'aquests estudis, el que expressen les persones que han participat és sobretot referit al propi curs, i en menys intensitat, en relació amb el sistema educatiu en general.

Opinions pel que fa al sector concret (PTT del PQPI en aquest cas)

A l'entrevista realitzada a les tutores d'ambdós PTT:

- Amb el Pla de Transició al Treball s'intenta reconduir determinades pautes o comportaments que es tenen adquirits i que distorsionen negativament el procés educatiu.
- Persegueix incorporar hàbits de conducta, treballar les actituds i els comportaments dels alumnes, l'adquisició de responsabilitats i valors i, en menor intensitat, els continguts del curs ja que el nivell de formació impartida és relativament baix.
- Pretén facilitar la reentrada al sistema educatiu posterior a l'ESO o l'accés al món laboral.
- Es té la visió conscient del PTT com una de les últimes oportunitats de continuar o de tornar al sistema educatiu.
- L'oferta de PTT no està segregada per gènere tot i que en el cas estudiat es posa de manifest la diferència d'oferta genera la situació de segmentació per gènere.
- La xarxa de serveis i itineraris és força coneguda per les persones que hi poden estar interessades, tot i que, aparentment, és insuficient pel que fa al nombre de places i d'oferta de tipus d'estudis (Observació sobre el sistema educatiu i pel que fa a aquest amb referència al PQPI).

De les dues dinàmiques grupals realitzades amb l'alumnat d'ambdós PTT, podem ressaltar aquestes aportacions:

- Que aquest programa possibilita tenir una titulació mínima per accedir al món laboral, i també dóna una oportunitat de retornar al sistema educatiu abandonat prèviament.
- Aquesta formació és un mecanisme per adquirir actituds, hàbits i valors per poder integrar-se tant al món laboral, com per poder tornar al circuit educatiu.
- També és un canvi d'aires recomanable per a aquest jovent que ha sortit del circuit educatiu, i bo com a punt d'inflexió per repensar el present i el futur.
- Finalment s'ha observat que aquests cursos de PTT tenen una bona valoració per part de l'alumnat, i sobretot destaquen la importància de la tutora per continuar.

AMPA'S

En aquesta línia destaquem els punts relacionats, que van sortir del grup de discussió o focus grup amb les persones representants de les AMPA'S, d'IES públics de Sant Boi.

Van participar representants de només quatre AMPA'S de les cinc inicialment convidades i convocades.

Les opinions que vénen a continuació són un recull d'opinions diverses sorgides durant la sessió de treball i no en tots els casos eren compartides per tothom.

Opinions a nivell de sistema educatiu en general i sobre el seu propi rol de pares i mares:

- L'AMPA tracta de millorar el sistema des del propi centre.
- No creuen en el fracàs escolar, aquest és degut a l'existència d'altres factors o variables que fan que es produeixi: manca de figures de suport, manca de detecció precoç de problemàtiques diverses que s'arrossegueu a secundària, falta de treball conjunt entre els i les professionals, el professorat, les famílies i els i les alumnes, (per exemple en el cas de separacions, de consum de drogues...).
- Es destaca la poca força que pot exercir l'AMPA, que hi ha poca motivació per part dels progenitors per participar a la mateixa AMPA, l'excessiva relaxació d'aquests/es i la no prioritització dels estudis dels fills i de les filles.
- Pensen que per part de les famílies no es fomenta l'estudi, ni els hàbits de responsabilitat.
- Es queixen del sistema educatiu que tenim, que se centra en la persona que va endarrerida, i provoca que la resta es relaxi.
- Consideren que el nivell educatiu és cada vegada més baix, i es passa de curs amb massa facilitat.
- Diuen que abans, els i les escolars s'havien de sacrificar, els progenitors/es estaven més a sobre dels fills/es i l'autoritat i la veu del mestre era més respectada per tothom.
- Veuen que amb l'actual diversificació curricular i cultural no hi ha prou professorat i el rol del professor/a canvia, ja que fa tasques més de control de la situació i no tant de docència.

Fundació Marianao

A l'entrevista realitzada als i les professionals de la Fundació Marianao, expressen sobre el sistema educatiu el següent:

- Opinen que els mecanismes de reforç interns als centres educatius solen ser professors/es amb molta implicació, però n'hi ha uns quants/es que passen i no s'ho prenen prou seriosament, potser menys del 10 % no responen amb una implicació relativa.
- Els mecanismes de reforç externs, consideren que són els agents que intervenen de manera integrada: instituts, Serveis Socials, SLTET, etc. A la Fundació Marianao el treball metodològic sempre és en xarxa, creuen que és la clau.
- L'entrada als instituts de la Fundació Marianao, diuen que els ha facilitat la coordinació amb pedagogs/es i tutors/es directament i els projectes exigeixen pactes educatius coordinats amb tutors/es, alumnes, els Serveis Socials i les

famílies. Els i les joves vénen derivats/es de l'institut, els psicopedagogs/es i els tutors/es són qui detecten el/la jove que té el perfil per assistir al projecte.

- Ara, per primera vegada, surten fora de la Fundació Marianao, estan treballant amb el Centre Obert Don Bosco, amb la MiniCope, a l'institut Josep Maria Ciurana que els ha deixat l'espai per fer el reforç de primària i secundària.
- Afirmen que la clau d'èxit del PQPI de cuina és que es reenganxen. Fer el PQPI respon a un moviment motivacional, que engresqui, que cridi l'atenció i perquè pot tenir continuïtat al cicle formatiu. Comenten que l'any passat van rebre 150 sol·licituds per al PQPI, van entrar 15 persones, enguany tenen 17 places, concreten que la cuina els motiva molt.
- En la selecció de persones per al PQPI miren sobre tot la continuïtat formativa del i de la jove, que no es podia treure l'ESO, però que volia estudiar, i també si hi ha situacions familiars complicades. Per això primen molt l'entrevista amb el/la jove i que no sigui només necessitat de la família, també del i de la jove.
- Estan bé totes les sortides, hi ha d'haver oficis, però observen que els i les alumnes que assisteixen tenen mancances d'aprenentatges bàsics, no saben sumar i restar i s'hauria de potenciar més l'assoliment d'aquestes competències, creuen que una de les causes del fracàs escolar és aquesta, perquè els nivells d'educació, de coneixement, han baixat.

RECOMANACIONS RECOLLIDES A LES ENTREVISTES I DINÀMIQUES GRUPALS

- **Recuperar la figura del tallerista de tota la vida** i fer que els/les alumnes puguin ser ajudants de: fusteria, jardineria, cantina, secretaria, biblioteca, etc. Es podrien **aprofitar recursos i compartir-los entre instituts**. Tenir més tallers municipals.
- I no ha de ser un recurs teòric, ha de ser **aplicat**, com el taller de serigrafia que es porta des de l'Ajuntament.
- Pel que fa a la diversificació curricular, cal **establir un pont** entre l'institut, com a món acadèmic, i el món laboral, fer pactes i convenis amb empreses per fer-hi pràctiques.
- Implantar el "**tastet d'oficis**" com a experiència prelaboral.
- Que no hi hagi polítiques educatives erràtiques tan a Espanya com a Catalunya, i que el **marc legal** de les polítiques educatives sigui **més estable**.
- **Dotar de flexibilitat suficient** als cicles formatius per permetre l'adaptació als requeriments dels alumnes, comptabilitzant els objectius a complir. Encara hi ha una manca d'oferta de cicles formatius.
- Necessitat d'una **ESO més flexible**, potser als 15 anys es podrien introduir aprenentatges aplicats de tipologia diversa i depenent del perfil de l'alumne.
- Establir dins de l'ESO **dos terminis** consecutius de dos anys, que tinguessin una titulació cadascun d'ells, i que probablement motivaria més als alumnes.
- Suggestió de creació de Cicles Formatius de **Grau Mig** de disseny de moda, d'educació infantil, "cuidadores" de llar d'infants, **de perfil més femení però sense segregació per gènere**, i altres tipus de recurs amb una vessant més artística (ex: teatre).
- Activitats en horaris extraescolars al centre per **evitar que passin hores al carrer**.
- Tenir un **PQPI** que els pugui acollir en qualsevol moment de l'any sense haver d'esperar a l'inici de cada curs en casos d'abandonament, de tal manera **que doni cobertura en qualsevol moment del curs**.
- Alguns **PTT** s'haurien de **doblar per territori** (reparació de vehicles està molt demanat). Aproximadament hi ha una demanda de 100 persones per any.
- Fer que el **full d'orientació curricular** es converteixi en **obligatori** i facilitar-ne la disposició per part dels centres educatius posteriors.
- Facilitar **que els i les alumnes** de secundària participin en processos de presa de decisions, de participació ciutadana, de voluntariat per tal que **tinguin contacte amb el món real** no acadèmic.
- **Potenciar la informació i comunicació** sobre l'**oferta de cicles formatius** de grau, des de l'administració, inclosa la local, i utilitzar els mitjans de comunicació per canviar la visió social pejorativa que hi ha.
- Conscienciació de la societat que **la formació és un fi en sí mateix**, sense que hagi d'existir una compensació econòmica per a l'aprenent d'un ofici.

2. Quines són les motivacions per no continuar dins del sistema?

Com en la qüestió anterior, s'ha comptat amb les opinions de les persones participants en les accions que s'han dut a terme i que es detallen:

Entrevistes a professionals de centres de secundària de Sant Boi
Entrevistes a les tutores de dos PTT de PQPI
Dinàmiques grupals a l'alumnat de dos cursos de PTT de PQPI
Focus grup a representants de les AMPA'S d'IES
Entrevista a professionals de la Fundació Marianao
Dades derivades del SLTET
Resultats obtinguts de l'enquesta telefònica
Dades del CFPÀ Lluís Castells

Igualment, aquesta informació de cadascuna de les participacions ha estat resumida per poder-la exposar en aquest document i també, al final del capítol d'aquesta qüestió, trobarem l'apartat:

Recomanacions recollides a les entrevistes i dinàmiques grupals

Centres de secundària de Sant Boi

Els i les professionals dels centres d'ensenyament de secundària consultats/es, opinen que, a part de la diversificació curricular per fer que tothom tingui cabuda al centre i acabi acreditant, el que procuren és que l'alumnat tingui contacte amb la realitat de manera que respirin fora de la bombolla que suposa un centre educatiu i d'aquesta manera fer-los reaccionar i disminuir l'abandonament escolar.

Aquests/es professionals argumenten diverses raons observades repetidament en l'alumnat per no continuar dins del sistema educatiu que, segons els centres, xifren en un percentatge que pot oscil·lar entre el 20% i el 40%:

- Pensen que ni ells/elles mateixos/es no saben perquè estan desmotivats/des, i cada vegada en són més.
- Estan desencantats/des de tot, ja hi vénen de primària, i no hi han assolit les competències requerides.
- Hi ha un excés d'informació, un excedent, que no saben com gestionar-la. Estan perduts/des i a sobre, tot ha de tenir un resultat immediat.
- La gent adulta del seu entorn significatiu i important no té estudis, no tenen un model i no poden projectar-se; i per altra banda també hi ha un abandonament familiar, en el sentit de no ajudar a mantenir l'interès pels estudis.
- L'ESO, tal i com està estructurada, es fa llarga a l'alumnat i en algun moment aniria bé que fos més aplicat, constructiu i flexible, es veuen molt allunyats/des de l'aprenentatge, no li veuen utilitat i no li troben sentit ni necessitat de treure's un títol o d'aprovar per després poder tenir una realització personal.
- Ja vénen avorrits/des de casa i a classe s'avorreixen més.

- Molts/es repeteixen diversos cursos i la sensació de fracàs és constant i aquests/es, a la vegada són un mal exemple per als companys/es.
- Aquestes desmotivacions es fan patents en uns punts curriculars concrets, que no són coincidents exactament a tots els centres:

En general, és 3r d'ESO el curs crític on es produeix l'abandonament, principalment perquè ja tenen els 16 anys, límit d'edat d'escolarització obligatòria, i tenen aquesta edat en aquest curs perquè ja n'han repetit algun d'anterior. Però coincideixen en destacar que cada vegada hi ha més casos a 2n. Excepcionalment hi ha un institut que considera crític 1r d'ESO pel canvi que suposa passar de primària a secundària. No obstant, a l'enquesta telefònica es puntualitza amb dades concretes que aquest punt crític és a 4t d'ESO.

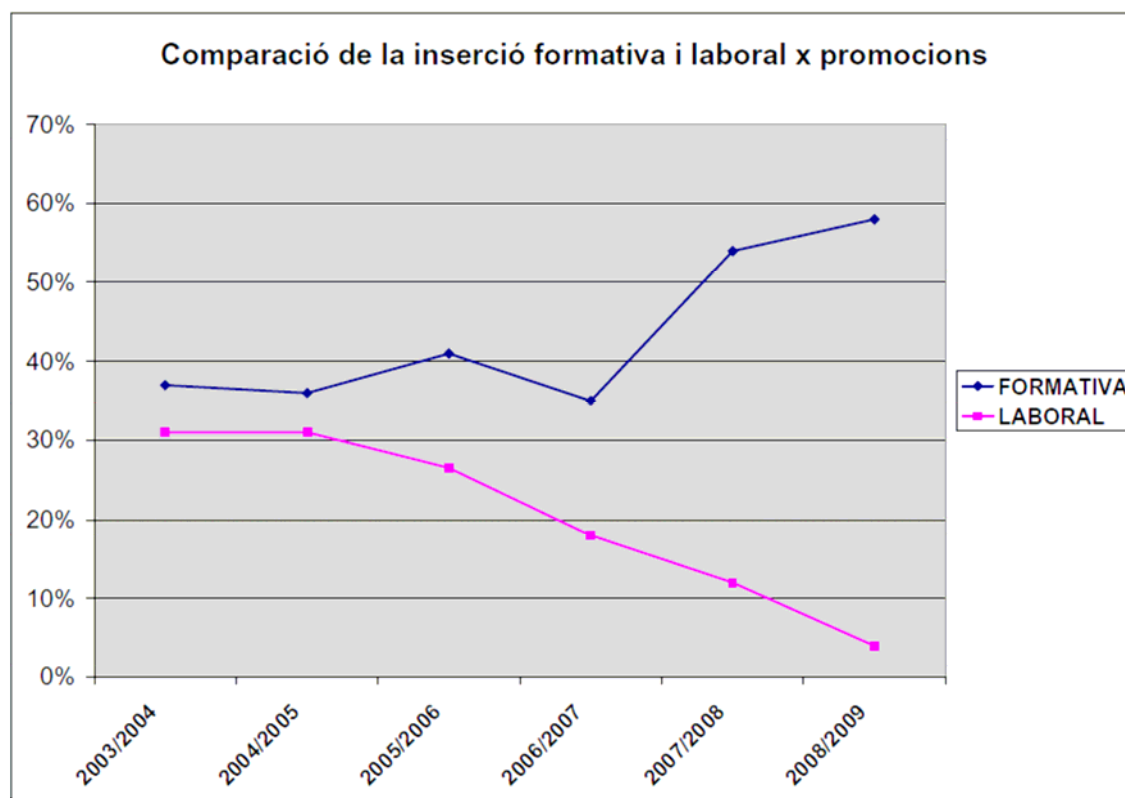
El Servei Local de Transició Escola Treball (SLTET), ha proporcionat la informació del seguiment de les darreres promocions escolars, i pel que fa a aquest aspecte de l'abandonament i/o fracàs escolar, les dades són:

Promocions	Registres de 4t d'ESO	Índex fracàs escolar 4t d'ESO inferit al SLTET	Registres de 3r d'ESO	Taxa d'abandonament de 3r inferida al SLTET	Registres 2n ESO
2003/2004	165 de 203 (81%)	32%	38 de 203 (18,7%)	4,50%	no recollit
2004/2005	120 de 198 (60,6%)	29,00%	78 de 198 (39,3%)	8,80%	no recollit
2005/2006	93 de 200 (46,5%)	26%	77 de 200 (38,5%)	9,50%	15 de 200 (7,5%)
2006/2007	81 de 200 (40,5%)	23%	86 de 200 (43%)	10%	27 de 200 (13,5%)
2007/2008	70 de 217 (32%)	26%	94 de 217 (43%)	10%	41 de 217 (19%)
2008/2009	119 de 245 (48,5%)	28,50%	83 de 245 (38,3%)	9,30%	26 de 245 (10,6%)

En aquest quadre es mostra a l'apartat de registres, el nombre de casos que són tractats al SLTET sobre el total de la població que no ha assolit el nivell corresponent, amb el % que representa sobre aquest total de cada curs i cada promoció, i això els permet inferir l'índex de fracàs escolar o la taxa d'abandonament a cada promoció.

Aquestes dades posen de manifest que malgrat que del 2003 fins al 2007 hi va haver una tendència decreixent d'aquest fracàs a 4t, ara efectivament ha tornat a pujar, corroborant el que diu l'enquesta telefònica que el punt crític és a 4t d'ESO. També es posa en evidència que hi ha un increment mantingut entorn a un 10% que abandonen a 3r, així com a 2n es comença a percebre una incidència en aquesta línia, coincidint amb les aportacions dels professionals de secundària entrevistats/es.

Continuant amb la informació de què disposa el SLTET, també podem veure l'evolució que està tenint la inserció formativa comparada amb la inserció laboral i que va des del 2003 al 2009. També aporten la informació del 2010, però com que el curs no s'ha acabat, la informació és només provisional. Serà comentat després de les dades gràfiques.

	Formativa	Laboral
2003/2004	37%	31%
2004/2005	36%	31%
2005/2006	41%	27%
2006/2007	35%	18%
2007/2008	54%	12%
2008/2009	58%	4%

En aquests casos que ja hi ha hagut un abandonament de l'ensenyament reglat, el retorn a la formació o inserció formativa entre els anys 2003 i 2007 va anar oscil·lant en percentatges similars, del 37% al 35%, però és dispare augmentant a partir de 2007/2008, i continua creixent el 2009, arribant a un 58%. Les dades provisionals de 2010, que encara no tenen en compte les persones proposades per repetir, ja són del 44 %.

Pel que fa a la inserció laboral, l'evolució és totalment inversa, és va mantenint lleugerament a la baixa fins al 2006, que passa del 31% fins al 27%, i a partir de llavors, cau dramàticament, arribant a un 2% provisional d'inserció laboral a 2010. Podem constatar que des de l'inici de les dades el decrement no ha parat, és probable que els efectes de la crisi actual ja se sentissin en aquesta població, força abans de ser admesa i reconeguda a nivell econòmic i social.

Aquests dues corbes divergents porten a pensar que, atès que en aquest moment és particularment difícil la inserció laboral, fa que més persones tornin a intentar reintegrar-se al sistema formatiu que abans en les mateixes condicions.

- Continuant amb les aportacions rebudes per part dels diferents referents tècnics dels centres entrevistats, a nivell de gènere no hi ha diferència destacable, però diuen que les noies s'adapten millor al sistema tal i com està muntat.

No obstant a partir de les dades aportades pel SLTET, % de no acreditació per gènere, es distribueix actualment de la manera següent:

	TOTAL	nois %	noies %
2003/2004	203	64,5	35,5
2004/2005	198	71	29
2005/2006	200	66	34
2006/2007	200	62	38
2007/2008	217	66	34
2008/2009	245	59	41

Sembla que aquesta tendència està variant ja que el nombre de noies que no acrediten augmenta lleugerament i en canvi disminueix una mica el corresponent als nois.

I en el cas de l'escola concertada entrevistada manifesten que hi ha alumnes que estan en situació de desfavoriment social, sobretot d'ètnia gitana, i que d'aquest grup poques noies arriben a acreditar l'ESO.

PTT

En les dues dinàmiques de treball grupal realitzades en els dos grups de PTT, l'alumnat van esmentar els diferents elements o motius que creuen que donen peu al fracàs escolar i ho van fer des de la seva pròpia experiència.

En aquest cas, les afirmacions que fan no se centren en l'educació que reben en el PTT, sinó que fan referència a l'educació que van rebre als IES. També cal tenir present que aquestes persones tenien perfils d'absentisme, de no acreditació de l'ESO, i de conflictivitat, sobretot en el cas dels nois:

- L'ensenyament és molt acadèmic, no hi ha una part substancialment pràctica.
- Són més persones per aula, això no permet al professorat fer un seguiment personalitzat i individual.
- Les notes baixes obtingudes també són un element desmotivador.
- Les persones novingudes no entenen els professors/es atès que no tenen un domini de les nostres llengües, i l'aula d'acollida no és un element tan positiu. Es destaca 3r d'ESO com el punt on queda palès el fracàs.

A l'entrevista realitzada a les tutores d'ambdós PTT, coincideix amb el que diuen els i les alumnes sobre l'ensenyament a secundària i destaquen:

- Els perfils d'absentisme i de conflictivitat que fan que no s'adaptin al sistema i acabin no acreditant.

- El tipus d'ensenyament tant acadèmic i amb poc coneixement pràctic no facilita que aquestes persones amb els perfils descrits abans mantinguin l'interès.
- Al ser més persones per aula, no poden rebre la dedicació individual que podria fer que canviessin d'actitud.

AMPA'S

Els pares i les mares, en tant que representants de les AMPA'S, i que van participar al focus grup convocat per poder fer aquest estudi, opinen que:

- El sistema està encotillat: l'obligatorietat fins als 16 anys esdevé un problema, caldria facilitar alternatives abans dels 16, a qui no vol seguir estudiant: tallers, PTT, cicles, aprenentatge d'oficis.
- També veuen que l'ESO, per a molts/es alumnes és un circuit massa llarg, seria convenient poder establir metes més curtes i continuades.
- No es fa tot el seguiment dels alumnes que caldria junt amb els tutors/es.
- Haurien de tenir menys alumnes per classe i garantir que es faran bé les substitucions dels professors/es.
- Poc esforç i poc treball: se'ls estimula molt, però sense que hagin de fer res per obtenir-ho. Els mitjans de comunicació i les noves tecnologies inciten el consum i les relacions, però els desvia d'allò que han de fer: estudiar.
- Compaginant amb els estudis i per entrar en contacte amb la realitat, s'han de potenciar les pràctiques en el món laboral i també un aprenentatge més pràctic.
- Caldria fer viable l'aprenentatge d'un ofici dins del circuit educatiu i no hauria de comportar necessàriament compensació econòmica. Tot i que tenen consciència que el context actual fa que sense cobrar el jovent no accepti aquesta condició.
- Reflexionen sobre les AMPA'S i la seva funció: les AMPA'S han d'intensificar la seva activitat, i que vagi més enllà de suggerir. També recomanen fer una xarxa de les AMPA'S i que propiciï la seva continuïtat del CEIP a l'IES, i alhora establir estratègies comunicatives de reforç.

Fundació Marianao

Les persones entrevistades de la Fundació Marianao destaquen algunes de les motivacions que detecten en el jovent per no continuar dins del sistema educatiu:

- Durant la diagnosi inicial duta a terme a l'ingrés en la Fundació ja veuen la necessitat de motivar-los perquè no estan integrats/des en el sistema educatiu, i conseqüentment es perden molt en els circuits acadèmics.
- El jovent no és prou madur, van a una institució on els referents són persones de 16 anys que ja tenen hàbits adquirits de fracàs, quan arriben els i les de 12 i 13 anys de la primària on tenien un monitoratge continuat, es troben sols/es sense aquest suport.
- S'adhereixen a un grup que desenvolupa actituds responsables i d'estudi o en un grup de moda d'abandonament. Amb la falta de recursos i d'acompanyament, passen desapercebuts/des, la solució està en disposar de més recursos a

l'institut, més diversificació, grups més reduïts, perquè el tutor/a té massa gent i transmet desànim.

- L'èxit de cada jove està en si mateix/a i l'autovaloració. També en la família, necessita l'acompanyament d'aquesta i que estigui present, sinó és així, costa molt.
- Els problemes derivats dels mals hàbits d'estudi, i de manca de tècnica, d'organització, d'espai a casa, de suport familiar són també causa de la desmotivació.
- Un altre dels problemes és que el tutor/a tingui la parcel·la clara, acabí la classe i no vulgui saber res de fora. Llavors no es detecten aquestes situacions de fragilitat, queda molt en la voluntat dels i de les diferents professionals del centre que es pugui intervenir o no.
- Hi ha joves al PQPI, que podrien estar perfectament a la universitat per la seva capacitat intel·lectual.
- El Centre de Formació de Persones Adultes és un recurs molt formal i molts/es joves n'han sortit perquè no respon a les seves necessitats, no hi encaixen o no han sabut fer la diversificació.

Resultats obtinguts de l'enquesta telefònica

Pel que fa als motius de l'abandonament del sistema educatiu, les dades del treball de camp de l'enquesta telefònica aporten el següent:

- Els i les alumnes que abandonen l'ESO abans d'hora o bé no l'acrediten en finalitzar-la, molt majoritàriament passen immediatament al món laboral, en una proporció del 86%. El 65% dels que no acrediten l'ESO diu no tenir cap intenció de cursar formació en el futur o reprendre estudis.
- El curs en què van abandonar els estudis majoritàriament és a 4t, el 61,3%, encara que la proporció dels i de les que els abandonen a 3r és força alta, del 28,3%. El restant 8,9% va abandonar a primer o segon curs.
- Els principals motius per abandonar-los eren desinterès pels estudis i baix rendiment acadèmic, encara que un 11% va adduir problemes econòmics. No s'observen diferències als motius pels que s'abandonen els estudis en funció del gènere.
- El 17% estan satisfets/es amb el seu nivell d'instrucció, i a un 35,7% li hauria agradat haver estudiat més. Hi ha una gran diferència entre nois i noies, ja que el 21,3% dels nois diuen estar prou satisfets mentre que entre les noies aquest percentatge és de l'11,1%.

A l'enquesta telefònica realitzada s'ha obtingut informació respecte a la situació laboral en què es troba el jovent una vegada abandona el sistema educatiu sense acreditar.

Atès que disposem d'aquesta informació, i encara que no respon directament a la pregunta d'aquest apartat, s'ha considerat interessant poder veure-ho aquí perquè confronta l'objecte d'estudi d'aquesta pregunta "quines són les motivacions per no

continuar dins del sistema educatiu” amb el context social actual i fa palesa la situació en el mercat laboral per a les persones que han abandonat els estudis obligatoris:

- Tan sols el 32% troba feina immediatament, mentre que un 30,7% en va trobar abans de sis mesos després de deixar els estudis. Tot i això, el 10,6% va trigar més d'un any a fer-ho, i el 7,1% diu no haver-ne trobat encara. Només el 3,1% diu no haver-ne buscat. En el moment d'abandonar els estudis, en molts casos els nois troben feina abans que les noies.
- El 33,7% de qui no acredita l'ESO tenen un lloc de treball, xifra molt per sota dels que tenen formació postobligatòria, i una mica inferior dels que només tenen acreditada l'ESO. La taxa d'atur, en canvi, és molt alta, i supera el 50% per a aquest grup. Cal recordar que aquesta taxa d'atur juvenil segons l'Enquesta de Condicions de vida és del 28% aproximadament.
- Dels que tenen feina, s'ocupen principalment al sector serveis (73%), la indústria (12,7%) i la construcció (12,2%). Hi ha diferències molt grans entre nois i noies: el 90% de noies treballen al sector serveis, per un 65,6% de nois ocupats a aquest sector. Tan sols el 52,5% tenen contractes indefinits, i un 11% treballa sense contracte.
- Les feines gairebé sempre són no qualificades, en un 79,2% dels casos. Entre les noies, la no qualificació arriba fins el 82,5%, entre els nois és del 77%. Generalment han trobat la feina que tenen a través d'amics, familiars o coneguts, en una proporció significativament més alta que entre els joves amb nivells d'instrucció superiors.
- Entre la població jove sense estudis finalitzats hi ha major propensió a tenir fills abans, ja que el 13,3% conviu amb fills/es propis i pròpies, proporció significativament superior a la resta de joves. No podem pas dir però que sigui perquè s'emancipen abans, ja que la proporció dels que viuen en parella és similar a la resta, i la dels que viuen sols/es és també similar, o fins i tot inferior, en relació als que tenen un més alt nivell d'instrucció.

Fins aquí ha estat exposada tota la informació sobre els possibles motius que han pogut portar les persones a no continuar la formació durant el període escolar obligatori. També s'ha inclòs la informació obtinguda a l'enquesta telefònica sobre la situació en el mercat laboral per a les persones que han abandonat els estudis obligatoris.

Per tancar aquesta pregunta incloem la programació i les dades del Centre de Formació de Persones Adultes Lluís Castells, perquè aquest és el recurs que més població acull a Sant Boi en l'àmbit d'educació permanent.

El Centre de Formació de Persones Adultes Lluís Castells té una proposta formativa àmplia que va més enllà de la formació que permet tornar al sistema educatiu reglat, es concreta per al curs vinent (2010-2011) en els blocs següents:

Ensenyaments inicials i bàsics de llengües i d'informàtica. En llengua Catalana hi ha un curs d'acolliment lingüístic, un de nivell bàsic i un de llindar; en Castellana un d'inicial i un de bàsic i finalment en llengua estrangera, Anglès inicial i Francès inicial; d'Informàtica, és un nivell bàsic anomenat Competic I.

Formació bàsica. Dues opcions, el Cicle de Formació Instrumental, amb els nivells I, II i III i s'obté el Certificat d'Estudis Primaris. A l'altra opció trobem el GESO, és el Graduat en Educació Secundària Obligatòria.

Preparació per a proves d'accés. Són les que permeten retornar al sistema educatiu: a cicles formatius i a la universitat. Les possibilitats són els Cursos de Preparació per a les Proves d'Accés (PPA) a Cicles Formatius de Grau Mig, a Cicles Formatius Grau Superior, tant la part comuna com l'específica, a la Universitat (PPAU) de persones majors de 25 anys, la part comuna.

Competències per a la societat de la informació. Dividides en Informàtica, amb el nivell Competic II, i en llengua estrangera a nivell funcional, l'oferta és d'Anglès i Francès.

Aquesta planificació descrita es distribueix en diversos grups que abasten les tipologies docents, però per al proper curs no hi ha programat cap grup amb llengua Francesa, de Catalana només n'hi ha un d'acolliment lingüístic, i en nivell inicial: un de Castellana i dos d'Anglès. Tampoc no hi ha cap grup de nivell I del Cicle de Formació Instrumental.

Per a les **persones que no van assolir els ensenyaments en el seu període escolar obligatori**, el Centre de Formació de Persones Adultes Lluís Castells ofereix el conjunt de possibilitats formatives acadèmiques que permet tornar al sistema educatiu reglat.

Gairebé la meitat dels grups de formació programada al Centre són per a aquest públic. Les propostes són aquestes:

Graduat en Educació Secundària Obligatòria (GESO), són un o dos cursos en funció de l'expedient acadèmic, i per accedir-hi, s'han de tenir 18 anys, o complir-los dins de l'any natural. També s'hi podrà inscriure l'alumnat menor de 18 anys, que hagi realitzat amb èxit un Programa de Qualificació Professional Inicial (PQPI), cursant els mòduls C, que són part dels continguts de l'ESO.

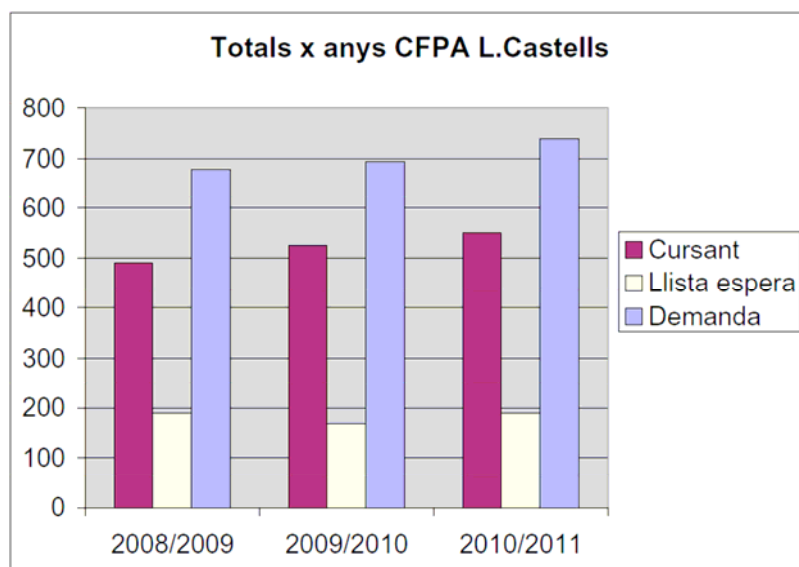
Programa de Preparació a la Prova d'Accés a Cicles Formatius de Grau Mitjà (CFGM), és la preparació per accedir als cicles formatius de grau mitjà, cal tenir els 16 anys complerts en el moment d'inscriure-s'hi. En fer la prova s'han de tenir 17 anys o complir-los aquell any.

Programa de Preparació a la Prova d'Accés a Cicles Formatius de Grau Superior (CFGS), és la formació per accedir als cicles formatius de grau superior, la prova d'accés es divideix en una part comuna i una específica. Cal tenir 19 anys o fer-los durant l'any de la prova d'accés. En el cas de provenir d'un cicle formatiu de

grau mig de la mateixa família professional, només caldrà tenir 18 anys i fer la prova de la part comuna.

Curs de Preparació a les Proves d'Accés a la Universitat (PPAU) de persones majors de 25 anys.

A continuació es presenta la gràfica que recull el nombre d'alumnes que han cursat alguna formació al CFPA Lluís Castells, així com de les persones que han quedat en llista d'espera, són dades de les tres darreres promocions:

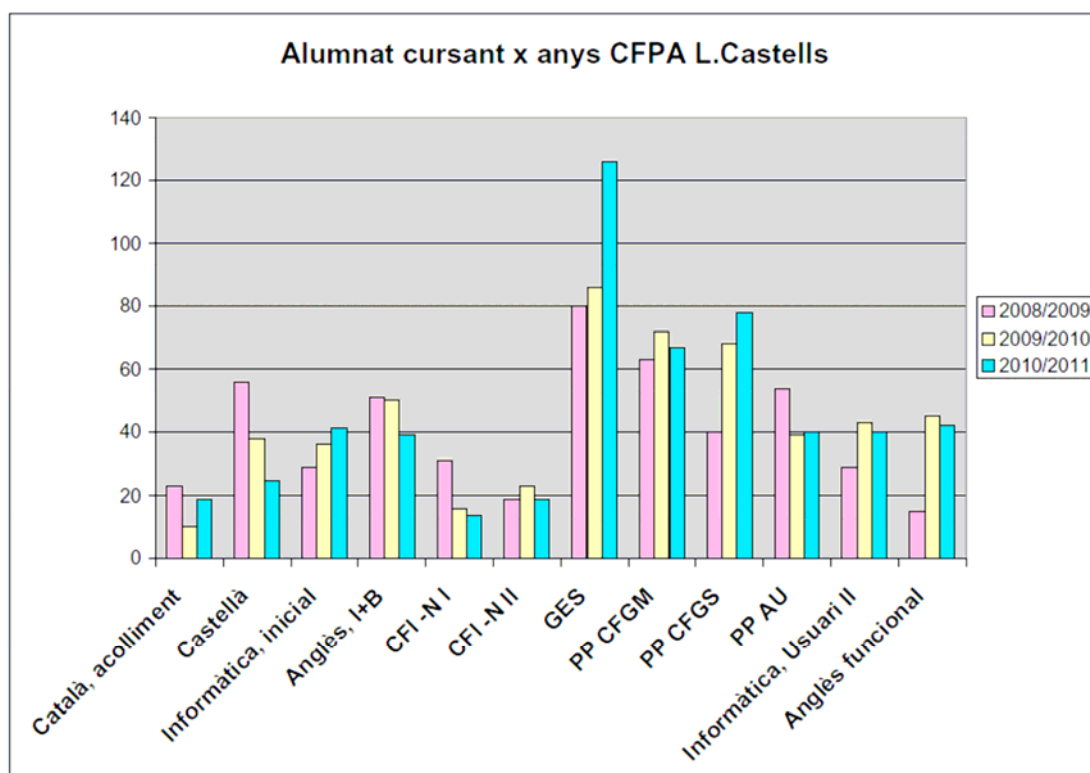

Cursos	Alumnes cursant	En llista espera	Demanda
2008/2009	490	189	679
2009/2010	526	168	694
2010/2011	550	189	739

Es pot observar, que any rere any augmenta el nombre d'alumnes que hi cursen estudis, així com la demanda per accedir als grups ofertats pel Centre, alhora es posa de manifest una demanda no coberta, és a dir, una manca de places per donar resposta a la demanda real.

Una dada important a tenir en compte és la distribució de l'alumnat en funció de la formació que està cursant o de la formació rebuda i com ha variat aquests darrers tres cursos.

Gràfic i dades del nombre d'alumnes en cada curs en les tres darreres promocions. Les fletxes de colors indiquen la tendència que ha tingut cadascun:

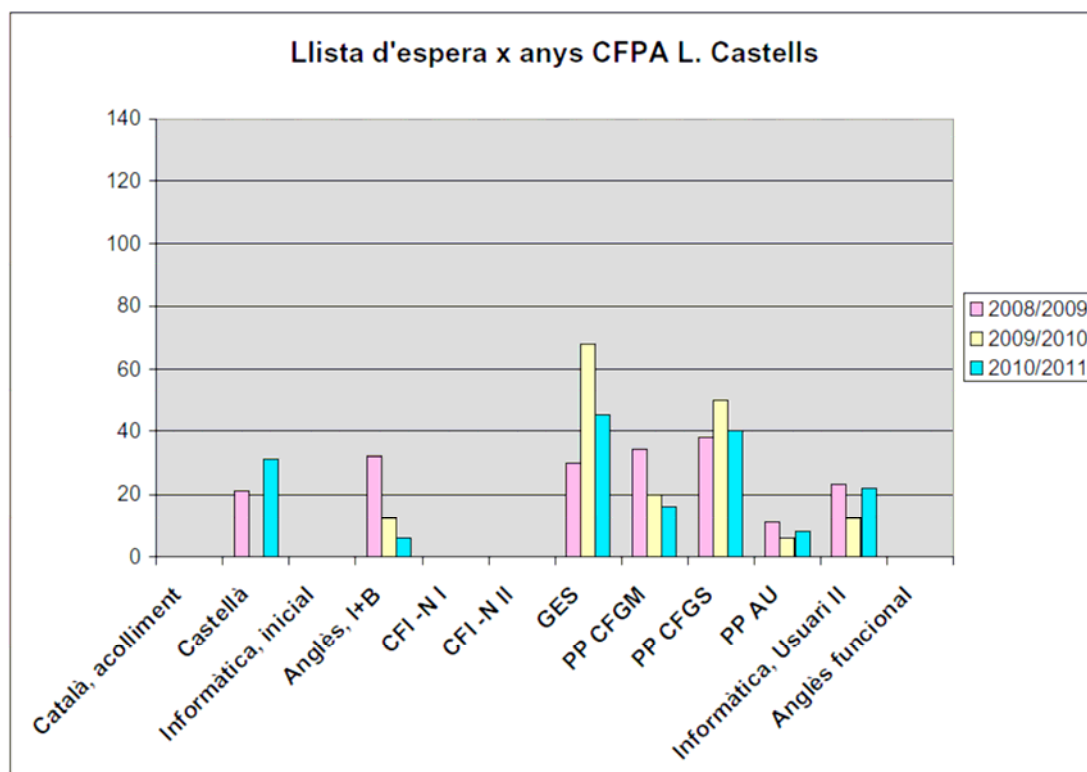
Cursos	2008/2009	2009/2010	2010/2011
Català, acolliment	23	▼ 10	▲ 19
Castellà	56	▼ 38	▼ 25
Informàtica, inicial	29	▲ 36	▲ 41 ▲
Anglès, I+B	51	(=) 50	▼ 39
CFI -N I	31	▼ 16	(=) 14
CFI -N II	19	(=) 23	(=) 19
GES	80	(=) 86	▲126 ▲
PP CFGM	63	▲ 72	(=) 67
PP CFGS	40	▲ 68	▲ 78 ▲
PP AU	54	▼ 39	(=) 40
Informàtica, Usuari II	29	▲ 43	(=) 40
Anglès funcional	15	▲ 45	(=) 42

Cal ressaltar els cursos corresponents a GES, CFGM i CFGS com aquells més demandats, sobretot el primer i un possible canvi de tendència entre el CFGM i CFGS.

També s'observa un descens en la demanda corresponent a formació vinculada amb Anglès I+B, però sí un increment, o major demanda, respecte a l'Anglès Funcional, un increment petit però constant de demanda vinculada amb Informàtica Inicial i Usuari II.

Destaca igualment un estancament pel que fa a la formació en Preparació a les Proves d'Accés a la Universitat per a persones majors de 25 anys.

Gràfic i dades de la llista d'espera que han tingut els cursos, o sigui, alumnat que ha optat al curs i que no ha pogut realitzar-lo per manca de plaça, i com ha evolucionat en les tres darreres promocions:

Cursos	2008/2009	2009/2010	2010/2011
Català, acolliment			
Castellà	21		▲ 31 ▲
Informàtica, inicial			
Anglès, I+B	32	▼ 12	▼ 6
CFI -N I			
CFI -N II			
GES	30	▲ 68	▼ 45
PP CFGM	34	▼ 20	16
PP CFGS	38	▲ 50	▼ 40
PP AU	11	▼ 6	8
Informàtica, Usuari II	23	▼ 12	▲ 22 ▲
Anglès funcional			

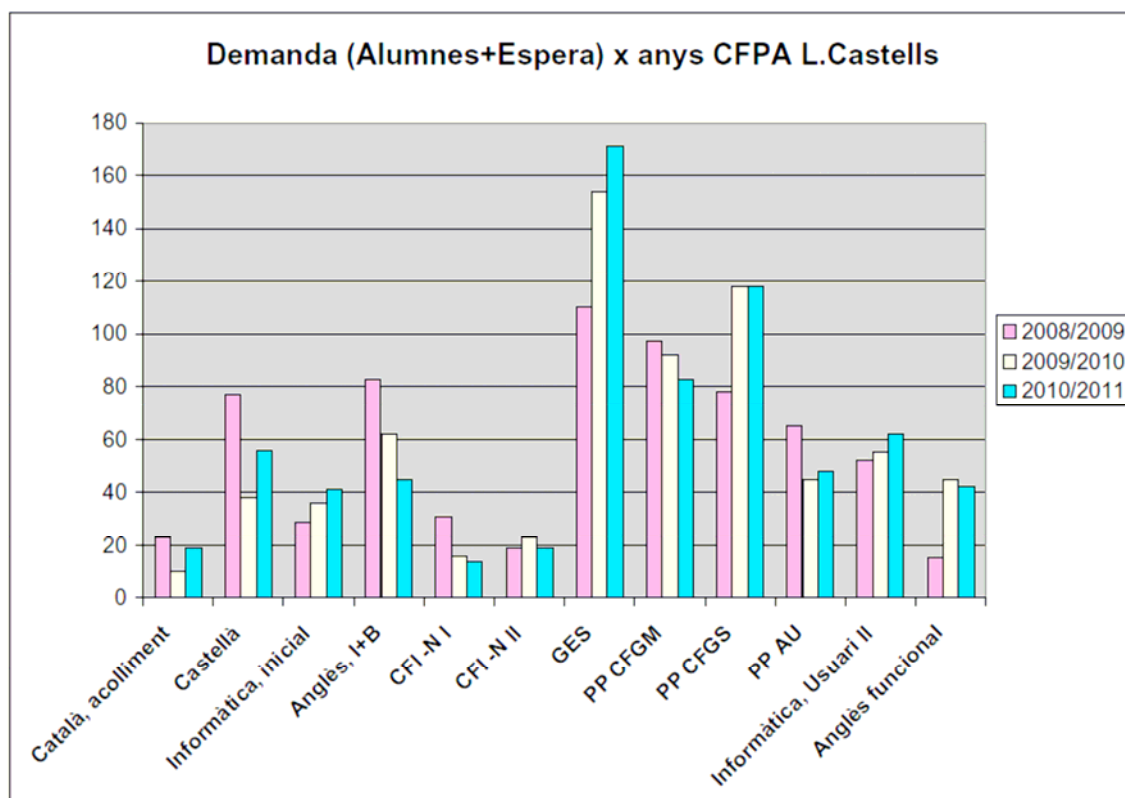
En aquesta taula de dades sobre la llista d'espera es pot veure que la demanda de classes de Castellà encara no està prou coberta, malgrat que no hi hagués llista d'espera el 2009/2010, i enguany ha augmentat clarament.

Les classes d'Informàtica, en el nivell d'Usuari II, també va decreïxer la llista d'espera el curs passat, però aquest any ha tornat a pujar.

La llista d'espera dels Cursos de Preparació a l'Accés GES i al CFGS, l'any passat va augmentar molt, de 30 a 68 i de 38 a 50, i aquest any encara tenen una llista d'espera considerable, 45 i 40 persones, respectivament.

Per acabar, encara hi ha llista d'espera en Anglès, inicial i bàsic, i als Cicles Formatius de Grau Mitjà.

A continuació es presenten les dades acumulades, és a dir, la demanda dels diversos cursos aquests darrers tres anys, incloent tant les persones que s'han matriculat i que cursen o han cursat la formació, més les que ho han sol·licitat i han quedat en llista d'espera per manca de places.

Cursos	2008/2009	2009/2010	2010/2011	
Català, acolliment	23	▼ 10	▲ 19	
Castellà	77	▼ 38	▲ 56	
Informàtica, inicial	29	▲ 36	▲ 41	▲
Anglès, I+B	83	▼ 62	▼ 45	▼
CFI -N I	31	▼ 16	▼ 14	▼
CFI -N II	19	▲ 23	▼ 19	
GES	110	▲ 154	▲ 171	▲
PP CFGM	97	▼ 92	▼ 83	▼
PP CFGS	78	▲ 118	118	▲
PP AU	65	▼ 45	48	
Informàtica, Usuari II	52	55	▲ 62	▲
Anglès funcional	15	▲ 45	42	

Veiem que els cursos que tenen més concurrència d'alumnes són els de les preparacions per al GES i per a les Proves d'Accés als Cicles, i això succeeix durant totes tres promocions. En canvi l'alumnat per al Curs de Preparació a les Proves d'Accés a la Universitat per a majors de 25 anys ha disminuït lleugerament.

Els coneixements d'Informàtica i d'Anglès també tenen importància en aquesta graella, és possible suposar que aquest interès hagi augmentat per tal d'assolir una millora en les competències professionals i tenir més opcions en el món laboral.

Ja en un altre terme, trobem que la formació bàsica de competències lingüístiques de Català i Castellà i per al Certificat d'Estudis Primaris, el nombre d'alumnes en aquests cursos manté una discreta tendència a minvar.

RECOMANACIONS RECOLLIDES A LES ENTREVISTES I DINÀMIQUES GRUPALS

- Després de l'ESO, sovint es troben desorientats/es en un curs que està per sobre de les seves possibilitats. Caldria **dotar-los d'un acompanyament** més intens per tal de tenir més informació sobre els estudis i sobre sí mateixos/es per **poder escollir de forma més adequada**.
- Consideració que l'escola obligatòria tal com està concebuda, hi ha molts individus que no es poden adaptar. **Caldria recuperar l'ofici amb titulació** que sigui acceptada al món laboral, podria ser un centre d'oficis.
- Facilitar la **compaginació** de la part acadèmica **teòrica** amb aprenentatges **pràctics** dins i fora del centre.
- Fer viable **l'aprenentatge d'un ofici dins del circuit educatiu** i **no cal** que comporti una **compensació econòmica**.
- **L'ESO és un circuit massa llarg** per a una part de l'alumnat, seria convenient poder-hi establir **metes més curtes i continuades**.
- Ajudar als alumnes a **conèixer les seves habilitats personals** i no decidir seguint les modes.
- **Assegurar els coneixements bàsics de primària** a fi d'estar preparat/da per adquirir els de secundària amb aprofitament.
- **Transmetre els valors socials** necessaris i les **actituds personals** adients per poder seguir els requeriments del sistema educatiu.
- **Reduir el nombre d'alumnes per classe** i garantir que es faran bé les **substitucions** dels professors/es en la seva absència.
- **Consolidar** una veritable **xarxa d'AMPA'S** que permeti una **continuïtat** durant tot el cicle educatiu de l'alumnat, dotada **d'estratègies comunicatives de reforç**.

3. Quines són les motivacions i dificultats de qui acredita i no continua dins del sistema?

Per aportar informació en aquesta tercera qüestió hem pogut comptar amb les reflexions i experiències extretes a les entrevistes amb els i les professionals als centres de secundària de Sant Boi.

També hi podrem trobar els resultats de l'enquesta telefònica que complementen la informació obtinguda als centres.

Un cop més, cal reiterar que la informació ha estat resumida per poder-la exposar en aquest document i també, al final del capítol d'aquesta qüestió, trobarem l'apartat de recomanacions recollides a les entrevistes.

Centres de secundària de Sant Boi

Aquestes consideracions es desprenen de les respostes de professionals de batxillerat i cicles formatius entrevistats/es, concretament de dos centres educatius de la nostra població. Algunes d'aquestes consideracions estan complementades amb les dades dels resultats obtinguts de l'enquesta telefònica.

Aquest professorat comenta:

- Hi ha un salt molt gran d'exigència entre l'ESO i el batxillerat i els cicles formatius. Un gruix d'alumnes abandona perquè veuen que no poden seguir. Un 27,5 % dels alumnes que acrediten ESO van cursar formació post obligatòria sense finalitzar-la.
- Alguns alumnes a 1r s'adonen que el batxillerat els costa més del que es pensaven, i van a cicles formatius de grau mig, s'han d'esperar un any perquè no hi ha assignatures comunes, estariem parlant aproximadament d'un 5%. Si no inicien cicles formatius, llavors repeteixen i fan el batxillerat en 3 anys amb un curs pont entre 1r i 2n.
- Els nivells acadèmics en arribar als cicles formatius són insuficients per poder fer tota la programació acadèmica del cicle formatiu de grau mig o superior, i han de fer una forta immersió recolzada amb el voluntarisme dels i de les docents.
- Existeix la percepció que alguns alumnes de cicles formatius de grau mig realitzen pràctiques en empreses i s'hi queden abandonant els estudis, però l'enquesta telefònica no detecta aquesta situació de forma definitiva. I al contrari, el 19,1 % troben feina durant les pràctiques en empreses però acrediten l'ESO.
- Tant l'accés de cicles formatius de grau mig a batxillerat com a l'inrevés no faciliten la continuïtat, perquè dificulten la mobilitat entre ambdues opcions ja que aquesta no és immediata.

- La interconnexió entre grau superior i la universitat funciona relativament bé perquè s'ha aconseguit la convalidació de crèdits de la universitat. Un 27,6 % d'estudiants universitaris vénen de cicles formatius de tots dos graus.
- El sistema està establert perquè faciliti el pas de l'ESO a batxillerat i dificulta el pas a cicles formatius. Primer, a batxillerat són dos anys i ja tens l'accés directe a la universitat; segon, no hi ha un continu entre els cicles formatius perquè s'ha de passar una prova prèvia, i si no tenen l'edat s'han d'esperar un any. Tampoc no es pot accedir del cicle de grau mig a la universitat de forma directa.
- Al cicle formatiu de grau mig, la gran criba és a 1r, el qual no és més difícil que el 2n, el que passa és que hi ha persones que no els agrada estudiar i opten pels cicles pensant que són més fàcils. L'abandonament pot ser del 10 %, però a vegades pot arribar al 50 %, depèn del perfil de les persones matriculades. Els dos motius principals d'abandonament són desinterès i baix rendiment acadèmic en un 46 %; i un 30 % els va abandonar per haver trobat feina. Si els deixen, s'han d'esperar un any per tornar-se a matricular, alguns/es maduren i s'ho prenen més seriosament. De l'alumnat que inicia cicles formatius de grau mig però no els finalitza, el 75 % els abandona a 1r i el 25 % a 2n.
- Altres problemes que hi ha als cicles formatius són la dedicació multitasca del professorat que ha d'impartir la classe, buscar empreses per fer les pràctiques i convèncer alumnes d'ESO que hi vagin a fer cicles. També fan els grups i les ofertes sense saber qui es matricularà, ja que el calendari d'aquestes accions es confecciona en un moment que els possibles alumnes no han decidit encara l'opció futura.

RECOMANACIONS RECOLLIDES A LES ENTREVISTES

- **Potenciar les xarxes dels recursos interns dels centres i els externs** –agents socials- de manera que permeti augmentar el nivell dels estudis de secundària i dels seus recursos **per minimitzar l'impacte dels canvis entre les diferents etapes educatives.**
- **Crear més oferta en l'etapa posterior a l'ESO** de PQPI o cursos que tinguin una orientació similar, i disponible tant per a les persones que acrediten com per a les que no. Ha estat suggerit en múltiples ocasions que manca l'ensenyament reglat d'oficis per tenir una titulació que **faciliti la continuïtat dels estudis i/o** la compatibilitat amb **l'accés al món laboral.**
- En els cicles formatius es produeixen **situacions** que es poden **solventar amb l'acord de les diverses administracions i el compromís de l'empresa pública i privada.** Per una banda, hi ha el grau d'implicació del professorat de cicles formatius que va més enllà del que seria esperable, ja que dedica part del curs a anivellar coneixements imprescindibles dels alumnes per poder assimilar els continguts dels cicles formatius. D'altra banda, aquest mateix professorat ha d'aconseguir disposar d'empreses per poder facilitar fer-hi les pràctiques i tampoc no es pot recolzar en informació real per confeccionar tant el calendari de matrícula i grups.

- **Facilitar sistemes per fomentar que no hi hagi abandonament,** és a dir, ocupació dels buits com poden ser classes de reforç, sessions d'orientació, etc.

4. Quines són les motivacions i dificultats de qui acredita i continua dins del sistema?

Com en totes les preguntes anteriors, s'ha comptat amb les opinions recollides a través d'entrevistes a professionals de centres de secundària de Sant Boi, per aportar informació sobre les motivacions i dificultats de les persones que segueixen en el sistema educatiu després de l'ensenyament postobligatori.

La informació anterior, es complementa amb els resultats obtinguts de l'enquesta telefònica. I la pregunta, com la resta, es tanca amb les recomanacions recollides a les entrevistes.

Centres de secundària de Sant Boi

Els i les professionals de secundària entrevistats/des opinen que, com a grans trets, les motivacions de l'alumnat per continuar estudiant, són que:

- saben on volen anar, estan determinats a fer-ho,
- acrediten perquè el nivell no és gaire exigent,
- la influència de les expectatives familiars perquè continuïn.

Aquest mateix col·lectiu reflexiona sobre altres aspectes que faciliten la continuïtat en el sistema educatiu, i aquestes en algun cas compten amb el complement dels resultats derivats de l'enquesta telefònica, són els següents:

- Qui fa batxillerat està motivat/da per al cicle formatiu o la universitat. Molts/es fan el batxillerat per decisió pròpia, i/o perquè ho diuen els progenitors/es. Hi ha correlació entre els nivells d'estudis assolits i el nivell d'instrucció dels pares i les mares, entre els que tenen menys estudis, en general hi ha major proporció de pares i mares que no assoleixen el nivell d'instrucció actualment obligatori. Dels que acrediten batxillerat o tenen títol universitari, en el 26,6 % dels casos, els pares i les mares tenen títol de batxillerat o titulació universitària. Per a la resta de grups estudiats aquesta proporció oscil·la entre el 5% i el 10%. L'alumne que fa batxillerat té un perfil més acadèmic.
- Alguns/es a 2n de batxillerat, ja han repetit 1r, i en tenir 19 anys poden presentar-se a la prova d'accés a grau superior, és una passarel·la, ja que no han fet el grau mig i fan el curs preparatori per a la prova d'accés. Estimen que és un 10 %.
- Com a element motivador hi ha, per una banda, la maduresa de les persones que fan grau mig, que ja tenen 17 anys o de grau superior que en tenen 19. L'altre gran factor que afavoreix la realització i finalització d'aquests estudis és l'elevada taxa d'inserció laboral tan pel que fa a cicles formatius de grau mig com al superior. El 86,7 % troba feina en un termini màxim de 6 mesos, dels quals 51,2 % de forma immediata.
- Els cicles formatius, si poden, els cursen al mateix lloc que han fet l'ESO. El 46,5 % dels alumnes que fan cicles formatius ho fan fora de Sant Boi.

- Als cicles formatius de grau mig, gairebé cada opció té un perfil propi d'alumne.
- Afavoreix la continuïtat que l'oferta sigui àmplia i que hi hagi hagut orientació prèvia a 4t d'ESO.
- No hi ha pont per fer cicles formatius de grau mig a superior, han de fer una prova d'accés i tenir els requisits d'edat: 18 anys si ha fet cicle de grau mig o 19 si no l'han fet. Aquesta prova es pot preparar amb el curs PEPA -Preparació a les Proves d'Accés-.
- La nostra societat estigmatitza els cicles formatius, ja que hi ha una opinió majoritària, reforçada pels mitjans, que és desitjable tenir estudis universitaris, fins a tal punt, que els centres que tenen cicles formatius tenen dificultat per cobrir la matrícula. Aquesta realitat esbiaixada significa que hi ha un espai professional laboral que no està cobert a la societat i això hauria de ser motiu de replanteig i un element engrescador a seguir per aquesta via a nivell educatiu.
- Encara hi ha pressió familiar pel prestigi de tenir estudis universitaris.

RECOMANACIONS RECOLLIDES A LES ENTREVISTES

- Estudiar la viabilitat de fer una **prova d'accés** de cicle formatiu de grau mig a grau superior més assequible de tal manera **que afavoreixi un itinerari continuat**.
- **Ajustar el calendari de preinscripcions** a cicles formatius **al moment adequat** en funció del moment de presa de decisions de l'alumnat.
- Possibilitat al **1r trimestre** de 1r de batxillerat de **sistemes o passarel·les** per poder passar a cicle formatiu de grau mig sense haver d'esperar un any per tornar-se a matricular, d'aquesta manera es **minimitza el cost temporal de pèrdua d'un any lectiu**.
- **Ampliar l'oferta de cicles formatius a la resta de centres** que no en disposen per facilitar que l'alumnat continuï al centre i disposi d'orientació pel contacte que suposa poder-los conèixer per proximitat, i així incentivar el seguiment dels estudis.
- Els agents socials han de fer un esforç per **conscienciar** la joventut, les famílies i la societat en general de la bondat de tornar a tenir persones amb qualificació oficial d'especialització en cicles formatius. Cal facilitar els espais i els moments per generar aquest canvi social.

5. Hi ha necessitat d'una línia IOC (Institut Obert de Catalunya) per suplir el tancament de les línies de nocturn existents?

De tot el treball qualitatiu, entrevistes personals i grupals, focus grup, així com en la documentació aportada, ni a l'enquesta telefònica efectuada, **mai no ha sortit com una demanda no coberta** la línia IOC que supleixi el tancament de les línies de batxillerat nocturn existents.

Especialment en les entrevistes dutes a terme amb els i les professionals dels centres educatius, i sobretot en aquells que ofereixen línies de batxillerat, en el moment de formular les mancances que es troben, no han considerat aquesta opció. Les que sí han esmentat, ja han quedat reflectides en les preguntes anteriors.

Amb la qual cosa, ara mateix no hi ha demanda explícita de línia IOC (Institut Obert de Catalunya). Caldria esperar un temps per tornar a comprovar que pugui ser necessària implementar-la, i esbrinar-ho de manera directa.

6. Quina incidència té la mobilitat respecte als nivells educatius més baixos?

De manera general, pel que fa a les entrevistes i a l'enquesta telefònica:

- No s'ha recollit cap incidència d'aquest tipus en les entrevistes realitzades als i a les professionals dels centres educatius.
- Derivat de la enquesta, es pot afirmar que pel que fa a cursar els estudis d'ESO les necessitats educatives estan cobertes i la mobilitat no hi té incidència.
- Les persones que surten de Sant Boi és per fer cicles formatius o estudis universitaris i van a fer-ho on els calgui.
- Es confirma que el principal motiu per no estudiar és la manca d'interès pels estudis. **No s'hi detecten problemes derivats de la mobilitat.** I per tant, no és un problema ni per als nivells educatius més baixos ni per a la resta de nivells educatius.

Atès que durant aquest estudi, s'han entrevistat dues entitats que treballen al territori fent formació, s'aprofita la informació de l'entitat Cultura Viva per complementar aquesta resposta amb un cas més concret i de la qual les persones usuàries podrien respondre a un perfil de nivells educatius més baixos.

A Cultura Viva, la formació està oberta a tota la població. Principalment hi assisteixen persones dels barris més propers: Camps Blancs i Casablanca, però això no impedeix la mobilitat de persones dels barris de Marianao i Centre.

Però sí que són condicionants en aquesta formació: la manca de disponibilitat de més espai, de recursos de persones docents, contractades o voluntàries, i més amplitud d'horari, especialment que permeti la conciliació amb l'horari laboral. També fa falta material actualitzat per a adults i per a immigrants.

Un altra condicionant expressat en la entitat és la manca d'acompanyament a les persones nouvingudes, no n'hi ha prou amb facilitar-los informació sobre la ciutat i els seus serveis.

7. Quines entitats fan formació?

Per donar resposta a aquesta pregunta hem fet servir informació provinent de l'Avaluació Intermedà de l'àmbit de Participació Ciutadana i, de forma més concreta, de les entrevistes efectuades el febrer del 2010 a les diferents entitats municipals que actuen al territori.

En un primer tall, es van seleccionar aquelles entitats que declaren ser d'àmbits vinculats amb la cultura, l'educació i joventut/lleure. A continuació, s'ha intentat determinar, amb la col·laboració del Departament de Participació Ciutadana, quines d'aquestes entitats desenvolupen activitats formatives.

Seguidament presentem aquestes entitats:

Nom de l'entitat	Tipus d'activitat
Asociación Cultural Gitana Camps Blancs	Cultura
Associació Cultura Viva Santboiana	Cultura **
Coral Renaixença	Cultura
Centre Parroquial Tripijoc	Cultura
Associació Sòcio-Cultural IBN Batuta	Cultura **
Federació d'Entitats Els Garrofers de Sant Boi	Cultura **
AFOBOI. Agrupació fotogràfica Sant Boi	Cultura **
E-xpect@,net, Associació de Experts en Comunicació	Cultura
Institució Balmes I, SCCL	Educació
Agrupament Escolta Guia Sant Ramon Nonat	Educació
Fundació Llor	Educació
Associació Educació i Societat Llobregat	Educació
Edujoc	Educació
Espai Lúdic	Educació
Fundació Privada Joan Bardina	Educació
25 AMPA'S de CEIPS, IES, col·legis, institucions	Educació
Esplai Eixida	Joventut i lleure **
Esplai Gresca	Joventut i lleure
Projecte Jove	Joventut i lleure
Centre Juvenil Salesians Esplai Arrels	Joventut i lleure
Fundació Marianao	Joventut i lleure **
MITHRA Projectes sòcioeduc@tius	Joventut i lleure
Coordinadora Centres d'Esplai Sant Boi	Joventut i lleure
Centre Obert Don Bosco	Joventut i lleure
Esplai Cargol	Joventut i lleure
Esplai La Barretina	Joventut i lleure

També incorporem la llista d'organitzadors d'activitats d'educació permanent que hi ha a la Guia d'Educació Permanent de Sant Boi d'activitats de formació de persones adultes editada el març del 2010.

Aquesta Guia ha estat feta a partir de la tasca realitzada per la Comissió Local d'Educació Permanent i abasta activitats que es classifiquen en els blocs següents:

formació bàsica, preparació per accedir al sistema educatiu, llengües, tecnologies de la informació i la comunicació / informàtica, món laboral, formació pel benestar personal i social, formació en l'art i la cultura.

Cal tenir present que la llista que segueix no són exclusivament entitats, ja que també hi ha organismes públics, amb la qual cosa és més extensa en integrants i no és exactament la qüestió de la pregunta: "Quines entitats fan formació?"

Organitzen activitats d'educació permanent:

Agrupació fotogràfica de Sant Boi (Afaboi) **
Amics del Ball de Saló
Aprendre a Aprendre. Generalitat de Catalunya
Apropa't a la Informàtica. Servei de Ciutat Educadora. Ajuntament de Sant Boi. Torre del Sol i Biblioteca Jordi Rubió i Balaguer
Associació Catalana de Persones amb Accident Vascular Cerebral (AVECE – ICTUS)
Associació Creativitat "La Lluna"
Associació Cultura Viva Santboiana **
Associació Cultural "La Cápsula del Tiempo"
Associació d'Alzheimer Francisco Amat (ASSFA)
Associació de Dones de Sant Boi
Associació de Dones Magribines El Farah
Associació Familiars Malalts d'Alzheimer
Associació Gent Gran Ciutat Cooperativa
Associació Iniciatives Solidàries SAIR
Associació Sociocultural IBN Batuta **
Associació Solidària Talitha Kum
Associació Tots Som Santboians
Associació Vida als Anys de Suport als Malalts (Centre de Dia Sant Boi)
Associacions de Veïns Vinyets i Molí Vell
Batukats de l'Ala
Cal Ninyo
Can Torrents. Museu de Sant Boi de Llobregat
Casal de Joves Casablanca
Centre d'Acollida i Formació de Càritas
Centre d'Art Can Castells
Centre d'Esplai Infantil i Juvenil Eixida. Camps Blancs **
Centre de Formació de Persones Adultes Lluís Castells
Centre de Normalització Lingüística. Servei Local de Català de Sant Boi.
Centre de Recursos i Documentació de les Dones. Ajuntament de Sant Boi
Colla Diables de Casablanca
Corporació d'Empreses i Serveis de Sant Boi, SA (CORESSA) - Viver d'Empreses
Departament de Promoció de la Ciutat. Ajuntament de Sant Boi (CORESSA)
El Trampolí. Federació d'Entitats Els Garrofers **
Equipament Cívic Camps Blancs
Escola Municipal de Música Blai Net
Fibrobaix. Associació de Fibromiàlgia del Baix Llobregat
Fundació Marianao **
Geganters i Grallers de Casablanca. Casal de Barri Casablanca

IES Camps Blancs

IES Marianao

Programa Municipal Transversal de Cooperació, Solidaritat i Pau. Torre del Sol

Programa Municipal Transversal de Gent Gran

Programa Municipal Transversal de Nova Ciutadania

Programa Municipal Transversal de Prevenció de les Drogodependències. Can Jordana

Programa Municipal Transversal per a Persones amb Discapacitat. Casal de Barri Ciutat Cooperativa i Molí Nou i Casal de Barri Marianao

Retalls d'Art. Cal Ninyo i Casal de Barri Marianao

Sant Boi Ball. Can Massallera

Secció Santboiana de l'Òmnium Cultural

Servei a Empreses i Persones Emprenedores (CORESSA)

Servei de Ciutat Educadora. Ajuntament de Sant Boi. Torre del Sol

Universidad Nacional de Educación a Distancia (UNED)

Nota: Quan són coincidents en ambdues llistes, han estat assenyalades en tots dos llocs amb **.

8. Quins col·lectius assisteixen a les activitats formatives d'entitats sense ànim de lucre?

Atesa l'envergadura de fer front a totes les entitats sense ànim de lucre del municipi que fan formació, es va acotar sobre quines actuar, i van ser proposades Cultura Viva, que treballa al barri de Camps Blancs, i la Fundació Marianao que ho fa al barri del mateix nom, però en cap cas les seves activitats són exclusives per a les persones residents a cadascun dels barris.

Entitat Cultura Viva

El perfil d'assistents a les classes d'idiomes impartides per Cultura Viva és de persones adultes i se segmenten així:

- Classes de alfabetització: persones autòctones, majoria dones, de 50 a 85 anys.
- Castellà oral: col·lectiu immigrant.
- Català: col·lectiu autòcton i immigrant, de 18 a 50 anys.

Procedència: majoria veïns/es de Camps Blancs i de Casablanca. En menor proporció de Marianao i Centre.

Actualment tenen 4 grups de 15 persones d'alfabetització: 60 persones.

No han pogut absorbir la demanda quantificada en dos grups més, en total unes 30 persones.

La coordinació és a càrrec de persones contractades, a través de diferents institucions: pla comunitari, plans d'ocupació, subvencions per obres socials de Caixa de Sabadell.

- Cultura Viva és més coneguda per la gent de Camps Blancs, i per proximitat, de Casablanca, però no arriben a tots els perfils possibles.
- A les classes d'alfabetització per a persones autòctones no accedeixen al col·lectiu masculí, alguns homes perquè en el seu moment van estar escolaritzats més que les dones i altres perquè no volen reconèixer la mancança per orgull.
- Expressen que a Sant Boi hi ha molta oferta per a dones immigrants però no per a homes, l'entitat no fa distinció de gènere. Però la realitat és que hi ha algunes dones que tenen reticències a compartir espais amb homes.
- També comenten que en altres llocs sí que ofereixen classes de castellà només a dones, per això han vingut homes immigrants d'altres districtes aquí.
- Els i les assistents de les classes de castellà oral són immigrants i representen un 40 % de les persones que van a la formació de Cultura Viva.

- Les persones entrevistades de l'entitat comenten que la gent hi va a aprendre, perquè vol, i en té ganes, es generen vincles intensos, i és una funció més que educativa, és socialitzadora.
- Respecte als i les immigrants és una necessitat per a ells i elles i veuen clar el benefici d'aprendre les llengües del lloc on viuen. Però hi ha desmotivació si hi van obligats/des, per exemple casos derivats del PIRMI.
- Es confirma que la conciliació laboral i familiar, suposa un fre per assistir a aquesta formació. La qual cosa fa que Cultura Viva amb la seva oferta tan universal sigui una possibilitat de reprendre la formació quan es donen les condicions.
- S'ha observat un augment de la gent immigrada que assisteix a les seves classes, però en canvi, tot i que hi ha molta població d'ètnia gitana, continuen sent reticents a anar a Cultura Viva, si ho fan és per obligació. A l'extrem que hi ha algun cas de dones gitanes que han d'assistir d'amagat dels seus marits.
- Consideren que s'han centrat en la població immigrada perquè és la que està més perduda, sobretot en l'àmbit no reglat. Es fa palesa la necessitat d'un acompanyament per part de l'administració.
- Durant un parell d'anys hi van fer de voluntaris/àries alumnes en pràctiques del Cicle d'Integració Social però no ha tingut continuïtat. Aquest recurs ha estat sol·licitat, i s'han fet reunions amb els instituts per tornar a impulsar-ho.
- Es constata que abans depenia més de factors relacionals informals i no tant de convenis formals entre institucions. Seria recomanable fomentar-ho per al perfil de la ciutadania destinatària, del districte on treballen i perquè no ha minvat el nombre de demanda, i igualment per al jovent de cicles formatius, amb aquesta diversificació curricular tindrien l'oportunitat d'interactuar i compaginar pràctiques amb docència.

Fundació Marianao

La **Comunitat Educadora** treballa amb la franja d'infància, adolescència i joventut, per a l'estimulació de processos de **desenvolupament comunitari i personal**: òptica preventiva de les persones. En joventut, no tant en formació pre-laboral, sinó més en temes de participació. Per tant, en reforç escolar arriben al treball en l'ESO fins als 16 anys.

La **Comunitat Inclusiva** és el treball amb persones que han passat **situacions d'exclusió social**, i són projectes amb jovent que ja ha patit i que està fora del circuit escolar.

- A l'**Acompanyament al Programa Accés** es desenvolupen diferents línies de prevenció, hi ha reforç a l'escolarització dels 10 als 16 anys i hi ha un projecte especial per a les famílies. Hi ha cobertura general, tant d'inclusió comunitària, com educadora.

- El **PQPI** és especial en una branca, però en el projecte que tenen per a jovent de més de 16 anys, i que té cobertura semblant al pre-laboral per poder inserir-se al món laboral o un altre cop al circuit acadèmic: fan **animació, noves tecnologies** i pretén estimular-lo amb motivació per al món laboral i l'assistència acadèmica. Aquest jovent és en un punt que encara pot estar al circuit, és una prevenció pre-laboral, i tenen els agents actius per poder-lo acompanyar durant dos anys.
- Els tres projectes de suport a l'escolarització al programa d'adolescència, la **Mediateca** és un espai d'estudi per a alumnes de l'ESO, grups de 8 persones amb 1 educador/a. **Èxit**, actua des de fa quatre anys, és més individualitzat, hi ha un seguiment més exhaustiu de cada jove, en grups de 4. **Accés**, són 20 places més d'aquest projecte de suport, cobreixen primària i adolescència.

Les persones que desenvolupen aquestes activitats formatives són professionals contractats/des i disposen de suport de voluntariat.

Històricament, la Fundació Marianao, durant 25 anys ha centrat el treball en el barri, ha treballat de forma molt local. No obstant, en algun dels seus programes s'amplia a l'àmbit d'altres barris i fins i tot, a nivell comarcal en el cas del PQPI de cuina.

Recomanacions sorgides de l'entrevista amb Cultura Viva

- **Facilitar** que les entitats que fan formació d'alfabetització puguin **cobrir la demanda**.
- Atenent que la població immigrada és la que presenta més desorientació en l'àmbit d'estudi sobre tot en el vessant no reglat, seria necessari **establir un mecanisme d'acompanyament explícit per part de l'administració**.
- Facilitar l'establiment de **convenis per a la diversificació curricular** i les **pràctiques de cicles formatius** no només amb empreses sinó també amb entitats fent el paper de voluntariat en matèria d'integració social.

Principals reflexions i recomanacions sorgides de l'entrevista amb Fundació Marianao

- Si l'Institut no té suficients professionals per poder donar resposta a les necessitats, potser una solució passa per posar educadors/es de carrer. **Hi hauria d'haver prevenció de tots els àmbits**. Mai no s'acaba el problema, per molta feina preventiva que es faci, sempre quedaran intervencions per fer.
- El tancament de l'oferta d'Escola Treball a CORESSA és comprensible ja que hi ha una situació de crisi, però potser no s'ha pensat que no caldria que estiguessin becats, possiblement la beca era una motivació per anar-hi, però a la Fundació Marianao no cobren i hi van. Potser era un recurs per a la família més que per al jove. **No es pot tancar un recurs i no generar-ne un altre si persisteix el problema**.

- La **franja d'entre 16 i 18 anys de la població** que dóna cobertura la Fundació Marianao, **el 50 % estan desocupats/des i inactius/ves**, és un drama que s'hi ha de fer front amb els elements diversificadors de manera immediata.
- L'element principal que s'ha d'abordar és el fracàs del sistema educatiu. Des dels 14 als 16, els alumnes no tenen cap implicació amb els instituts, hi són perquè toca, és obligatori, als 16 ho deixen, després es prenen un any sabàtic. Familiarment tampoc no es dóna suport. **La desmotivació ve de la falta d'acompanyament.**
- Els tutors/es només tenen 1 tutoria a l'any amb les famílies i és massa poc per poder fer un treball intern. Això hauria de ser més una **preocupació del sistema i no tant de la voluntat** dels tutors/es. Ha de ser un sistema que cregui en el 3r sector, les entitats de barri, els instituts han de tenir un **enfoc més comunitari que el que tenen**. Amb els pocs recursos que hi ha per a joves, no podem tenir jovent al carrer sense fer res. Ens hem de posar d'**acord** instituts, institucions, ajuntaments perquè tenim un futur immediat amb joves sense sortides. Molts/es tenen possibilitats, però tenen mentalment aquesta dinàmica.
- Les realitats emergents: aquest percentatge de població de 16 a 18 anys desocupada, tenim un problema, si la resposta és tancar les escoles ocupacionals, en tenim 2, i si no respirem, en tenim 3. Els i les **majors de 18 anys estan desocupats/des**, i el **jovent, al final, és el producte del futur.**
- El treball a les empreses també s'ha de fer, és un treball social, corporatiu, també formen part de la ciutadania, han de poder oferir sortida per a tots i totes aquells/es que surten dels PQPI, els oficis. **Cal conscienciar les empreses que se sumin a la responsabilitat social.**
- La societat ha canviat, la responsabilitat, la relació i l'exigència han canviat. L'esforç baixa si no t'exigeixen. Hi ha problemes bàsics: no tenen autonomia, la immediatesa és un problema social, ara no passa res si no s'aprova... **Els valors han canviat.** Tot i que als instituts treballen els valors del respecte, veiem la **situació de rebot social**, sembla que tinguin 18 anys i són nens/nenes. L'actitud dels joves és que t'estan cridant perquè els ajudis, t'estan demanant que els posis un límit, no tenen maduresa personal, és un descontrol de tot. Ens ho trobarem d'aquí 10 anys, és **generacional.**
- Sent positius, creuen que **Sant Boi** té un potencial bo en relació amb altres grans ciutats, assumint **rols comunitaris**, fundació, instituts implicats, com a educadors/es que treballen en el territori, ja hi té molt de guanyat. A Sant Boi **tenim sentiment de barri.**

Conclusions

L'educació de les persones és un dels **pilars fonamentals** de la societat, i que tot i sent l'objecte de la dedicació de la comunitat educativa no n'és exclusiu, perquè l'educació de les persones és, o hauria de ser, una **responsabilitat social compartida**.

El repte més important que es planteja és que **tothom s'hi impliqui**, començant pel personal docent, seguint pels alumnes, amb l'acompanyament de pares i mares, de les famílies, dels centres educatius, dels consells escolars, de les administracions, del món empresarial, fins a la societat en general.

Seria ideal que tots aquests agents ho fessin de forma **coordinada, contínua** i segons la seva **capacitat d'actuació**: el món educatiu, l'empresarial, les administracions, i els grups o cercles socials (família nuclear, extensa, barri, entorn i xarxes socials...) tots aquests haurien d'estar en **diàleg permanent** i compartir una visió de **corresponsabilitat**.

Ja és hora de deixar de **qüestionar** de qui és la culpa o buscar culpables, cal resoldre el veritable problema i **trobar solucions**, perquè els que reben l'educació avui són els nens i les nenes que esdevindran la ciutadania adulta de la societat de demà, i de moment són qui paguen les **conseqüències**.

El **sistema educatiu** ensenya les persones perquè tinguin preparació i bagatge per encarar el futur: ser una ciutadania amb drets i deures, tolerant, cívica, amb coneixement i en llibertat i respecte.

Com tots els sistemes té **fites** assolides, impensables fa poc, encara manté **reptes** antics, i en té de nous, perquè forma part de la societat, i aquesta està en evolució constant i en autoexigència permanent, i també té **problemes**, que indubtablement hem de resoldre entre tots i totes, per assolir un funcionament acceptable, sostenible i perdurable.

És indispensable garantir l'**estabilitat normativa** del sistema educatiu, per una banda facilitarà la **conciliació** amb la resta de variables que interactuen a la societat i per l'altra, comportarà que les millores i els canvis implementats puguin **consolidar-se**.

I sobretot ha de tenir **coherència** perquè l'alumnat pugui assolir les diverses etapes educatives **sense interrupcions** temporals.

El sistema educatiu reglat actual adopta i integra **recursos** per gestionar la diferència. Així, la diversificació curricular ofereix oportunitats per a tothom i procura fer-ho a mida de cadascú. També es coordina amb recursos externs per poder arribar allà on hi ha dificultats. Compta amb l'**ajut** de les administracions de manera general i també a nivell específic, encara que a vegades sigui limitat. Rep el **suport** d'entitats, d'associacions, etc.

No obstant, aquests recursos com poden ser la diversificació curricular i la coordinació amb agents externs, cal veure si són i seran suficients per poder donar la **resposta** convenient a les **necessitats** reals.

Tampoc podem ignorar la **influència** de la coexistència de diferents competències de **coneixement de les tecnologies de la comunicació i la informació** que es donen dins de la comunitat educadora, que són reptes a **anivellar** per **aproximar** les

persones de la comunitat, i en podem trobar entre pares i mares, entre aquests i els fills, també hi ha diferències dins del mateix col·lectiu de professors i, per descomptat, entre el professorat i l'alumnat.

També hi ha una escletxa generacional: el professor o la professora que va esdevenir docent per vocació, va rebre una formació basada en uns **instruments de transmissió de coneixement** que ara **han canviat** i són uns altres de nous, sense tenir prou temps per avesar-s'hi i encara menys ser **competent** com per ensenyar-ne l'ús, i s'agreuja pel fet que l'alumnat sí que pertany a una generació TIC que no necessita ni instruccions, ni temps d'aprenentatge, perquè hi viu completament integrada i usa les noves tecnologies instintivament.

Un darrer pensament sobre la professió de **docent**, abans la persona que ensenyava era una **figura de pes** a la societat, i fins i tot, se la podia arribar a considerar una autoritat. Avui, no només no és influent, sinó que el col·lectiu ha **sofert la pèrdua d'autoritat**, ja no és una figura social forta. I per una altra banda, i en consonància amb la pèrdua que apuntem, també **ha canviat la visió** que en tenen els pares i les mares, que sovint es veu també en les seves actituds.

La **mancança** més reiterada durant la realització d'aquest estudi ha estat la necessitat de recuperar l'ensenyament d'**oficis**, i tenir **circuits alternatius** per a la formació i l'ocupació del jovent que **abandona** abans d'hora, o que en fer-ho tot just quan ha acabat l'ensenyament obligatori, no li és gens fàcil l'accés al mercat laboral.

La comunitat educativa suggereix diverses opcions perquè aquest jovent tingui **contacte i experiències en el món real i laboral**, tant des de dins com fora dels centres educatius, ja sigui a **nivell comunitari i/o laboral**. De fet, alguna de les propostes ja s'estan materialitzant en actuacions concretes, com són per exemple "Les cases per a nous oficis" i "L'aprenentatge i servei".

En definitiva, tenir recursos disponibles per poder tornar a preparar aquests nois i noies, amb una **formació insuficient**, i que puguin **optar a un lloc de treball** en condicions acceptables.

Els **resultats** de l'enquesta duta a terme en aquest estudi, han posat de manifest que la **correlació** entre un nivell baix de **formació** i un nivell baix d'**ocupació** s'ha confirmat, i encara és més acusada del que es preveia.

Les persones amb poca preparació, es troben amb **dificultats per inserir-se al mercat laboral**, les quals s'han accentuat més en aquests dos últims anys per les dinàmiques adverses dels mercats, unes exigències majors i una **competitivitat** màxima, tal com queda reflectit en diversos punts de l'estudi.

El propi sistema educatiu ha de ser **amatent, i coordinar-se** per poder oferir resposta amb les **necessitats de professionals** del mercat laboral, i s'ha d'evitar que entre ambdós àmbits de la societat hi hagi dificultats tècniques i/o legals.

Per tant, l'oferta formativa de l'ensenyament reglat ha de sintonitzar tot el que sigui possible a les **necessitats de la demanda**, tant a nivell d'oficis i/o cicles formatius com universitaris, i alhora **s'ha d'adequar a les condicions i possibilitats** físiques i psicològiques dels alumnes: optimitzar l'oferta de cicles, en varietat i en ubicacions, i disposar de més **flexibilitat** per ajustar-se a la diversitat existent.

Hi ha d'haver **compromís** amb tota la resta d'agents socials, donant a **conèixer** millor el ventall d'oferta formativa en el si de la comunitat, i assegurant l'**acompanyament** en tot moment.

Però hem d'anar més enllà del sistema i **centrar-nos en les persones**, així podrem fer minvar la factura que generen les mancances. Per a això, s'ha de potenciar **l'ajut i el seguiment** durant aquest **procés evolutiu i educatiu**.

Un punt primordial, atesa la situació de fracàs escolar ja admesa socialment, seria garantir **l'assoliment dels coneixements bàsics de tothom** sense excepció, incloent fites i aprenentatges pràctics que el verifiquin i puguin continuar avançant. Garantit això, caldria que l'ensenyament fos més engrescador, que **l'alumnat visqui el procés educatiu** com un aprenentatge més útil, més pràctic i flexible, d'aquesta manera es podrien reconduir situacions d'abandonament o renúncia, evitar l'existència d'interrupcions temporals que incideixin en la desmotivació i retornar l'oportunitat d'èxit dins del sistema educatiu.

Igualment s'ha de fer èmfasi que l'alumnat pugui prendre **consciència de les seves habilitats i potencialitats reals**: han de disposar d'acompanyament i orientació.

I aquí també hem d'encarar la situació de la població en risc d'exclusió fent prevenció, perseverar en cobrir tota la demanda d'alfabetització, i s'ha de posar a l'abast de totes les persones els **recursos socials suficients per facilitar la integració social**.

Hem de tenir present que la formació no hauria d'aturar-se necessàriament en acabar l'edat escolar o cenyir-se només a aquesta etapa vital, parlem llavors de **l'educació permanent**. Les persones han de poder optar a continuar formant-se al llarg de la seva vida i ha de ser de forma **conciliada** amb el treball i amb la vida personal i familiar.

Per a la població adulta, el sistema educatiu ha de poder respondre a la demanda de formació permanent, disposant **del nombre suficient de places** perquè sempre s'hi pugui accedir.

Les dades mostren que **l'oferta de places i d'estudis de la ciutat**, tot i que ha anat incrementant-se segons la demanda any rere any, encara no és suficient, sobretot si hi incorporem l'efecte de la crisi econòmica que ha provocat un **increment a la demanda**.

Cal **pensar en el futur, actuant en el present i partint del passat** com a punt de referència per redissenyar polítiques, que a vegades han estat un tant erràtiques o bé desfasades en el temps.

S'ha de **reflexionar** en clau de xarxa amb la **implicació** de forma **corresponsable** de tots i cadascun dels agents participants, si realment **volem actuar i ser innovadors** en un **món educatiu, sostenible i durable**.

El nostre repte és fer un pas endavant per trencar amb aquesta petjada educativa que volem deixar enrera.

Sant Boi de Llobregat, desembre de 2010.

AJUNTAMENT DE SANT BOI DE LLOBREGAT

**Nivell d'instrucció i
situació sociolaboral de
la població jove d'entre
16 i 29 anys.**

Juliol-Octubre 2010

OBSERVATORI DE LA CIUTAT

Ajuntament de Sant Boi de Llobregat

**Unitat d'Assistència a la
Planificació i l'Avaluació**

Plaça de l'Ajuntament, 1
08830 Sant Boi de Llobregat
Tel. 93 635 12 00

<http://observatori.santboi.cat>

CONTINGUTS

1. POBLACIÓ AMB ESTUDIS EN CURS

- 1.1. Localització del centre d'estudis
- 1.2. Motius per estudiar fora de Sant Boi
- 1.3. Intenció de continuar estudis un cop finalitzats els actuals
- 1.4. Conciliació dels estudis amb la família, la feina i el temps de lleure

2. POBLACIÓ SENSE ESTUDIS EN CURS

- 2.1. Joves d'entre 16 i 29 anys sense títol d'ESO.
- 2.2. Intenció de reprendre estudis en el futur
- 2.3. Inserció al mercat de treball en deixar o finalitzar els estudis

3. AUTOVALORACIÓ DEL NIVELL D'INSTRUCCIÓ

4. CONEIXEMENT I ÚS DELS SERVEIS D'ORIENTACIÓ, FORMACIÓ I ASSESSORAMENT

5. SITUACIÓ SÒCIOLABORAL

- 5.1. Taxes d'activitat i d'ocupació
- 5.2. Taxes d'atur
- 5.3. Població ocupada
 - 5.3.1. Sector d'activitat
 - 5.3.2. Categoria professional
 - 5.3.3. Mètodes per trobar un lloc de treball
 - 5.3.4. Contractes i temporalitat
 - 5.3.5. Acomiadaments i finalitzacions de contracte

6. CONDICIONS DE VIDA I ENTORN SOCIOFAMILIAR

7. RESUM D'INDICADORS SOCIOLABORALS

INTRODUCCIÓ

El present treball es va dissenyar i es presenta formant part de **l'Estudi de la percepció de la comunitat educativa sobre la situació i les trajectòries formatives del jovent a Sant Boi**. Per tal de completar aquest treball des d'una vessant quantitativa, es va dur a terme una enquesta telefònica assistida per ordinador a la població objecte d'estudi, definida com els residents a Sant Boi d'edats compreses entre 16 i 29 anys.

Aquesta enquesta explora més enllà de les necessitats de formació d'aquestes persones, ja que també aborda aspectes com la situació sociolaboral, les condicions de vida i de l'entorn sociofamiliar, entre d'altres.

METODOLOGIA.

S'estratifica la població en quatre grups en funció del seu nivell d'instrucció i es dissenya el mostreig en funció d'aquests per tal d'obtenir resultats per a cada un dels grups considerats.

No és objecte d'aquest estudi obtenir dades del conjunt de la població juvenil, sinó de cadascun dels grups per separat.

Com a base de mostreig s'utilitza el Padró Municipal d'Habitants a 1 de gener de 2010.

GRUP 1: El seu nivell d'instrucció és **inferior a l'ESO**, 3.723 persones

GRUP 2: Nivell d'instrucció **ESO o equivalent**, 5.787 persones

GRUP 3: Nivell d'instrucció **Cicles Formatius** de qualsevol nivell, **o equivalent**, 1.594 persones

GRUP 4: Nivell d'instrucció **Batxillerat superior o títol universitari**, 3.021 persones

MÈTODE DE MOSTREIG: Aleatori simple dins cada un dels grups

MÈTODE D'ENQUESTA: Telefònica assistida per ordinador

TREBALL DE CAMP: Realitzat entre març i juny de 2010

MOSTRA RESULTANT I ERROR MOSTRAL RELATIU

GRUP 1: 300 enquestes ($\pm 5,43\%$)

GRUP 2: 277 enquestes ($\pm 5,75\%$)

GRUP 3: 195 enquestes ($\pm 6,58\%$)

GRUP 4: 225 enquestes ($\pm 6,29\%$)

Tots els errors mostrals relatius s'han calculat amb una confiança del 95%.

1. POBLACIÓ AMB ESTUDIS EN CURS

La proporció de persones amb formació en curs és més alta com més nivell d'instrucció es tingui: tan sols el 15,3% dels que no acrediten l'ESO estudien actualment, mentre que aquesta proporció volta el 35% pels que tenen l'ESO finalitzada o cicles formatius, i és del 50% pels que tenen títol de batxillerat o universitari.

Població que actualment cursa formació reglada	Nivell d'estudis finalitzats			
	ESO no aprovada	ESO aprovada	Cicles Formatius	Batxillerat o superior
Amb formació reglada en curs	15,3%	34,3%	37,9%	50,2%
No cursa formació reglada	84,7%	65,7%	62,1%	49,8%

Entre aquelles persones que acrediten Batxillerat o titulació universitària la proporció de nois que estan cursant estudis és significativament superior a la de noies. A la resta de grups no s'observen diferències significatives.

Població que actualment cursa formació reglada	Nivell d'estudis finalitzats							
	ESO no aprovada		ESO aprovada		Cicles Formatius		Batxillerat o superior	
	<i>Dona</i>	<i>Home</i>	<i>Dona</i>	<i>Home</i>	<i>Dona</i>	<i>Home</i>	<i>Dona</i>	<i>Home</i>
Amb formació reglada en curs	15,1%	15,5%	36,9%	32,0%	37,0%	39,5%	44,1%	61,0%
No cursa formació reglada	84,9%	84,5%	63,1%	68,0%	63,0%	60,5%	55,9%	39,0%

De les poques persones sense acreditar l'ESO que es troben cursant estudis, la majoria està estudiant precisament per obtenir aquest nivell.

Dels que acrediten l'ESO i estan estudiant, la majoria fa Cicles Formatius, gairebé sempre de grau mig, o Batxillerat. La proporció de nois estudiant algun Cicle Formatiu mig és superior a la de noies, mentre que al Batxillerat detectem que a la branca de ciències socials i humanitats la proporció de noies és superior; a la branca científicotecnològica és similar.

Dels que tenen algun Cicle Formatiu finalitzat, els que estan estudiant majoritàriament cursen un Cicle Formatiu de grau superior o una carrera universitària de grau mig.

Dels que acrediten Batxillerat o titulació universitària i es troben estudiant actualment, la majoria cursa estudis universitaris, tot i que hi ha una part important cursant algun Cicle Formatiu de grau superior.

Població que actualment cursa formació reglada (% sobre total població del grup)	Nivell d'estudis finalitzats			
	ESO no aprovada	ESO aprovada	Cicles Formatius	Batxillerat o superior
ESO	6,3%	-	-	-
Batxillerat ciències socials-humanitats	-	7,6%	-	-
Batxillerat científic-tecnològic	-	11,9%	-	-
Cicles Formatius grau mig	4,3%	10,1%	4,6%	0,9%
Cicles Formatius grau sup.	-	1,1%	11,8%	10,2%
Estudis artístics	-	-	-	0,4%
Formació d'adults per accedir al sistema educatiu	3,3%	2,2%	3,6%	
Programes de qualificació professional inicial	1,0%	0,4%	0,5%	0,4%
Universitaris grau mig	0,3%	0,7%	10,3%	16,0%
Universitaris grau sup.	-	-	5,1%	20,4%
Universitaris no especificats	-	-	2,1%	1,8%
NS/NC	-	0,4%	-	-
POBLACIÓ CURSANT ESTUDIS sobre el total	15,3%	34,3%	37,9%	50,2%

1. 1. Localització del centre d'estudis

Un 10% dels enquestats que actualment estudia ESO ho fa a distància; de la resta, pràcticament tots ho fan a Sant Boi.

Aproximadament la meitat dels estudiants de Cicles Formatius ho fa a Sant Boi, la resta es reparteix majoritàriament a altres municipis de la comarca i a Barcelona; els que estudien Cicles Formatius de grau superior tenen més tendència a estudiar a Barcelona que els que cursen algun grau mig. També sospitem que els Cicles Formatius que s'imparteixen a Sant Boi són més masculinitzats, ja que el 55-60% dels nois estudien al mateix municipi mentre que la proporció de noies que estudien Cicles Formatius a Sant Boi és del 40%.

Gairebé el 90% dels estudiants de Batxillerat cursa estudis a Sant Boi.

A Sant Boi l'única formació universitària que s'imparteix és la que ofereix el Campus 365. La major part dels estudiants universitaris estudia a Barcelona, al voltant del 65%, encara que aproximadament una quarta part ho fa a altres municipis del Baix Llobregat o de la resta de Catalunya. Menys del 5% ho fa a distància.

Municipi on cursa estudis	Formació reglada en curs			
	ESO	Cicles Formatius	Batxillerat	Universitat
Sant Boi	78,9%	48,5%	87,0%	5,7%
Baix Llobregat	5,3%	26,7%	9,3%	7,3%
Barcelona	-	17,8%	3,7%	67,5%
Altres municipis de Catalunya	-	2,0%		14,6%
Fora de Catalunya	-	-	-	0,8%
A distància	10,5%	4,0%	-	4,1%
NS/NC	5,3%	1,0%	-	-

1.2. Motius per estudiar fora de Sant Boi

El principal motiu per a estudiar fora de Sant Boi és perquè al municipi no hi ha oferta dels estudis que volen cursar; aquest fet es dona especialment entre els universitaris, però també entre els que cursen Cicles Formatius de grau superior.

En molts casos de Cicles Formatius tant de grau mig com superior els estudiants que els cursen fora de Sant Boi consideren que l'oferta que hi ha a altres municipis és millor i per això hi estudien.

A la taula s'hi ha inclòs només els Cicles Formatius i la Formació Universitària donat que per a la resta de nivells educatius no hi ha prou efectius a la mostra que estudiïn fora de Sant Boi per a extreure'n conclusions.

<i>Per què estudia fora de Sant Boi?</i>	Formació reglada en curs			
	Cicles Formatius grau mig	Cicles Formatius grau sup.	Universitaris grau mig	Universitaris grau sup.
No hi ha oferta dels estudis que cursa	69,2%	73,1%	63,6%	71,7%
L'oferta que ha trobat a fora és millor	15,4%	3,8%	5,5%	5,7%
Oferta sense prou qualitat	3,8%	3,8%	-	-
Oferta inadequada pels horaris	3,8%	7,7%	-	1,9%
Oferta inadequada per l'especialitat	3,8%	-	1,8%	1,9%
Oferta inadequada per motius econòmics	-	-	1,8%	-
Altres motius	-	-	5,5%	-
NS/NC	3,8%	11,5%	21,8%	18,9%

1.3. Intenció de continuar estudis un cop finalitzats els actuals

El 39,8% dels universitaris no té intenció de continuar estudis un cop finalitzada la carrera. Aquesta proporció és del 28,7% per als estudiants de Cicles Formatius.

Aquests dos nivells en molts casos es considera com l'etapa final de la formació reglada, cosa que no passa amb els estudiants d'ESO i de Batxillerats, que manifesten major propensió a continuar estudiant un cop finalitzin els estudis en curs: dels enquestats que actualment es troben cursant ESO, gairebé el 90% té intenció de continuar estudiant. Aquesta xifra també és molt alta entre els que actualment cursen Batxillerat, gairebé del 93%.

<i>Intenció de cursar més estudis</i>		Formació reglada en curs			
		ESO	Cicles Formatius	Batxillerat	Universitat
No		10,5%	28,7%	3,7%	39,8%
Sí		89,5%	69,3%	92,6%	58,5%
	Algun Cicle Formatiu de grau mig	36,8%	3,0%	5,6%	0,8%
	Algun Cicle Formatiu de grau superior	-	27,7%	16,7%	1,6%
	Batxillerat	47,4%	-	-	-
	Universitat grau mig	-	7,9%	33,3%	1,6%
	Universitat grau superior	-	8,9%	9,3%	9,8%
	Universitat (no especifica nivell)	-	-	1,9%	4,9%
	Master	-	1,0%	-	6,5%
	Sí, altres estudis	-	-	-	2,4%
	Sí, però encara no se quins	5,3%	20,8%	25,9%	30,9%
NS/NC		-	2,0%	3,7%	1,6%

1.4. Conciliació dels estudis amb la família, la feina i el temps de lleure

Aproximadament el 30% dels estudiants universitaris tenen dificultats per conciliar els estudis amb la feina, i el 20% té problemes per conciliar els estudis amb el temps de lleure.

Més del 15% d'estudiants de Cicles Formatius de grau superior manifesten problemes per conciliar aquests estudis amb la feina. Sobre el conjunt d'estudiants de Cicles Formatius de qualsevol grau, aquesta proporció és del 10,9%.

<i>Conciliació dels estudis amb la vida personal i familiar</i>	Formació reglada en curs			
	ESO	Cicles Formatius	Batxillerat	Universitat
Problemes per conciliar estudis i feina	-	10,9%	1,9%	28,5%
Problemes per conciliar estudis i família	-	5,0%	-	9,8%
Problemes per conciliar estudis i temps de lleure	5,3%	5,9%	11,1%	17,9%

En tots els casos excepte en combinar el temps de lleure amb els estudis de batxillerat hi ha més noies que nois que manifesten dificultats de conciliació dels estudis amb la feina, la família o el temps de lleure. Les diferències són especialment significatives en conciliar estudiar algun Cicle Formatiu amb la família (13% noies, 8,5% nois), i en conciliar cursar estudis universitaris amb la feina (30,4% noies, 25,9% nois), amb la família (14,5% noies, 3,7% nois) i amb el temps de lleure (23,2% noies, 11,1% nois).

<i>Conciliació dels estudis amb la vida personal i familiar</i>	Formació reglada en curs			
	Cicles Formatius		Universitat	
	<i>Dona</i>	<i>Home</i>	<i>Dona</i>	<i>Home</i>
Problemes per conciliar estudis i feina	13,0%	8,5%	30,4%	25,9%
Problemes per conciliar estudis i família	5,6%	4,3%	14,5%	3,7%
Problemes per conciliar estudis i temps de lleure	5,6%	6,4%	23,2%	11,1%

2. POBLACIÓ SENSE ESTUDIS EN CURS

2.1. Joves d'entre 16 i 29 anys que no cursen formació reglada

La gran majoria dels enquestats que no acrediten l'ESO no van cursar estudis posteriors en abandonar aquests estudis, aproximadament tres de cada quatre. Tan sols un 3,5% va començar algun Cicle Formatiu, mentre que el 4% va fer algun tipus de formació per a adults per accedir al sistema educatiu.

Els alumnes que abandonen l'ESO abans de temps o bé no l'acrediten en finalitzar-la molt majoritàriament passen immediatament al món laboral, en una proporció del 86%. El curs en que van abandonar els estudis majoritàriament és a 4rt, el 61,3%, encara que la proporció dels que els abandonen a 3er és força alta, del 28,3%. El restant 8,9% va abandonar a primer o segon curs.

Dels que acrediten l'ESO, el 60% no va continuar estudis en finalitzar aquesta etapa, mentre que aproximadament el 15% va optar per seguir estudis a algun Cicle Formatiu però no els van finalitzar, per un 12,1% que va començar el Batxillerat però el va abandonar.

Dels joves que acrediten algun Cicle Formatiu, el 85% no va continuar els estudis en acreditar aquesta formació.

<i>Darrers estudis reglats cursats</i>	Nivell d'instrucció			
	ESO no aprovada	ESO aprovada	Cicles Formatius	Batxillerat o superior
Estudis primaris	3,1%	-	-	-
ESO o equivalent	72,4%	59,9%	1,7%	-
Cicles Formatius o equivalents	3,5%	14,8%	86,0%	8,0%
Batxillerat o equivalents	-	12,1%	0,8%	50,0%
Estudis universitaris	-	1,1%	3,3%	25,9%
Formació d'adults per accedir al sistema educatiu	3,9%	3,3%	2,5%	-
Programes de qualificació professional inicial	1,2%	1,1%	-	-
PTT	0,4%	-	-	-
Altres	1,2%	0,5%	-	0,9%
NS/NC	12,2%	7,1%	5,8%	14,3%

Entre els que no acrediten l'ESO, els principals motius per abandonar la formació reglada són el desinterès pels estudis i el baix rendiment acadèmic, en total més del 40%, encara que un 11% va adduir problemes econòmics. No s'observen diferències als motius pels que s'abandonen els estudis en funció del gènere.

A la resta de nivells d'instrucció el més habitual és finalitzar els estudis acreditant-los i deixant d'estudiar en aquell moment.

<i>Motiu per deixar la formació reglada</i>	Nivell d'instrucció			
	ESO no aprovada	ESO aprovada	Cicles Formatius	Batxillerat o superior
Baix rendiment	19,3%	6,6%	-	0,9%
Desinterès	22,8%	10,4%	0,8%	1,8%
Finalització dels estudis (acredita)	3,9%	53,3%	80,2%	74,1%
Finalització dels estudis (no acredita)	14,6%	3,3%	1,7%	0,9%
Problemes econòmics	11,0%	5,5%	2,5%	2,7%
Altres	15,0%	12,1%	6,6%	4,5%
NS/NC	13,4%	8,8%	8,3%	15,2%

2.2. Intenció de reprendre estudis en el futur

El 65% dels que no acrediten l'ESO diu no tenir cap intenció de cursar formació en el futur o reprendre estudis. Dels que sí que tenen intenció de fer-ho, una tercera part voldria treure's el títol d'ESO, un 16% fer algun Cicle Formatiu de grau mig i un 8% fer cursos pont o accés a altres ensenyaments reglats. La proporció de noies que voldrien reprendre els estudis (39,7%) és superior a la de nois (31,6%).

Dels que acrediten l'ESO, el 60% no va continuar estudiant en finalitzar-la, un 12,5% va iniciar algun Cicle Formatiu però no el va finalitzar, i un 11% va iniciar el Batxillerat però no el va acreditar. El 61% diu no tenir intenció de reprendre estudis en el futur. També en aquest cas la proporció de noies que té intenció de reprendre els estudis (34,6%) és superior a la de nois (25,9%).

El 86% dels que van cursar i finalitzar algun Cicle Formatiu no va continuar estudiant. El 60% no té intenció de fer-ho en el futur. El 32,8% de noies va dir que sí que voldria reprendre els estudis, proporció que és del 28,9% entre els nois.

Dels que sí que tenen intenció de fer-ho, generalment pensen a fer un Cicle de grau superior (26%) o una carrera universitària (28,6%).

<i>Té intenció de cursar o reprendre estudis en el futur?</i>	Nivell d'instrucció			
	ESO no aprovada	ESO aprovada	Cicles Formatius	Batxillerat o superior
NO	65,7%	61,0%	59,5%	55,4%
SÍ	34,3%	39,0%	40,5%	44,6%

Aproximadament la meitat dels que acrediten Batxillerat no van continuar estudis, mentre que una quarta part va seguir cursant estudis a la universitat. Malgrat això gairebé el 40% es planteja anar a la universitat en un futur.

D'aquest grup, la proporció de noies que voldria reprendre estudis és molt superior a la de nois amb la mateixa idea, del 31,5% i del 17,1% respectivament.

Per a tots els casos la proporció dels que actualment no estudien i no saben si volen reprendre els estudis és força alta, al voltant del 40%.

Dels que actualment no estudien i tenen intenció de fer-ho en un futur, la principal motivació en tots els casos és la millora de perspectives professionals. En el cas dels que no tenen intenció de reprendre els estudis, per als nivells d'instrucció més baixos és la falta de ganes o de motivació per a fer-ho, mentre que entre els de nivell formatiu més alt les raons són més diverses.

<i>Per quin motiu vol reprendre o no reprendre els estudis?</i>		Nivell d'instrucció			
		ESO no aprovada	ESO aprovada	Cicles Formatius	Batxillerat o superior
NO	NO troba l'especialitat que l'interessa	3,1%	5,5%	8,3%	6,3%
	NO, creu que no li cal més formació	5,1%	4,4%	6,6%	10,7%
	NO, la qualitat de la formació no és la desitjada	-	1,1%	3,3%	2,7%
	NO, no en té ganes	18,5%	13,2%	9,1%	4,5%
	NO, no s'ho pot permetre pel cost	0,4%	1,1%	0,8%	0,9%
	NO, no troba els horaris adequats	1,6%	3,3%	6,6%	1,8%
	NO, per altres motius	3,9%	5,5%	4,1%	-
Sí	Sí, per interès personal	6,3%	4,4%	5,8%	0,9%
	Sí, per millorar perspectives professionals	25,2%	33,0%	31,4%	39,3%
	Sí, altres motius	1,6%	1,1%	0,8%	1,8%
NS/NC		34,3%	27,5%	23,1%	31,3%

Malgrat que els Programes de Qualificació Professional Inicial són adreçats a aquells que no acrediten l'ESO, entre aquells que voldrien reprendre estudis, la demanda d'aquests Programes és molt més alta entre que els que han acreditat l'ESO (11,3%) que no pas entre els que no l'acrediten (3,4%). La demanda és entesa no com són definits ara per ara els PQPI, sinó com una formació inicial en algun ofici sense arribar al nivell d'exigència acadèmica dels Cicles Formatius.

<i>Quins estudis té intenció de cursar en el futur?</i>		Nivell d'instrucció			
		ESO no aprovada	ESO aprovada	Cicles Formatius	Batxillerat o superior
Reglats	ESO	32,2%	-	-	-
	Cicles Formatius grau mig	16,1%	18,3%	6,1%	-
	Cicles Formatius grau sup.	1,1%	8,5%	26,5%	6,0%
	Batxillerat ciències socials-humanitats	-	1,4%	-	-
	Batxillerat científic-tecnològic	-	7,0%	-	-
	Universitaris no especificats	-	1,4%	6,1%	8,0%
	Universitaris grau mig	-	1,4%	8,2%	2,0%
	Universitaris grau sup.	-	1,4%	14,3%	28,0%
	Master o postgrau	-	-	-	4,0%
Altres	Estudis artístics	-	-	-	6,0%
	Formació d'adults per accedir al sistema educatiu	8,0%	8,5%	2,0%	-
	Idiomes	-	-	2,0%	-
	Preparar oposicions	-	-	-	2,0%
	Programes de qualificació professional inicial	3,4%	11,3%	2,0%	4,0%
NS/NC		39,1%	40,8%	32,7%	40,0%

2.3. Inserció al mercat de treball en deixar o finalitzar els estudis

A més nivell formatiu, més possibilitats de trobar feina immediatament després de finalitzar els estudis: els que no acrediten l'ESO van aconseguir-ho en un 32% dels casos, percentatge una mica inferior als que sí acrediten l'ESO (35%) i molt per sota dels que acrediten Cicles Formatius, Batxillerats o titulacions universitàries (una mica més del 50%).

<i>Temps a trobar feina des que va deixar els estudis</i>	Nivell d'instrucció			
	ESO no aprovada	ESO aprovada	Cicles Formatius	Batxillerat o superior
Immediatament	31,9%	35,2%	51,2%	51,8%
Menys de 6 mesos	30,7%	40,1%	35,5%	27,7%
Entre 6 i 12 mesos	4,7%	2,7%	1,7%	3,6%
Més de 12 mesos	10,6%	7,7%	2,5%	2,7%
No n'ha buscat	3,1%	4,9%	1,7%	3,6%
No n'ha trobat	7,1%	2,2%	1,7%	3,6%
NS/NC	11,8%	7,1%	5,8%	7,1%

A l'hora de deixar els estudis, quan el nivell formatiu és baix els nois troben feina abans que les noies, en canvi per a aquells que tenen formació postobligatòria la proporció de nois i noies que troben feina només finalitzar estudis és pràcticament la mateixa, al voltant del 50%.

Pels que no acrediten l'ESO, la proporció de noies que no han buscat feina en deixar els estudis (6,5%) és significativament superior a la de nois (0,7%).

Un 10,6% dels que no acrediten l'ESO van trigar més d'un any a trobar una feina, i un 7,1% diu no haver-ne trobat. Les noies d'aquest grup manifesten més dificultats que els nois i és més freqüent que els nois trigar més d'un any a trobar feina (14% noies, 8,2% nois).

<i>Temps a trobar feina des que va deixar els estudis</i>	Nivell d'instrucció							
	ESO no aprovada		ESO aprovada		Cicles Formatius		Batxillerat o superior	
	<i>Dona</i>	<i>Home</i>	<i>Dona</i>	<i>Home</i>	<i>Dona</i>	<i>Home</i>	<i>Dona</i>	<i>Home</i>
Immediatament	21,5%	39,5%	29,3%	40,0%	52,0%	50,0%	52,5%	50,0%
Menys de 6 mesos	32,7%	29,3%	41,5%	39,0%	36,0%	34,8%	26,3%	31,3%
Entre 6 i 12 mesos	5,6%	4,1%	3,7%	2,0%	1,3%	2,2%	5,0%	-
Més de 12 mesos	14,0%	8,2%	9,8%	6,0%	4,0%	-	1,3%	6,3%
No n'ha buscat	6,5%	0,7%	4,9%	5,0%	1,3%	2,2%	3,8%	3,1%
No n'ha trobat	6,5%	7,5%	-	4,0%	1,3%	2,2%	3,8%	3,1%
NS/NC	13,1%	10,9%	11,0%	4,0%	4,0%	8,7%	7,5%	6,3%

3. AUTOVALORACIÓ DEL NIVELL D'INSTRUCCIÓ

Els enquestats que han finalitzat algun Cicle Formatiu, Batxillerat o carrera universitària en general estan prou satisfets dels estudis que han cursat, malgrat que el 21% dels que van cursar Cicles Formatius els hauria agradat haver cursat altres estudis. La proporció de nois que haurien preferit estudiar una altra cosa (25%) és superior a la de noies (18,5%).

	Nivell d'instrucció			
	ESO no aprovada	ESO aprovada	Cicles Formatius	Batxillerat o superior
En general estic satisfet/a amb els estudis que he cursat	17,0%	31,4%	46,7%	55,1%
M'hauria agradat haver cursat altres estudis	35,7%	31,4%	21,0%	8,9%
NS/NC	47,3%	37,2%	32,3%	36,0%

El 17% dels que no acrediten l'ESO estan satisfets amb el seu nivell d'instrucció, i a un 35,7% li hauria agradat haver estudiat més. Hi ha una gran diferència entre nois i noies, ja que el 21,3% dels homes diuen estar prou satisfets mentre que entre les noies aquest percentatge és de l'11,1%.

	Nivell d'instrucció							
	ESO no aprovada		ESO aprovada		Cicles Formatius		Batxillerat o superior	
	Dona	Home	Dona	Home	Dona	Home	Dona	Home
En general estic satisfet/a amb els estudis que he cursat	11,1%	21,3%	29,2%	33,3%	47,1%	46,1%	53,8%	57,3%
M'hauria agradat haver cursat altres estudis	42,9%	31,6%	34,6%	29,3%	18,5%	25,0%	10,5%	6,1%
NS/NC	46,0%	47,1%	36,2%	37,4%	34,5%	28,9%	35,7%	36,6%

En tots els casos la proporció de no resposta a la pregunta sobre la satisfacció respecte dels estudis cursats és molt alta, d'entre el 35 i el 50% en funció del grup. Bona part dels joves no saben què contestar quan se'ls planteja si n'estan satisfets o no.

Dels que els hauria agradat estudiar una altra cosa, els principals motius pels que no ho van fer era desinterès pels estudis en el moment de cursar-los i impossibilitat per raons econòmiques, especialment entre els que no acrediten l'ESO i els que l'acrediten però no van continuar estudiant. Entre aquests, la proporció de noies que no van seguir estudis adduint raons econòmiques dobla la de nois.

	Nivell d'instrucció			
	ESO no aprovada	ESO aprovada	Cicles Formatius	Batxillerat o superior
Desconeixement en el moment de cursar-los	0,9%	11,4%	7,3%	-
Desinterès pels estudis en el moment de cursar-los	46,8%	34,1%	22,0%	20,0%
Els està cursant actualment o els cursarà en breu	0,9%	3,4%	4,9%	10,0%
Impossibilitat per raons econòmiques	31,2%	23,9%	29,3%	15,0%
Impossibilitat per raons personals	6,4%	8,0%	7,3%	5,0%
No va trobar l'oferta adequada	0,9%	1,1%	2,4%	5,0%
NS/NC	12,8%	18,2%	26,8%	45,0%

4. CONEIXEMENT I ÚS DELS SERVEIS D'ORIENTACIÓ, FORMACIÓ I ASSESSORAMENT

Els serveis que ofereix CORESSA són de llarg els més coneguts i utilitzats, especialment entre els que no acrediten l'ESO (62,5% de coneixement, 53,1% d'ús). També són molt alts els nivells de coneixement i ús entre els que acrediten Cicles Formatius (57,6% coneixement, 40,9% d'ús) i els que només acrediten l'ESO (51,4% de coneixement, 35,4%) d'ús.

Tot i que no hi ha gaire diferències entre nois i noies quant al coneixement dels serveis oferts per CORESSA, sí que hi ha diferències quant a l'ús: les noies amb ESO acreditada i amb Cicles Formatius utilitzen més els seus serveis que els nois.

Entre els que acrediten Batxillerat o alguna titulació universitària el grau de coneixement és alt (36,8%) però no tant com als altres grups, i el grau d'utilització és bastant menor (14,6%).

Coneixement dels serveis	Nivell d'instrucció			
	ESO no aprovada	ESO aprovada	Cicles Formatius	Batxillerat o superior
Coneixement CORESSA	62,5%	51,4%	57,6%	36,8%
Coneixement El Punt	13,8%	25,7%	25,0%	27,8%
Coneixement Fundació Marianao	13,8%	8,6%	6,1%	3,5%
Coneixement "Aprendre a aprendre"	4,4%	1,7%	1,5%	0,7%
Coneixement Oficina mpal. escolarització	1,9%	0,6%	1,5%	-
Coneixement Programa Aurora	1,3%	0,6%	0,8%	-
Coneixement OMAP	0,6%	1,1%	3,0%	1,4%
Coneixement Servei Transició Escola-Treball	0,6%	0,6%	0,8%	-

Ús dels serveis	Nivell d'instrucció			
	ESO no aprovada	ESO aprovada	Cicles Formatius	Batxillerat o superior
Ús CORESSA	53,1%	35,4%	40,9%	14,6%
Ús El Punt	9,4%	14,3%	16,7%	16,7%
Ús Fundació Marianao	11,9%	5,1%	3,0%	0,7%
Ús "Aprendre a aprendre"	3,8%	0,6%	0,0%	-
Ús Oficina mpal. escolarització	0,6%	-	1,5%	-
Ús Programa Aurora	1,3%	0,6%	0,8%	-
Ús OMAP	0,6%	-	1,5%	0,7%

El Servei d'Informació Juvenil El Punt és el segon servei més conegut, al voltant del 25% dels enquestats l'esmenta espontàniament, excepte dins el grup dels que no acrediten l'ESO, que és només del 13,8%.

Aproximadament el 15% l'han utilitzat algun cop, encara que entre els que no tenen l'ESO el percentatge d'utilització és del 9,4%. El grau d'utilització es similar entre els nois i noies que acrediten ESO o tenen Cicles Formatius, però a un extrem pels que no tenen l'ESO i a l'altre pels que tenen batxillerat o titulació universitària el grau d'utilització per part de les noies és superior.

El coneixement de la resta de serveis d'assessorament i orientació per a estudiants en temes formatius i laborals és en general molt baix. Els serveis molt específics només són coneguts pels seus usuaris, i només la Fundació Marianao presenta un alt grau de

coneixement i ús entre els que no acrediten l'ESO (coneixement del 13,8% i ús de l'11,9%).

En general la satisfacció dels usuaris d'aquests serveis és alta, manifestant en la majoria de casos que van satisfer completament les seves expectatives.

5. SITUACIÓ SÒCIOLABORAL

5.1. Població activa i població inactiva

Les taxes d'activitat dels joves són altes per a aquells que o bé no acrediten l'ESO o bé acrediten Cicles Formatius, i més baixes per a aquells que tenen acreditat l'ESO o el Batxillerat, ja que bona part d'ells encara es troben cursant estudis.

Per copsar les diferències entre grups cal analitzar quina proporció es troba ocupada (té feina) i quina es troba a l'atur. Dels que acrediten formació postobligatòria les taxes d'ocupació són molt més altes que la resta, especialment els que han cursat algun Cicle Formatiu, el 63,1%. La taxa d'ocupació entre els que han cursat Batxillerat o alguna titulació universitària és del 51,6%.

En canvi la proporció de població aturada respecte del total (no s'ha de confondre aquesta magnitud amb la taxa d'atur) és més alta com menys nivell formatiu: el 36% dels joves que no acrediten l'ESO es troben en situació d'atur, percentatge que és del 18,1% per als que només acrediten el nivell bàsic.

	Nivell d'instrucció			
	ESO no aprovada	ESO aprovada	Cicles Formatius	Batxillerat o superior
Taxa d'activitat	69,7%	56,0%	76,9%	57,3%
Taxa d'ocupació	33,7%	37,9%	63,1%	51,6%
Pobl. aturada	36,0%	18,1%	13,8%	5,8%
Població inactiva	26,3%	41,5%	22,1%	40,0%
NS/NC	4,0%	2,5%	1,0%	2,7%

Pels que no tenen l'ESO o tenen com a màxim aquests estudis finalitzats no hi ha grans diferències entre nois i noies quant a les taxes d'ocupació. Entre aquells que ha cursat estudis postobligatoris la taxa d'ocupació dels nois és uns 10 punts superior a la registrada entre les noies.

Entre els joves amb menys estudis les taxes d'ocupació són al voltant del 35%.

	Nivell d'instrucció							
	ESO no aprovada		ESO aprovada		Cicles Formatius		Batxillerat o superior	
	<i>Dona</i>	<i>Home</i>	<i>Dona</i>	<i>Home</i>	<i>Dona</i>	<i>Home</i>	<i>Dona</i>	<i>Home</i>
Taxa d'activitat	74,8%	78,2%	75,6%	77,0%	96,0%	87,0%	82,5%	87,5%
Taxa d'ocupació	35,5%	39,5%	50,0%	52,0%	76,0%	67,4%	75,0%	81,3%
Pobl. aturada	39,3%	38,8%	25,6%	25,0%	20,0%	19,6%	7,5%	6,3%
Població inactiva	21,5%	16,3%	20,7%	22,0%	2,7%	13,0%	13,8%	9,4%
NS/NC	3,7%	5,4%	3,7%	1,0%	1,3%	0,0%	3,8%	3,1%

5.2. Taxes d'atur

La taxa d'atur entre els joves que no acrediten l'ESO és del 51,7% i entre els que només acrediten l'ESO és del 32,3%. Segons l'Enquesta de Condicions de Vida, feta aproximadament un any abans d'aquest estudi, la taxa d'atur juvenil general és d'aproximadament el 30%.

La taxa d'atur entre els que acrediten Cicles Formatius és del 18%, i entre els que acrediten Batxillerat o titulació universitària, del 10,1%. En tots dos casos bastant per sota de la mitjana juvenil global.

No hi ha grans diferències a la taxa d'atur entre nois i noies, excepte entre els que van finalitzar el Batxillerat, on la taxa d'atur masculina és per sobre de la femenina, tot i que cal recordar que dins aquest grup la taxa d'activitat masculina és significativament superior a la femenina.

Nivell d'instrucció		Taxa d'atur
ESO no aprovada	Dones	54,0%
	Homes	50,0%
	Total	51,7%
ESO aprovada	Dones	32,4%
	Homes	32,1%
	Total	32,3%
Cicles Formatius	Dones	16,8%
	Homes	20,0%
	Total	18,0%
Batxillerat o superior	Dones	8,0%
	Homes	14,3%
	Total	10,1%
Total joves 16-29 anys	Dones	27,4%
	Homes	34,7%
	Total	30,8%

5.3. Població ocupada

5.3.1. Sector d'activitat

De la població ocupada, la majoria s'ocupa al sector serveis, amb més grau de terciarització a mida que augmenta el nivell d'instrucció. Les més altes taxes d'ocupació a la indústria i la construcció es donen entre els que no acrediten l'ESO, però sempre molt per sota de les que registra el sector serveis, que oscil·len entre el 73 i el 91% en funció del grup.

base: població que treballa o ha treballat anteriorment	Sector d'activitat de l'empresa	Nivell d'instrucció			
		ESO no aprovada	ESO aprovada	Cicles Formatius	Batxillerat o superior
	Sector primari	2,1%	0,5%	0,5%	-
	Indústria	12,7%	12,1%	9,3%	5,4%
	Construcció	12,2%	7,4%	4,4%	3,3%
	Serveis	73,0%	80,0%	85,8%	91,3%

Tot i que la majoria s'ocupa al sector serveis, hi ha una proporció més alta de noies treballant a aquest sector que de nois per a tots els grups. Les diferències més gran es donen al grup dels que no acrediten l'ESO (90% de noies treballant al sector serveis, 65,6% de nois) i els que tenen estudis de batxillerat o universitaris (96,3% entre les noies, 80,6% entre els nois).

5.3.2. Categoria professional

El 79,2% dels joves ocupats que no acrediten l'ESO tenen feines no qualificades, percentatge que és del 53,3% entre els que només acrediten aquest nivell.

La proporció de treballadors no qualificats és superior entre les dones que entre els homes, especialment als nivells més baixos d'instrucció, excepte al grup que acredita Batxillerat o universitat, on hi ha més treballadors no qualificats homes que dones.

El percentatge de treballadors manuals qualificats, operaris i xofers és d'aproximadament el 30% entre els que acrediten ESO o algun Cicle Formatiu. Per a tots els grups la proporció de nois dins aquesta categoria laboral és molt per sobre del de noies, en una proporció d'entre 2 i 3 a 1, en funció del grup.

Només el 32% dels que acrediten Batxillerat o una titulació universitària tenen feines tècniques o professionals científic-intel·lectuals qualificades, i un 30,2% tenen feines no qualificades, amb major proporció de nois en aquesta situació (36,1%) que de noies (27,5%).

		Nivell d'instrucció			
		ESO no aprovada	ESO aprovada	Cicles Formatius	Batxillerat o superior
<i>base: població que treballa o ha treballat anteriorment</i>					
Categoria laboral	Directiu/va	0,4%	0,5%	-	0,5%
	Comandament intermig	0,8%	1,1%	0,5%	3,3%
	Tècnic o professional científic/intel·lectual	-	1,6%	12,6%	25,0%
	Administratiu/va	0,8%	5,3%	18,0%	13,0%
	Treballadors manuals qualificats, operaris i xofers	14,8%	28,9%	30,1%	13,0%
	Treballadors dels serveis i el comerç	0,8%	2,1%	3,8%	2,7%
	Treballadors no qualificats	82,3%	60,5%	34,4%	42,4%
	NS/NC	-	-	0,5%	-

La proporció ja no només de directius sinó de comandaments intermitges és molt baixa en tots els casos: en el grup que n'hi ha més, entre els que tenen títol de batxillerat o universitaris, és tan sols del 0,9% per a càrrecs directius i del 4,3% per a càrrecs intermitges. Aquests percentatges tan baixos no permeten establir si hi ha diferències entre nois i noies per a càrrecs de responsabilitat.

5.3.3. Mètodes per a trobar un lloc de treball

El mètode més habitual per a trobar feina és a través de familiars o coneguts, especialment pels nivells d'instrucció més baixos: el 54,4% dels que no acrediten l'ESO van trobar la seva darrera feina o l'actual d'aquesta manera, percentatge que és del 40% pels que acrediten ESO i baixa fins aproximadament el 25% pels que han cursat formació postobligatòria de qualsevol nivell.

Aquest mètode, a través de coneguts o familiars, tot i que és el més utilitzat tant per nois com per noies és més utilitzat per aquests últims a l'hora de trobar una feina.

Enviar currículums o presentar sol·licituds directament a les empreses és també un mètode força comú entre els que van acreditar l'ESO o van cursar formació postobligatòria, aproximadament el 25%. Aquest mètode és una mica menys utilitzat (17,7%) pels que no acrediten l'ESO. En general les noies tenen més tendència a utilitzar-lo que els nois.

base: població que treballa o ha treballat anteriorment		Nivell d'instrucció			
		ESO no aprovada	ESO aprovada	Cicles Formatius	Batxillerat o superior
Mètode per a trobar la feina actual o la darrera feina.	Familiars/coneguts	54,4%	40,0%	24,6%	26,6%
	Enviant CV/sol·licituds a empreses	17,7%	25,8%	23,5%	26,1%
	ETT	12,7%	19,5%	9,3%	6,5%
	Anuncis de premsa o internet	4,2%	6,3%	16,4%	20,1%
	Pràctiques de formació	2,1%	2,1%	19,1%	9,2%
	OTG	4,2%	2,6%	3,3%	3,3%
	Oposicions o similars	1,7%	3,2%	1,6%	7,1%
	CORESSA	0,8%	0,5%	-	-
	Negoci propi	0,4%	-	0,5%	1,1%
	Fundació Marianao	0,4%	-	-	-
	L'empresa el/la va anar a buscar	0,4%	-	0,5%	-
	Borsa de feina centre d'estudis	-	-	0,5%	-
	NS/NC	0,8%	-	0,5%	-

Les ETT són utilitzades amb major freqüència pels que tenen l'ESO aprovada (19,5%) i els que no l'han acreditat (12,7%). Les noies amb l'ESO utilitzen més les ETTs que els nois, en canvi entre els que tenen Cicles Formatius són els nois els que les utilitzen més.

Respondre a anuncis en premsa o internet són mètodes per trobar feina més utilitzats pels que acrediten Cicles Formatius (16,4%) i els que acrediten batxillerat o universitat (20,1%).

El 19,1% dels que van cursar i acreditar un Cicle Formatiu van trobar la seva feina actual o la darrera que van tenir mitjançant pràctiques de formació a l'empresa. Aquesta situació és més comú entre les noies (25%) que entre els nois (11%).

5.3.4. Contractes i temporalitat

La taxa de temporalitat és més alta entre els que no acrediten l'ESO que a la resta: el 52,5% d'aquest grup té contracte indefinit, xifra que augmenta fins el 56,2% entre els que acrediten l'ESO, 63,4% als que tenen Cicles Formatius i 60% dels ocupats que acrediten batxillerat o titulació universitària.

Als nivells formatius més baixos hi ha més noies que nois amb contractes indefinits (aprox. 60% de noies per 50% de nois), mentre que per a nivells superiors hi ha aproximadament la mateixa proporció malgrat que amb una lleugera proporció de nois amb contractes indefinits més alts.

Un 12,7% dels que no acrediten ESO treballen sense contracte, proporció molt per sobre de la registrada a la resta de grups. La proporció de noies en aquesta situació gairebé dobra la de nois.

<i>base: població que treballa o ha treballat anteriorment</i>		Nivell d'instrucció			
		ESO no aprovada	ESO aprovada	Cicles Formatius	Batxillerat o superior
Tipus de contracte	Empresari o autònom	1,7%	2,1%	1,6%	4,3%
	Indefinit	30,8%	41,6%	48,6%	47,3%
	Per obra o servei	24,1%	18,4%	16,4%	15,2%
	Temporal	28,3%	32,1%	29,5%	30,4%
	Contracte en formació	0,8%	1,6%	1,6%	1,1%
	Sense contracte	12,7%	4,2%	2,2%	1,6%
	NS/NC	1,7%	-	-	-

5.3.5. Acomiadaments i finalitzacions de contracte

Dels que actualment no treballen però ho han fet anteriorment, el principal motiu per haver deixat de fer-ho és la finalització del contracte, al voltant del 65-70% en tots els casos, i l'acomiadament, entre el 15 i el 25% en funció del grup. Tan sols entre el 8 i el 14% van deixar la seva darrera feina voluntàriament, amb major propensió a fer-ho entre els que tenen major nivell d'instrucció.

<i>base: població que actualment no treballa però ho havia fet anteriorment</i>		Nivell d'instrucció			
		ESO no aprovada	ESO aprovada	Cicles Formatius	Batxillerat o superior
Motiu per deixar el darrer lloc de treball	Acomiadament	23,4%	24,7%	19,0%	16,4%
	Finalització de contracte	68,5%	67,9%	65,5%	69,1%
	Voluntàriament	8,1%	7,4%	15,5%	14,5%

6. CONDICIONS DE VIDA I ENTORN SOCIOFAMILIAR

Els estudis dels pares tenen certa correlació entre el nivell d'instrucció dels enquestats: entre els que tenen menys estudis, en general hi ha major proporció de pares i mares que no assolixen el nivell d'instrucció actualment obligatori.

La mateixa correlació es dona per nivells d'instrucció alts, entre els que tenen acreditat el batxillerat o algun títol universitari la proporció de pares i mares amb títol universitari és significativament superior a la resta.

		Nivell d'instrucció			
		ESO no aprovada	ESO aprovada	Cicles Formatius	Batxillerat o superior
Estudis del pare	Sense estudis	20,0%	13,0%	7,7%	8,4%
	Primària incompleta	6,7%	4,0%	4,6%	3,1%
	Primària completa	8,7%	10,8%	9,2%	7,1%
	EGB/ESO o equivalent	12,7%	18,8%	27,7%	19,6%
	Formació Professional	3,3%	8,3%	10,3%	12,4%
	Batxillerat	3,3%	3,6%	6,7%	16,4%
	Estudis universitaris	1,7%	5,4%	5,6%	13,3%
	No ho sap	39,3%	32,5%	27,7%	17,8%
	No contesta	4,3%	3,6%	,5%	1,8%
Estudis de la mare	Sense estudis	24,0%	11,2%	8,2%	7,1%
	Primària incompleta	6,3%	5,1%	5,1%	3,6%
	Primària completa	7,3%	11,9%	11,8%	7,1%
	EGB/ESO o equivalent	13,3%	22,0%	26,7%	30,7%
	Formació Professional	4,3%	6,9%	11,3%	8,9%
	Batxillerat	5,3%	5,1%	7,7%	9,8%
	Estudis universitaris	0,3%	6,1%	2,6%	13,8%
	No ho sap	36,0%	30,0%	25,6%	17,3%
	No contesta	3,0%	1,8%	1,0%	1,8%

La major part dels enquestats, a tots els grups, viuen amb els pares o amb almenys un dels dos, en un 65-70% dels casos, i poc més del 20% viuen amb la parella.

Detectem una major propensió a tenir fills abans que la resta entre els que no acrediten l'ESO: dins aquest grup, el 13,3% viu amb fills propis, percentatge que és del 5,4% pels que acrediten l'ESO, del 3,6% entre els que acrediten Cicles Formatius i del 2,7% entre els que acrediten batxillerat o formació universitària.

La proporció de persones que viuen soles, tot i no ser gaire alta en general, al voltant del 5%, és superior entre els que tenen major nivell d'instrucció.

El fet detectat a altres estudis que les dones s'emancipen abans que els homes també es reflexa a les dades d'aquest: gairebé sempre trobem més dones que homes que conviuen amb la parella, han tingut fills amb els que conviuen o viuen soles. I en tots els casos la proporció d'homes que viuen amb els seus pares o un dels dos és sempre superior a la de dones en la mateixa situació.

	Nivell d'instrucció			
	ESO no aprovada	ESO aprovada	Cicles Formatius	Batxillerat o superior
Viu amb el pare	53,0%	60,6%	60,5%	60,4%
Viu amb la mare	65,3%	70,8%	71,3%	64,4%
Viu amb altres germans	46,0%	46,9%	39,0%	31,6%
Viu amb altres familiars	13,3%	5,1%	3,6%	4,0%
Viu amb la parella	20,7%	22,7%	20,5%	23,6%
Viu amb els fills	13,3%	5,4%	3,6%	2,7%
Viu amb altres persones	11,7%	3,6%	1,5%	3,6%
Viu sol/a	4,7%	2,9%	4,1%	6,2%
No especifica situació de convivència	3,0%	1,4%	1,5%	0,9%

	Nivell d'instrucció							
	ESO no aprovada		ESO aprovada		Cicles Formatius		Batxillerat o superior	
	<i>Dona</i>	<i>Home</i>	<i>Dona</i>	<i>Home</i>	<i>Dona</i>	<i>Home</i>	<i>Dona</i>	<i>Home</i>
Viu amb el pare	41,3%	61,5%	53,1%	67,3%	59,7%	61,8%	54,5%	70,7%
Viu amb la mare	56,3%	71,8%	63,8%	76,9%	71,4%	71,1%	58,7%	74,4%
Viu amb altres germans	38,1%	51,7%	37,7%	55,1%	48,7%	23,7%	28,0%	37,8%
Viu amb altres familiars	17,5%	10,3%	1,5%	8,2%	2,5%	5,3%	5,6%	1,2%
Viu amb la parella	31,7%	12,6%	28,5%	17,7%	21,0%	19,7%	27,3%	17,1%
Viu amb els fills	22,2%	6,9%	9,2%	2,0%	3,4%	3,9%	4,2%	-
Viu amb altres persones	10,3%	12,6%	3,1%	4,1%	0,8%	2,6%	4,2%	2,4%
Viu sol/a	4,0%	5,2%	1,5%	4,1%	2,5%	6,6%	8,4%	2,4%

RESUM D'INDICADORS SOCIOLABORALS

Situació sociolaboral principal	Nivell d'instrucció			
	No acrediten l'ESO	ESO	Cicles Formatius	Batxillerat i Universitat
Treballadors/es en actiu respecte del total	33,7%	37,9%	63,1%	51,6%
Taxa d'atur	51,7%	32,3%	18,0%	10,1%
% de joves que ni estudien ni treballen ni busquen feina	2,0%	3,6%	1,0%	0,4%
% de joves amb estudis reglats en curs	13,3%	31,0%	19,0%	34,7%
Situació laboral en finalitzar estudis i ús de serveis d'orientació i formació				
Població que troba feina immediatament en finalitzar estudis	31,9%	35,2%	51,2%	51,8%
Grau de coneixement dels serveis de CORESSA	62,5%	51,4%	57,6%	36,8%
Grau d'utilització dels serveis de CORESSA	53,1%	35,4%	40,9%	14,6%
Condicions laborals dels treballadors/es en actiu				
% desenvolupant feines no qualificades	79,2%	53,3%	28,5%	30,2%
% amb personal al seu càrrec (directius + comandaments intermigs)	3,0%	2,9%	0,8%	5,2%
% amb contracte indefinit	52,5%	56,2%	63,4%	59,5%
% amb contracte temporal	28,7%	38,1%	33,3%	33,6%
% sense contracte	10,9%	1,9%	0,8%	0,0%
Sectors d'activitat dels treballadors/es en actiu				
% d'ocupats a la indústria	13,9%	10,5%	8,1%	3,4%
% d'ocupats a la construcció	8,9%	8,6%	3,3%	4,3%
% d'ocupats als serveis	75,2%	80,0%	87,8%	91,4%
Altres indicadors socials				
Taxa d'immigrants extracomunitaris	21,3%	6,9%	6,2%	8,9%
% de joves que viuen amb els pares (o un dels dos)	66,0%	72,2%	72,3%	65,8%
% de joves que viuen en parella	20,7%	22,7%	20,5%	23,6%
% de joves amb fills	13,3%	5,4%	3,6%	2,7%
% de joves que viuen sols	4,7%	2,9%	4,1%	6,2%

AJUNTAMENT DE SANT BOI DE LLOBREGAT

LA PETJADA EDUCATIVA:
Estudi de la percepció de la comunitat educativa sobre la
situació i les trajectòries formatives del jovent a Sant Boi

Metodologia de les tècniques qualitatives emprades en l'Estudi

Unitat d'Assistència a la Planificació i a l'Avaluació (UAPA)
Àrea de Governança i Ciutadania

Desembre de 2010

Unitat d'Assistència a la
Planificació i a l'Avaluació (UAPA)

Servei de Planificació i Avaluació
de Polítiques Públiques
Àrea de Governança i Ciutadania

Ajuntament de Sant Boi de Llobregat

Pl de l'Ajuntament, 1 – Tel. 93 635 12 35 – Fax 93 630 18 56 – planific@santboi.cat - www.santboi.cat

METODOLOGIA DE LES TÈCNIQUES QUALITATIVES D'INVESTIGACIÓ EMPRADES AMB ELS DIVERSOS SEGMENTS DE LA COMUNITAT EDUCATIVA

Les tècniques qualitatives d'investigació s'han escollit en funció del segment concret que s'investigava, així trobem que s'han dut a terme:

- Entrevistes personals o grupals a professionals dels centres públics
- Entrevista grupal a professionals d'un centre concertat
- Entrevistes grupals a professionals de les entitats Cultura Viva de Camps Blancs i Fundació Marianao
- Entrevista grupal a les tutores de dos PTT
- Dinàmiques grupals amb tots els alumnes de dos PTT
- Focus grup amb representants de les AMPA'S dels centres públics

ENTREVISTES PERSONALS O GRUPALS A PROFESSIONALS DELS CENTRES PÚBLICS I GRUPAL A PROFESIONALS D'UN CENTRE CONCERTAT

Es van realitzar diverses entrevistes a professionals dels centres públics de Sant Boi. En algun cas ha estat entrevista personal, és dir una sola persona entrevistada, amb un sol entrevistador, concretament el Fernando Martos, o amb dos entrevistadors, en aquests casos, ell mateix i la Lluïsa Simon. D'entrevistes personals, aquelles en què la persona entrevistada era un sol professional del centre, se n'han fet un total de sis. D'entrevistes grupals, quan les persones entrevistades eren més d'un professional del centre: en un cas ha estat de dues persones i un altre de tres persones. Les grupals a centres públics, sempre amb els dos entrevistadors.

Pel que fa a l'entrevista al centre concertat va ser grupal d'un entrevistador amb dos professionals.

Aquestes entrevistes mantingudes entre els tècnics de la UAPA amb els professionals dels centres van tenir una durada d'entre 45 minuts a una hora i mitja, aproximadament. Durant les sessions en les entrevistes grupals, es van anar alternant preguntes adreçades a totes les persones alhora i que contestaven indiferentment, o bé replicant la mateixa pregunta per a cadascuna d'elles i així obtenir el parer o la resposta de tots els entrevistats.

En totes aquestes entrevistes es van prendre notes i també es van enregistrar. Abans de començar-les es van presentar els tècnics de l'Ajuntament, es va descriure l'estudi que es du a terme i es va demanar permís per enregistrar.

Generalment les entrevistes es van realitzar en els despatxos dels professionals, excepte en algun cas que es va fer en alguna sala compartida. Gairebé mai van ser interrompudes, amb alguna excepció, que hi van haver trucades telefòniques o persones que van irrompre per demanar alguna cosa a participants de l'entrevista.

A totes les persones entrevistades se'ls va explicar a quin segment més de la comunitat educativa es replicaria l'estudi, que no s'atribuirien les respostes a persones concretes, sinó que serien tractades com a conjunt, en aquest cas els professionals de la docència dels centres, que no tindrien devolució directa de l'estudi, i que només es presentaria a l'equip de govern que havia fet l'encàrrec, i finalment se'ls va agrair la col·laboració, el temps i les opinions aportades.

El contingut de les diverses entrevistes ha estat transcrit, de manera que com que les preguntes realitzades van ser replicades a totes les sessions, ha estat possible comparar-les i denotar les coincidències o les diferències. Es reitera, que la informació obtinguda d'aquestes persones queda reflectida a l'estudi com a resposta del conjunt dels professionals entrevistats, i es matisa si en alguna aportació no hi ha plena coincidència.

Totes aquestes entrevistes van tenir lloc durant els mesos d'abril i maig de 2010.

Descripció i selecció del perfil de les persones entrevistades

El Servei de Ciutat Educadora va facilitar la llista dels referents tècnics de cada centre educatiu, a qui es considerava adequat efectuar les entrevistes i que eren les persones amb qui tracten habitualment a cada centre.

Com es pot observar a l'Estudi, s'hi detallen els perfils professionals o els càrrecs de les persones entrevistades a cada centre docent, aquests perfils són els de coordinadors pedagògics del centre, psicopedagogs, i pel que fa als centres que disposen tant de batxillerat com de cicles formatius es van entrevistar també coordinadors de totes dues opcions.

En general, sempre han estat les persones proposades pel Servei de Ciutat Educadora les persones entrevistades, no obstant, en algun centre, quan es va explicar l'Estudi que s'anava a fer i quin tipus d'informació es pretenia obtenir, van fer el suggeriment de canviar la persona a entrevistar perquè el perfil professional fos més adequat, reprogramant llavors l'entrevista de nou.

Objectius de les sessions de treball, continguts i dinàmica

L'objectiu principal de les sessions era reflexionar sobre aquestes qüestions:

- les diferents situacions que es poden plantejar en el decurs del procés d'ensenyament,
- el per què hi ha alumnes que surten del circuit, és a dir, les raons per quedar exclosos/es en abandonar els estudis obligatoris sense reeixir,
- els nois i noies que queden fora d'aquest circuit, però s'hi reincorporen via PQPI, o d'altres mecanismes, i com hi arriben,
- i finalment, els i les que queden fora del sistema, aquells/aquelles que s'han perdut en el camí, què fan i què s'hi podria fer.

Es van emmarcar cinc grans dimensions o temàtiques per ajudar a trobar respostes les incògnites prèviament determinades. En iniciar l'entrevista pròpiament, es llegia la totalitat de les preguntes preparades perquè es fessin la idea del conjunt de l'exploració que perseguia la sessió, i a continuació es tornava a exposar la primera pregunta per començar a respondre i en l'ordre que veurem a sota fins al final de l'entrevista.

Podem dir que les entrevistes han estat semiestructurades perquè tenien la bateria de preguntes agrupades per àmbits d'exploració i que la persona entrevistada responia per àmbits o blocs i però distribuïa lliurement el seu discurs dins del bloc, i només els aspectes que no tocava de cadascun, se li requeria de nou la seva opinió abans de passar al següent i així successivament. La darrera pregunta era suficientment oberta per permetre que sorgís alguna aportació o opinió destacable en aquell centre o que aquella persona tenia en ment i ho pogués compartir. Aquesta pregunta més oberta era la que donava peu als suggeriments i a les recomanacions.

Aquests són els àmbits comentats amb les preguntes de cadascun que es van passar:

- 1. Preguntes relacionades amb el circuit:** existència i funcionament de les aules obertes, aules d'acollida, resultats d'aquestes, paper de les AMPA'S, mecanismes de reforç en els diferents cursos d'ESO o institut, quines figures de reforç tenen (psicòleg, ajuda pedagògica...), i d'altres, actuació de forma reactiva i/o proactiva, com es fan els contactes amb els programes de PQPI i en quin moment, com funciona el procediment.
En síntesi, per què s'envia a un noi o noia a un lloc o a un altre, quina ajuda rep, amb quins criteris i sota quins protocols.
- 2. Qüestions vinculades amb la motivació** dels nois i les noies per continuar a l'institut, per quedar-se dins del sistema i les accions que es fan en aquesta línia, així com les motivacions dels i de les que queden exclosos/es.
- 3. Temes relacionats amb la diversificació curricular:** existència de diferents nivells dins de les aules i la diversificació cultural, és a dir, sobre la coexistència de diferents diversitats culturals o diferents orígens i el tractament que es dona, com es gestiona la convivència, la diversitat, la interculturalitat a les aules.
- 4. Preguntes sobre l'existència de punts crítics o sensibles:** reflexió sobre quins moments es produeix el fracàs escolar, validar si és 3r d'ESO un moment crític tal i com es pensa de forma generalitzada, i per què.
- 5. La cinquena temàtica en realitat era una pregunta oberta perquè aportessin suggeriments:** es demanava que fessin una reflexió sobre què farien o pensaven que es podria fer, més enllà de donar resposta o de tractar la problemàtica del jovent que surt del circuit, sinó també per donar sortida a possibles necessitats formatives ja existents o noves necessitats emergents. Es va suggerir que pensessin des del punt de vista de membre del Consistori, i sempre des del món local, què es modificaria, introduiria, incorporaria, com a política pública o actuacions a desenvolupar, a corregir, redissenyar, què fa falta

en el circuit actual? Si es veu algun sector per on el jovent es decanta de forma expressa, i si es cobreix aquest sector o aquesta necessitat.

ENTREVISTES GRUPALS A PROFESSIONALS DE LES ENTITATS CULTURA VIVA DE CAMPS BLANCS I FUNDACIÓ MARIANAO

Es van dur a terme dues entrevistes grupals a dues entitats de Sant Boi. Prèviament s'havia acordat que serien Cultura Viva de Camps Blancs i Fundació Marianao, ambdues són entitats sense ànim de lucre i que entre altres activitats també fan formació.

Les persones que es van entrevistar en tots dos casos són professionals contractats en aquestes entitats. Les entrevistes es van dur a terme els dies 30 d'abril i 4 de maig de 2010, respectivament, la primera la va fer el Fernando Martos, i la segona, ell i la Lluïsa Simon. La durada va ser de 45 minuts a Cultura Viva i d'una hora i quart a Fundació Marianao.

En cadascuna, els entrevistadors es van presentar, van explicar l'Estudi que es duia a terme, els altres segments de la comunitat educativa que s'havien explorat, que no rebrien feedback directe de l'entrevista que s'anava a realitzar i se'ls va demanar poder enregistrar la sessió. Per acabar es va agrair l'atenció, temps i dedicació i se'ls va convidar a explicar quina era la tasca de l'entitat en general i especialment la que es feia atenent a l'objecte d'estudi, que es presentessin i quina tasca concreta feia cadascú a l'entitat.

El mètode d'entrevista va ser lleugerament diferent entre una entitat i l'altra. En el cas de Cultura Viva de Camps Blancs, la formació que imparteix, i que per a aquest Estudi l'objecte es concreta en les classes d'alfabetització, les classes de castellà i de català a diversos col·lectius, però sempre estem parlant de persones adultes. Les preguntes van ser sobre quin tipus de formació imparteixen, les persones assistents, i les situacions que tenen per explicar a grans trets. Presentada la seva activitat i el seu públic objectiu amb les seves circumstàncies, llavors es va passar a explorar les motivacions per assistir, o per no fer-ho, per abandonar, les dificultats que sorgeixen, etc. Però també tots aquests aspectes dels del punt de vista de la pròpia entitat: dificultats en general, amb els assistents, dels professionals i del voluntariat, amb els recursos materials, etc. tota aquesta informació queda recollida en el document de l'Estudi i només es podrà trobar en la informació que conté la pregunta vuit..

Pel que fa a l'entrevista a la Fundació Marianao, es va replicar la bateria que es va presentar en els centres públics i el concertat, ja que les persones que es beneficien dels programes que tenen en aquesta entitat són joves amb el rang d'edat objecte d'aquest Estudi. Però sobretot les respostes es van centrar en les dues primeres preguntes, mentre que la resta de la informació aportada s'ha incorporat com a resposta de la pregunta vuit.

L'entrevista es va realitzar a la sala de reunions dels professionals de l'entitat. No totes les persones entrevistades van estar presents durant tota l'entrevista, és a dir,

es va començar amb l'absència d'una persona convocada, alhora l'interlocutor principal, responsable de l'equip de tècnics entrevistats, ja va avisar que no disposaria de tot el temps acordat, de tal manera van començar tres persones, durant una mitja hora van ser quatre entrevistats, i la darrera estona van acabar l'entrevista tres persones. L'entrada d'una persona més tard, per deferència, va comportar aturar el fil de l'entrevista i fer, encara que resumit, els preàmbuls que s'han explicat a totes les entrevistes, així mateix posar-la al corrent del punt de l'entrevista en què es trobava i del que, a grans trets, s'havia dit i si hi volia afegir alguna cosa.

Durant la sessió, les preguntes es van adreçar a totes les persones alhora i contestaven indiferentment, però en gairebé tots els casos responien complementàriament a la pregunta, ja que segons la seva activitat a l'entitat podien matisar i enriquir la resposta.

També s'ha transcrit el contingut d'aquestes entrevistes, i les aportacions de totes dues entitats han quedat recollides a la pregunta vuit del document principal. No obstant, i com a cas excepcional, les respostes dels professionals de la Fundació Marianao també s'han reflectit en les veus que parlen a les dues primeres preguntes, sobre l'educació que s'està impartint i les motivacions per no continuar dins del sistema. Es reitera, que la informació obtinguda d'aquestes persones queda reflectida a l'estudi com a resposta del conjunt dels professionals entrevistats de cada entitat.

ENTREVISTA GRUPAL A LES DUES TUTORES DEL PTT DE SANT BOI

Es va dur a terme una entrevista a les dues tutores dels dos cursos del Pla de Transició al Treball (PTT) que es fan a Sant Boi conjuntament, com a pas previ a les sessions de treball amb els i les alumnes d'aquests dos cursos d'aquesta modalitat de Pla de Qualitat de Plans Integradors (PQPI), que es fan a Sant Boi. L'entrevista va tenir lloc el dia 17 de març de 2010 al Centre Josep Milà Gelabert, és a dir, en el mateix edifici on s'imparteixen els dos cursos de PTT.

Aquesta entrevista mantinguda entre el tècnic de la UAPA amb les dues professionals del PTT conjuntament va durar una hora aproximadament. Durant la sessió, es van anar alternant preguntes adreçades a totes dues alhora i que contestaven indiferentment, o bé replicant la mateixa pregunta per a cadascuna d'elles i així obtenir el parer o la resposta de totes dues.

En aquesta entrevista es van prendre notes i no es va enregistrar.

Objectiu de la sessió

L'entrevista amb les dues tutores dels dos grups d'estudiants tenia un doble objectiu, en primer lloc consensuar i validar la dinàmica de treball que teníem prevista practicar amb els alumnes dels dos cursos per separat dels programes del PTT i en

segon lloc reflexionar sobre els objectius, els resultats i la realitat del PTT, i la seva opinió professional i l'experiència particular pel que fa a aquests programes de suport a l'acció educativa.

Temes tractats i reflexions de la sessió de treball

A la sessió de treball amb les dues tutores, i com a acció prèvia a les dinàmiques grupals de treball previstes per al dia 19 de març 2010, a les 12.00h per al curs d'auxiliar de vendes, oficina i d'atenció al públic, i a les 13.00h per al curs d'auxiliar de manteniment i reparació de vehicles, es van exposar diverses qüestions:

- Es va presentar el tècnic de l'Ajuntament que les estava entrevistant i el seu rol pel que fa a l'encàrrec
- L'Estudi que s'estava duent a terme i la contextualització d'aquest
- La previsió de l'abast de l'estudi i les altres accions programades per dur a terme
- El doble objectiu de l'entrevista ja apuntat, validar la dinàmica grupal preparada per als seus alumnes i reflexionar sobre els propis PTT en si, i també conèixer la seva opinió professional i la seva experiència personal.
- Agrair la seva col·laboració i les seves aportacions.

Desenvolupament de l'entrevista grupal

Temes abordats relacionats amb la dinàmica grupal a efectuar amb els dos grups d'alumnes:

- Respecte a la possible distribució prèvia dels alumnes en diferents grups de treball, tant pel que fa al curs d'auxiliar de vendes, oficina i d'atenció al públic com el d'auxiliar de manteniment i reparació de vehicles, es va pensar en assignar un número a cada alumne, però les tutores van aconsellar que no fos així per al grup dels "nois". Es va decidir que en el grup de les "noies" sí que es faria amb l'assignació de número per formar grups, i en canvi per als "nois" assignar cada alumne a un grup de treball, per poder evitar possibles discussions, malentesos i canvis de grup durant la dinàmica.
- Les tutores, van considerar que el temps previst inicialment de 15 minuts per a la primera fase de la dinàmica de treball, és a dir de treball en petits grups, excessiu i es va determinar ajustar-lo i reduir-lo a 10 minuts.
- Pel que fa a la participació en el plenari, tal i com recollia la proposta inicial de la dinàmica de treball, es va plantejar a les dues tutores les dues possibles alternatives de treball, o bé amb *post-it* o treballar de forma oral i totalment oberta, determinant que aquesta segona opció segurament seria la més operativa.
- De forma consensuada amb les tutores, es va decidir fer les sessions de treball en grups a les mateixes aules on els "nois" i "noies" fan les seves classes de forma habitual, per intentar no desvirtuar ni descontextualitzar als participants del seu entorn de treball habitual. També va influir en la decisió el fet que l'altra opció, en aquest cas, era l'aula d'informàtica que és excessivament gran per

aplicar les dinàmiques de treball proposades i també podia ser un espai massa fred.

- Es va plantejar a les tutores, si podien col·laborar amb l'equip que dirigiria la dinàmica de treball, preveient i informant a l'equip entrevistador, qui possiblement podia ser un participant distorsionador, per tal d'assignar-li un rol destacat en la sessió de treball, intentant reconduir d'aquesta manera des del començament qualsevol situació anòmala, i propiciant una millor participació individual i grupal. Van acceptar i oferir-se a ajudar el màxim possible.

Temes relacionats amb la seva percepció envers els PTT, replicant les qüestions que s'anaven a plantejar a les dues dinàmiques de treball amb l'alumnat:

- Es va plantejar a les tutores les tres qüestions que serien els àmbits de debat i que s'explorarien en les sessions de les dinàmiques grupals. Es van fer les mateixes preguntes que es farien posteriorment als alumnes i va permetre comparar les respostes d'elles amb les obtingudes a través dels treballs en grup:

- 1- L'itinerari curricular i/o situacional d'aquestes persones.
- 2- La motivació per ser en aquest curs, i per continuar assistint-hi.
- 3- Què faran després: treballar?, estudiar?, treballar i estudiar?.

- D'altra banda, les respostes de les tutores va posar l'equip d'investigació en situació de poder apreciar la possible desviació de les respostes dels grups si n'hi havia, i alhora poder-hi aprofundir una mica durant la mateixa dinàmica de treball.
- En totes les seves respostes sempre van parlar en termes generals. Van advertir del tipus de perfil de l'alumnat i prevenir-nos de l'actitud que ens podíem trobar amb alguns casos concrets i previsibles.
- Per part seva van veure l'oportunitat per als seus alumnes de tenir contacte amb persones molt diferents del seu entorn habitual. I també veien que les dinàmiques de treball proposades segurament suposarien per als seus alumnes una estona de reflexió ordenada, dirigida i conjunta sobre el seu passat, present i futur, sobre si mateixos i les seves actituds, i un enriquiment personal ja que ho debatrien i compartirien amb els seus companys de curs.
- També van anticipar que seria una experiència per als alumnes novedosa i estimulante ja que el centre d'atenció serien els mateixos alumnes, que apart de donar-nos aquesta informació valuosa per ser directa i personal, que probablement no l'havien compartit mai d'aquesta manera i que els podria fer que s'adonessin de la pròpia evolució personal.
- Per últim, van considerar que si es reeixia dur a terme les dinàmiques grupals, atesa la dificultat per mantenir conductes adequades, en si ja seria una gran experiència i molt positiva.

Tractament de la informació sorgida en aquest treball de camp

La informació obtinguda durant l'entrevista va ser recollida en notes preses durant l'interacció amb aquestes dues persones. Posteriorment aquestes notes van servir per crear un document que conté les respostes directes i que les parts pertinents han estat incorporades a les dues primeres preguntes del document de l'Estudi.

DINÀMICA GRUPAL: 2 GRUPS D'ALUMNES DE PTT DE SANT BOI

Una altra d'aquestes actuacions va consistir en interactuar mitjançant dues dinàmiques grupals, una per a cada curs del Pla de Transició al Treball (PTT) que es fan a Sant Boi, elaborades a mida dels alumnes dels dos cursos i prèviament consultades i ajustades amb els suggeriments i consells de les tutores d'ambdós cursos.

El dia 19 de març de 2010, tal com s'havia programat es van realitzar les dinàmiques grupals amb els alumnes al Centre Josep Milà Gelabert, on s'imparteixen ambdós cursos de PTT, dins del Pla de Qualitat de Plans Integradors (PQPI). A Sant Boi hi ha altres programes de PQPI, un és al Centre de Camps Blancs (FIAP) on s'ensenya fusteria i alumini, i l'altre experiència, és a la Fundació Marianao, i s'imparteix la formació d'auxiliar cuina.

Aquestes dinàmiques grupals es van dur a terme en divendres, durant el temps que ambdós grups dediquen a fer les tutories.

L'alumnat que assisteix a aquesta formació, no ha acreditat l'ESO, i en sortir del circuit reglat, fan aquest curs que els permet fer les proves d'accés per obtenir el GES o tornar a l'ESO o a cicles formatius. L'altra opció és l'entrada al mercat laboral amb aquesta titulació mínima.

Objectiu de la dinàmica grupal

L'objectiu d'aquests treballs grupals era interactuar amb tots dos grups d'estudiants per detectar necessitats formatives, situacions que han portat a fer aquest curs, motivació per seguir-lo i perspectives futures per a aquestes persones.

Durant la planificació de la sessió van sorgir diverses possibles causes que porten aquestes persones a ser excloses del circuit:

H1) Si haguessin tingut una oferta adequada no haguessin sortit del circuit. Cal trobar les causes del perquè aquest jovent queda expulsat del sistema.

H2) Les circumstàncies que han viscut en l'entorn reglat els han exclòs. Cal trobar les circumstàncies que ho hagin propiciat.

H3) Passar pel PTT ja és una causa d'exclusió. Cal explorar si són reals les possibilitats de tornar a entrar al circuit.

Davant d'aquestes hipòtesis, la preparació es va centrar en veure què ens podien aportar les entrevistes a aquestes persones i es van definir tres camps d'exploració:

1. L'itinerari curricular i/o situacional d'aquestes persones.
2. La motivació per ser en aquest curs, i per continuar assistint-hi.
3. Què faran després: treballar?, estudiar?, treballar i estudiar?.

Descripció dels cursos i del perfil de les persones que hi assisteixen

En l'entrevista amb les tutores, van explicar que en aquests cursos, la formació impartida, quant a continguts, no és molt àmplia o complerta, però si més no, permet treballar les actituds, crear hàbits, responsabilitats i valors. Els cursos no estan segregats per gènere, sinó que els alumnes poden triar la disciplina que sigui. El límit només està en el nombre de places.

Aquests grups d'alumnes entrevistats fan els cursos següents:

- curs de “comercialista” i consisteix en adquirir coneixements d'auxiliar de vendes, oficina i d'atenció al públic i al qual només hi assisteixen noies tot i no estar segmentat per gènere tal i com ja hem explicat, són 15 i l'edat que tenen és entre 16 i 18 anys. És el que a l'entrevista amb les tutores del PTT li hem dit el de les “noies”.
- curs d'auxiliar de manteniment i reparació de vehicles i hi assisteixen 1 noia i 14 nois, d'entre 15 i 18 anys. És el que a l'entrevista amb les tutores del PTT li hem dit el dels “nois”.

L'horari dels cursos és de 08.00h a 14.30 h i en total reben 875 hores lectives. En ambdós casos dediquen part de la jornada lectiva de divendres a fer les tutories.

La distribució d'aquests cursos és la següent:

- El curs d'auxiliar de comerç realitzen la teoria d'octubre a juny en el centre esmentat, i 200 hores de pràctiques en empreses o centres de treball;
- El curs d'auxiliar de manteniment i reparació de vehicles, fan teoria íntegrament d'octubre a gener, i de gener a juny fan pràctiques a les instal·lacions de l'Institut de Camps Blancs.

Metodologia emprada en la dinàmica grupal

Es van dur a terme dues sessions consecutives d'una hora de durada. La primera, a les 12 h, amb el curs d'auxiliar de comerç, oficina i atenció al públic. I la segona, a les 13 h, amb el curs d'auxiliar de manteniment i reparació de vehicles.

La dinàmica grupal es va preparar per poder-la dur a terme 3 persones, de tal manera que es formessin tres grups independents de treball, amb un conductor-moderador per grup i cadascun va abordar un àmbit dels descrits. Els grups, per garantir la diversitat d'opinions i la participació de tothom es va formar assignant un número correlatiu a les noies, i repartint un paper amb el número assignat als nois.

Cadascuna de les persones que feia de conductor-moderador d'un àmbit d'exploració, va formar part d'un dels grups de treball, i sempre per al mateix camp d'exploració en ambdós grups. Aquestes persones també van ser les que, ajudades pel portaveu de cada grup, en acabar la reflexió del grup i per l'ordre que s'exposava, van apuntar a la pissarra les aportacions del grup conduït i van demanar les aportacions de la resta d'assistents del plenari.

La sessió de petits grups va oscil·lar entre 10 i 15 minuts, seguidament i per l'ordre assignat als camps d'exploració, es van anar anotant a la pissarra les respostes obtingudes en cada grup per poder compartir, discutir i/o ampliar amb el plenari i llavors donant per tancada l'exploració de cada àmbit. La metodologia emprada va replicar les pautes acordades en tots dos grups.

El funcionament del grup va ser el següent: cada classe es va dividir en tres grups, cadascun amb 3 o 4 persones més un conductor-moderador. La tutora del curs va romandre amb un dels grups, tot i que va passar pels altres dos per tal de facilitar la tasca, en el cas del curs d'auxiliar de comerç i en l'altre grup, la tutora va quedar al marge i va revisar en conjunt el desenvolupament de la tasca i mantenir controlada l'actitud i la conducta general dels assistents. A cada grup se'ls va donar una cartolina per escriure les respostes, això va facilitar alhora que una persona del grup es responsabilitzés de liderar la tasca i fer de portaveu.

Acabat el treball de reflexió en el si de cada grup, totes les persones assistents es van aplegar en un sol grup i cada grup, a través del portaveu va exposar les seves reflexions, a continuació es comentaven amb la resta de persones dels altres grups que no havien treballat aquell àmbit i feien les seves aportacions.

En finalitzar la sessió, a cada grup se'ls va explicar que es replicaria l'estudi a l'altre grup, que la informació obtinguda en conjunt és la que s'utilitzaria per a l'estudi i se'ls va agrair la participació en aquell estudi i les seves aportacions.

Tractament de la informació sorgida en aquest treball de camp

Un cop acabada la sessió de cada grup es van recollir les cartolines de cada subgrup de treball. També es va anotar tot el que es va escriure a les pissarres en les exposicions de cada subgrup en ambdues sessions de dinàmiques grupals de treball.

Amb tota aquesta informació es va redactar un document que relata la metodologia emprada en cada cas i les respostes de tots els grups de treball. Les parts pertinents d'aquest document han estat incorporades al document final de l'Estudi, especialment a les dues primeres preguntes.

FOCUS GRUP AMB REPRESENTANTS DE LES AMPA'S DELS CENTRES PÚBLICS

Durant el treball de camp d'aquest estudi, es va recollir el parer del ventall dels diversos agents que configuren la comunitat educativa. També es va creure convenient tenir en compte els de les persones que formen part de les AMPA'S, tant des del punt de vista de membres de l'associació, com del parer com a pares i mares d'alumnes.

El dia 22 d'abril del 2010, de les 17 a les 19 h es va dur a terme un focus grup, altrament dit grup de discussió, amb representants d'AMPA'S dels centres públics de

Sant Boi. N'hi ha 5 de constituïdes en total, i les persones que van assistir a la sessió de treball convocada eren de només 4. La reunió va tenir lloc a la Sala de Junta de Govern de la Casa de la Vila de l'Ajuntament de Sant Boi.

Participants als focus group

Els participants al focus grup com a representants de les AMPA'S van ser 8 persones, una de l'IES Marianao, tres de l'IES Ítaca, dues de l'IES Camps Blancs i dues de l'IES Rubió i Ors.

Cal anotar que cap de les persones de cada AMPA coneixia les de les altres AMPA'S.

Quant a tècnics municipals de l'Ajuntament de Sant Boi, es va comptar amb Sílvia Lombarte, de l'equip del Servei de Ciutat Educadora, Lluïsa Simón, Ferran Martos i Carles Peidró de la Unitat d'Assistència a la Planificació i Avaluació.

Els rols es van repartir de la manera següent: el Ferran Martos va presentar l'estudi que es du a terme, la sessió de treball que s'anava a realitzar, les persones de l'Ajuntament que hi eren presents. La sessió de focus grup va ser conduïda pel Fernando Martos i va comptar amb la col·laboració de la Lluïsa Simon. I tots dos, juntament amb el Carles Peidró, que feia de suport tècnic de la dinàmica grupal, van moderar els diàlegs, els temps i ordres de les aportacions. La tècnica del Servei de Ciutat Educadora, Sílvia Lombarte, a la sessió de treball va assistir com a representant del seu Servei i com a observadora, també per poder conèixer aquelles persones amb qui encara no hi havia entrat en contacte.

Totes cinc AMPA'S van ser convocades directament pel Servei Ciutat Educadora, i davant la possibilitat que alguna de les persones participants vingués acompanyada amb els seus fills, es va posar a la seva disposició servei de guarderia, però no va ser necessari, només van venir persones adultes.

Objectiu de la sessió

La sessió de focus grup tenia per objectiu poder respondre, conjuntament entre els membres de les AMPA'S, les preguntes plantejades als altres agents entrevistats i que veurem a continuació.

La resposta conjunta permetia la interacció entre les persones assistents de manera que, a part de debatre el que sorgís a la sessió de treball, també facilitava que es fessin aportacions, suggeriments, en definitiva, l'enriquiment que es produeix en els espais que es discuteix segons el parer de cadascú, però que també es comparteix i es veuen altres maneres de pensar, de fer o altres solucions adoptades.

Desenvolupament de la sessió

Per començar, es va agrair la presència, el temps i, per endavant, les aportacions que anaven a fer, seguidament es va demanar a les persones de les AMPA'S que s'anessin presentant i expliquessin a quina associació pertanyien i quin rol hi feien. I

es va continuar amb una ronda de resposta de la primera pregunta ordenada segons la disposició de les persones presents a la taula.

Per tal d'assegurar que es podria recollir el diàleg que es generés es va demanar permís per gravar, es va fer en vídeo, i no tant per la imatge, sinó perquè recull el so general de la sala i així es va advertir a les persones participants, i també es va enregistrar amb gravadora de veu de sobretaula.

Abans de començar la presentació de cadascú, es van explicar les preguntes que es farien durant la sessió perquè poguessin tenir una visió de conjunt de l'àmbit que es pretenia estudiar amb ells.

Abans de començar a respondre les preguntes, es va explicar en què consisteix la tècnica de treball d'un grup de discussió, o focus grup, perquè tothom present tingués clares com i quan poder intervenir, fer aportacions, etc. Llavors es va convidar a respondre un per un la primera pregunta i per rigorós ordre de la disposició de les persones a la taula, i així ja quedava garantit que tothom s'havia presentat i havia parlat una vegada, llavors es va convidar a obrir diàleg lliure, però el màxim d'ordenat possible per tal d'aprofitar tothom el que deien les altres AMPA'S o persones.

A partir d'aquell moment, els conductors deixarien que anessin presentant les seves opinions, dialoguessin, discutissin i intervindrien quan consideressin que aquella qüestió ja havia estat explorada suficientment, o anirien fent preguntes per anar més enllà o aclarir punts no definits. També presentarien les noves preguntes quan fos adient.

Temes tractats i reflexions de la sessió del focus grup

Per poder recollir les percepcions de diferents veus sobre la mateixa temàtica i que fossin comprables, es van plantejar un cop més les cinc grans dimensions a explorar en la sessió de treball del grup de discussió, o focus grup, i sobre les que giren gran part de les reflexions dels diferents agents participants en aquest estudi. També són àmbits d'exploració que aportarien resposta a les incògnites marcades prèviament.

1. Preguntes relacionades amb el circuit educatiu: què en pensen de l'existència i el funcionament de les aules obertes, aules d'acollida, dels resultats d'aquestes experiències, del paper de les AMPA'S, dels mecanismes de reforç en els diferents cursos d'ESO o institut, de l'existència de figures de reforç (psicòleg o ajuda pedagògica...), i d'altres. Si creuen que s'actua de forma reactiva i/o proactiva. Si saben si hi ha contactes amb els programes de PQPI, en quin moment, o com funciona. En síntesi, per què s'envia a un noi o noia a un lloc o a un altre, amb quins criteris i segons quins protocols.

2. Qüestions vinculades amb la motivació, dels nois i les noies per continuar els estudis a l'institut, per quedar-se dins del sistema i les accions que es fan en aquesta línia. Així com les motivacions dels i de les que queden exclosos/es.

3. Temes relacionats amb la diversificació curricular, sobre l'existència de diferents nivells dins de les aules. I la diversificació cultural, és a dir, sobre la coexistència de diferents diversitats culturals o diferents orígens i el tractament que es dóna: com es gestiona la convivència, la diversitat, la interculturalitat.

4. Preguntes sobre l'existència de punts crítics o sensibles durant l'ESO. Reflexió sobre els possibles moments en què es produeix el fracàs escolar, i per què podria ser. Validar si és el 3er d'ESO un moment crític tal i com es pensa de forma força generalitzada, i per què.

5. Acaba la sessió amb aquesta pregunta oberta:

L'última qüestió proposa reflexionar sobre què farien o pensen què es podria fer, no només per donar resposta a la problemàtica del jovent que surt del circuit abans d'hora o sense acreditar, sinó també per donar sortida a possibles necessitats formatives ja existents o noves necessitats emergents. També es demana que pensin en, si fos a les seves mans adoptar decisions polítiques i, sempre a nivell local, què es modificaria, introduiria, incorporaria, com a actuacions a desenvolupar, a corregir o redissenyar. Si es creu que falta alguna cosa en el circuit actual. Si s'intueix algun sector pel qual el jovent es decanta de forma expressa, i si es cobreix aquest sector o aquesta necessitat.

Tractament de la informació sorgida en aquest treball de camp

Acabada la sessió, es va agrair de nou la participació, es va explicar que la informació obtinguda en conjunt és la que s'utilitzaria per a l'estudi i que no tindrien devolució directa dels resultats.

Quant a la informació recollida, en forma de notes de les persones que vam conduir el focus grup, més les gravacions de la mateixa sessió en vídeo i de so, es van transcriure en un document que recollia les aportacions, els diàlegs generats, sempre de forma general i en casos més significatius de manera literal. Les parts adients d'aquest document han estat incorporades al document final de l'Estudi, especialment a les dues primeres preguntes.